

החברה הכלכלית לנהריה בע"מ

מכרז פומבי 05/2024

השכרת נכס להפעלת
מעונות יום לילדים בגיל
הרץ

[03/03/2024]

הזמנה להציע הצעות

השכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך

מספר מכרז פומבי מס' 05/2024

1. החברה הכלכלית לנהריה בע"מ (להלן: "החכ"ל" או "המזמינה"), הינה תאגיד עירוני בשליטה מלאה של עיריית נהריה, מזמינה בזאת הצעות להשכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך.
 2. את תנאי המכרז, המסמכים הנלווים ונוסח ההסכם עליו יידרש הזוכה במכרז לחתום, ניתן יהיה לרכוש במשרדי החכ"ל, הרצל 75 נהריה, החל מיום שלישי 05/03/2024 בשעה 15:00 תמורת סך של 1200 ₪ (כולל מע"מ) **סכום זה לא יוחזר בשום מקרה ונסיבות לרוכש**.
 3. המזמינה תקיים מפגש מציעים ביום בתאריך 14/03/24 בשעה 11:00 המפגש יתקיים במשרדי החברה ברחוב הרצל 75, נהריה.
 4. השתתפות במפגש המציעים הינה חובה, ולמען הסר ספק יובהר, שהמזמינה לא תדון בהצעה של מציע אשר לא ישתתף במפגש.
 5. עד ליום שני בתאריך 18/03/24 בשעה 12:00 יוכלו המציעים להפנות שאלות הבהרה באמצעות דוא"ל בכתובת Yanivk@nahariya.muni.il. כל הפניות ייעשו בכתב בלבד וייענו בכתב בלבד. באחריות המציע לוודא כי השאלות התקבלו על ידי נציג המזמינה בטלפון 04-8600677.
 - ככל ששאלות הבהרה יענו, הן יועברו אל כל המציעים ויהיה עליהם לצרפן להצעתם, כחלק בלתי נפרד מתנאי המכרז - תשובות יישלחו אך ורק למציעים שרכשו את מסמכי המכרז. המזמינה אינה מתחייבת לענות לכל שאלות הבהרה.
 - יובהר כי המזמינה תהיה אחראית רק להבהרות שנשלחו בכתב ולא לכל פירוש ו/או הסבר שינתן בעל פה למשתתפים.
6. את ההצעה יש להגיש עד ולא יאוחר מיום ראשון 25/03/24 בשעה 14:00 במשרדי חכ"ל נהריה, הרצל 75, במסירה ידנית בלבד.
 7. הצעה אשר לא תוגש בסדר ובאופן המפורט בתנאי המכרז ו/או שלא במועד ו/או ללא כל המסמכים הנדרשים במסמכי המכרז, לא תילקח בחשבון.

בכבוד רב,

יניב קריאף, מנכ"ל

החברה הכלכלית לנהריה בע"מ

תנאי המכרז

1. מועדים

עד יום 25/03/23 שעה 14:00.	המועד האחרון להגשת הצעות במכרז
עד יום 30/08/24.	תוקף ערבות המכרז
ביום 14/03/24 שעה 11:00.	מפגש מציעים
עד יום 18/03/23 שעה 12:00.	המועד האחרון למשלוח שאלות הבהרה
עד יום 21/03/24 שעה 15:00.	מענה לשאלות ההבהרה ישלח

המזמינה רשאית לערוך שינויים והתאמות במועדים השונים שנקבעו במכרז או על פיו, שינויים בתוקף ההצעה. הודעה בדבר שינוי כאמור תימסר למשתתפים במכרז בהתאם לפרטים שמסרו בעת רכישת מסמכי המכרז.

2. מסמכי המכרז

- הזמנה להציע הצעות.
תנאי המכרז.
נספח 1 - פרופיל המציע במכרז.
נספח 2 - תצהיר עמידה בתנאי סף.
נספח 2.1 - פירוט ניסיון המציע.
נספח 2.2 - אישור רו"ח.
נספח 3 - הצעת המשתתף במכרז.
נספח 4 - ערבות מכרז.
נספח 5 - ערבות ביצוע.
נספח 6 - התחייבות להימנע מניגוד עניינים ולשמירה על סודיות.
נספח 7 - תצהיר בדבר היעדר הרשעות בגין העסקת עובדים זרים ושכר מינימום.
נספח 8 - תצהיר בדבר היעדר קרבה לעובד הרשות או לחברת מועצה.
נספח 9 - עסק בשליטת אישה.
נספח 10 - הסכם.
נספח 11 - אישור עריכת ביטוחים
נספח 12 - פרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך.
נספח 13 - חוזר משרד הבריאות - סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית.
נספח 14 - תשריט מיקום הנכס.

3. עיקרי ההתקשרות

3.1. החברה הכלכלית לנהריה בע"מ (להלן: "החכ"ל" או "המזמינה") מזמינה בזה הצעות להשכרת נכס להפעלת מעונות יום לגיל הרך בשכונת יצחק שמיר, בנכס הידוע כגוש חלקה 19572/175 מגרש 404, הכל כמסומן בגבולות המסומנים בתשריט המצורף כנספח 14 למכרז. הנכס נבנה והותאם לשלוש כיתות לפי הפוגרמה לתכנון מעונות יום לילדים בגיל הרך מטעם מעונות יום של התמ"ת.

3.2. המציע הזוכה (להלן: "המציע הזוכה" ו/או "השוכר") יפעיל מעונות יום לגיל הרך **בזרם הממלכתי לפעוטות בגילאי לידה - 36 חודשים** כמפורט בהסכם ובחוברת המכרז על נספחיה. המשכיר מתחייב בזאת להשתמש במושכר אך ורק למטרת הפעלת מעונות יום לגיל הרך בזרם הממלכתי.

- 3.3. על המציע לבדוק את הנכס, מיקומו, סביבתו, מצבו והתאמתו ליעודו - הפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך.
- 3.4. יובהר כי הקומה הראשונה במבנה משמשת מועדון ציבורי, קיימות כניסות נפרדות ומעלית.
- 3.5. הקומה הראשונה וגג המבנה אינם מחלק מהמכרז ולמציע הזוכה לא תהיה לא תהיה כל רשות / חזקה בחלקים אלו. תשלום הארנונה ישולם באופן יחסי, יותקנו מוני מים וחשמל נפרדים.
- 3.6. על המציע להתחייב לעמוד בכל הדרישות, הנהלים והתקנות המתחייבות ממשרד התמ"ת ו/או חינוך וכל הוראות אחרות של משרד ממשלתי ו/או עירוני ו/או כיבוי אש והצלה ו/או כל רגולציה אחרת בכל הקשור להפעלת השירותים הקובעים להפעלת מעונות יום לפעוטות שתחול עם הפעלת ההסכם ובכל מועד אחר במשך כל תקופת השכירות לרבות האופציה ככל שתהיה כזו.
- 3.7. על המציע לבדוק בעצמו ועל אחריותו את כל הנתונים ו/או ההיבטים הקשורים ו/או הנובעים מהצורך לקבלת כל ההיתרים והרישיונות הדרושים לצורך הפעלת השירותים במושכר מן הרשויות המוסמכות, וכל הגבלה ו/או אפשרויות שימוש במושכר על פי כל דין והוראות רשות מוסמכת.
- 3.8. המציע הזוכה יידרש להפעיל את המעון תוך הקפדה על תנאים סטנדרטים פיזיים, בריאותיים ובטיחותיים בהתאם לדרישות החכ"ל בכפוף להוראות כל דין ו/או הנחיות משרדי הממשלה.
- 3.9. המציע הזוכה יפעיל את המעון בהתאם לפרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך (להלן: **"הפרוגרמה"**) המצורפת כנספח 12.
- 3.10. המציע הזוכה יידרש לרכוש את כל הציוד ו/או האביזרים ו/או המתקנים הנדרשים על פי הוראות כל דין והנחיות הפרוגרמה לצורך הפעלת המעון כאשר ציוד או אביזר אשר קיים לגביהם תו תקן – יישאו תו תקן כנדרש בדין ו/או בפרוגרמה.
- 3.11. המציע הזוכה יידרש להעניק לילדי המעון מזון בריא ומזין בהתאם לגיל הילד, ולצרכיו ההתפתחותיים, על פי תפריט מומלץ על ידי תזונאית מוסמכת, וכן בהתאם לתדריך והוראות משרד הבריאות בנוגע להזנת פעוטות וילדים במסגרת חינוכית.
- 3.12. המציע הזוכה ישמור על תנאי תברואה נאותים, תקינות הציוד ותחזוקה נאותה של הנכס, בהתאם לחוזר משרד הבריאות- סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית המצורף כנספח 13 להסכם.
- 3.13. המציע הזוכה ידאג על שמירת ניקיון ותחזוקה שוטפת של המעון, לתכנון וליזום תוכניות ופעילויות חינוכיות טיפוליות עם הילדים, ולדווח לעירייה ולגופים המוסמכים לכך בכל מקרה של ילד במצוקה עקב הזנחה או פגיעה פיזית, ובהתאם לכל דין.
- 3.14. הצוות החינוכי של המעון – המציע הזוכה יידרש להעסיק לטובת מתן השירותים כוח אדם מקצועי ואיכותי שיעמוד בכל התנאים הקבועים בהוראות משרד החינוך, ובכלל זה מנהל/ת מעון, מטפלת/ת אחראית/ת לכל קבוצת גילאים, מטפלים/ות בהיקף שלא יפחת מדרישות משרד החינוך והפרוגרמה, טבח/ית או מבשל/ת. הצוותים יעברו את כל ההכשרות וההדרכות הנדרשות על פי דרישות משרדי הממשלה השונים.
- 3.15. יובהר כי המפורט לעיל מהווה תמצית בלבד ואין בו כדי למצות את כלל חובותיו והתחייבויותיו של הזוכה במכרז. הזוכה במכרז יפעיל את מעונות היום בהתאם להוראות המכרז על נספחיו, ובהתאם להוראות הדין וההנחיות הרלוונטיות.

4. תקופת ההתקשרות

- 4.1. ההתקשרות תהא למשך **שלוש שנים (3)**, החל ממועד החתימה על החוזה (להלן: "**תקופת ההתקשרות**").
- 4.2. למזמינה שמורה האופציה להאריך את תוקפו של ההסכם בשתי תקופות נוספות, שנה אחת בכל פעם, כך שסך תקופות ההתקשרות לא יעלו על חמש (5) שנים (להלן: "**תקופת האופציה**").
- 4.3. מובהר בזאת כי במידה והשוכר יגיש למשכיר לא יאוחר מתום שנת השכירות הרביעית בקשה בכתב להארכה נוספת של תקופת השכירות מעבר לחמש שנים הראשונות, יהיה המשכיר רשאי להאריך את תקופת השכירות למשך חמש שנים נוספות על התקופה המוארכת הקבועה בסעיף 4.2 לעיל, שנה אחת בכל פעם, וזאת בכפוף לאישורי מועצת העיר ומשרד הפנים בהתאם להוראות פקודת העיריות ונהלי משרד הפנים.

5. דמי השכירות

- 5.1. דמי השכירות החודשיים יהיו בהתאם להצעת המציע ולא יפחתו מסך של **12,500 ₪** (שתים עשרה אלף וחמש מאות שקלים חדשים) בתוספת מע"מ.
- 5.2. דמי השכירות ישולמו לחכ"ל **מראש עבור כל שנת שכירות**, כולל בתקופת האופציה כלל שתמומש ע"י החכ"ל, הכל בהתאם לאמור בהסכם השכירות.
- 5.3. דמי השכירות יהיו צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר המדד הבסיסי יהיה המדד הידוע במועד האחרון להגשת הצעות למכרז זה ומדד קובע יהיה מדד המחירים לצרכן הידוע במועד שנקבע לביצוע התשלום.
- 5.4. בנוסף לדמי השכירות ישלם השוכר למשכיר מע"מ בשיעורים כפי שיהיו קבועים מעת לעת בהוראות כל דין.
- 5.5. מוצהר ומוסכם וידוע לצדדים כי המשכיר/ החכ"ל הינה עוסק מורשה, ולכן היא תמציא לשוכר חשבונית מס כנגד תשלום המע"מ.
- 5.6. למען הסר ספק מובהר בזאת כי השוכר ישלם את מלוא דמי השכירות עבור כל תקופת השכירות, וזאת בין אם ישתמש במושכר ובין אם לאו.
- 5.7. למען הסר ספק, יובהר, כי דמי השכירות אינם כוללים תשלומים נוספים בגין השימוש במושכר ובכלל זה תשלומי החשמל, המים, מיסים, הארנונה וכיוצ"ב, בהם יישא השוכר.

6. תנאים מוקדמים להשתתפות במכרז - תנאי סף

- רשאים להשתתף במכרז ולהגיש הצעות אך ורק מציעים המקיימים את התנאים המצטברים שלהלן, במועד האחרון להגשת הצעות:
- 6.1. המציע יחיד או שותפות רשומה או תאגיד פעיל בישראל הרשום במרשם הרלוונטי בעת הגשת הצעתו למכרז.
 - 6.2. המציע בעל ניסיון בניהול והפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך (לידה עד גיל 3 שנים), וזאת במשך שנתיים רצופות לפחות בין השנים 2018-2023.

6.3. המציע צרף להצעתו ערבות משותפת כהגדרתה בסעיף 8 להלן (ערוכה בהתאם לנספח 4 לחוברת המכרז).

6.4. המציע שילם עבור רכישת מסמכי המכרז.

6.5. המציע השתתף במפגש המציעים.

אי עמידה באחד מהסעיפים הנ"ל תגרום לכך שההצעה תיפסל על הסף.

7. המסמכים אותם יש לצרף להצעה

על המציע לצרף להצעתו, בעת הגשתה, את כל המסמכים הבאים :

7.1. העתק נאמן למקור של תעודת עוסק מורשה וככל שמדובר בתאגיד יש לצרף נסח מעודכן של רישום התאגיד במרשם הרלבנטי (רשם החברות, רשם השותפויות, רשם האגודות השיתופיות וכיו"ב) ואישור עו"ד או רו"ח בדבר מורשי החתימה במציע.

7.2. פרופיל מפורט של המציע, וכן אסמכתאות ו/או אישורים המעידים על עמידת המציע בתנאי הסף - נספחים 1, 2, 2.1 לחוברת המכרז.

7.3. טופס הצעת המציע (בשני עותקים זהים), בנוסח המופיע כנספח 3 למכרז זה חתום באמצעות מורשי החתימה במציע בחתימה מקורית מלאה. יש לצרף אישור עו"ד/רו"ח שהחתימה מחייבת את המציע.

7.4. ערבות משותפת לפי סעיף 8 להלן, ובנוסח שבנספח 4.

7.5. מסמכי המכרז חתומים ומאומתים לרבות כלל הנספחים וקובץ תשובות ושאלות.

7.6. קבלה בגין רכישת מסמכי המכרז.

8. ערבויות

8.1. להצעה יש לצרף ערבות בנקאית אוטונומית בסך **10,000** ₪ (עשר אלף שקלים חדשים) (להלן: "ערבות מכרז") בנוסח נספח 4. הערבות תהיה בלתי מותנית ובת תוקף עד לתאריך **30/08/24**.

8.2. למזמינה שמורה הזכות להאריך את תוקף ההצעה, בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי, באמצעות הודעה בכתב שתימסר למציעים לפני פקיעת תוקף ההצעה. במקרה שכזה, יאריכו המציעים את תוקף הערבות עד למועד המוארך להגשת הצעות.

8.3. הערבות תשמש להבטחת קיום כל התחייבויות המציע עפ"י תנאי המכרז.

8.4. אם תודיע המזמינה למציע עד לתאריך הנ"ל על זכייתו במכרז תחייב ההצעה את המציע עד לחתימת ההסכם עמו והמזמינה תהיה רשאית לדרוש מהמציע הארכת תוקף הערבות עד לחתימת ההסכם והפקדת ערבות להבטחת ביצוע התחייבויותיו עפ"י ההסכם, והמציע מתחייב להאריך את תוקף הערבות בהתאם.

8.5. מציע במכרז שהצעתו נקבעה כהצעה הזוכה, אשר לא יאריך את תוקף הערבות כאמור לעיל ו/או לא יקיים התחייבות אחרת עפ"י תנאי המכרז, תהא המזמינה רשאית לחלט את סכום הערבות,

אשר יחשב כפיצוי מוסכם למקרה כנ"ל. אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותה של המזמינה לתבוע נזקים ו/או סעדים נוספים.

8.6. הערבות תוחזר לידי המציעים, זולת מציע ההצעה הזוכה, בתוך 30 ימים מיום שניתנה הודעה על הזוכה במכרז.

8.7. ערבות המכרז תוחזר לידי המציע הזוכה כנגד הפקדת ערבות בנקאית אוטונומית בסך 30,000 ₪ שתשמש להבטחת קיום התחייבותיו של המציע הזוכה עפ"י ההסכם בנוסח נספח 5 (להלן: "ערבות ביצוע").

9. אופן הגשת ההצעות

9.1. הגשת ההצעה פירושה, כי המציע מצהיר בזאת כי הוא עומד בתנאי הסף, הבין את מהות השירותים נשוא המכרז, הסכים לכל תנאיו וכי בטרם הגיש את הצעתו, קיבל את מלוא המידע האפשרי, בדק את כל הנתונים, הפרטים והעובדות, ולפיכך יהא מנוע מלהעלות כל טענה כי לא ידע ו/או לא הבין פרט ו/או תנאי כלשהו של המכרז על כל פרטיו וחלקיו.

9.2. נציג החכ"ל, אליו יש להפנות את כל השאלות בהקשר למכרז זה הינו יניב קריאף, כל הפניות ייעשו בכתב בלבד וייענו בכתב בלבד.

9.3. ניתן יהיה לפנות ליניב קריאף בשאלות עד ולא יאוחר מיום 17/03/24, בשעה 15:00, בדוא"ל Yanivk@nahariya.muni.il (יש לאשר את קבלת השאלות בטלפון מס' 04-8600677). שאלות הבהרה שתשלחנה לאחר המועד הנ"ל - לא ייענו.

9.4. תשובות לשאלות ישלחו לכל המציעים בכתובת המייל שסיפקו במועד רכישת מסמכי המכרז. יובהר כי המזמינה אינה מתחייבת לענות לכל השאלות.

9.5. המציע ימלא את מסמך ההצעה המצורף בזה כנספח 3 ויחתום עליו **בשני עותקים** באמצעות מורשי החתימה במציע בעותק מקורי ובחתימה מקורית מלאה. יש לצרף אשור עו"ד/רו"ח שהחתימה מחייבת את המציע.

9.6. כל מציע יגיש הצעה אחת בלבד. כמו כן, על ההצעה להתייחס למציע עצמו בלבד. לא ניתן להגיש הצעות משותפות ולא ניתן להוכיח ו/או לקיים איזה מתנאי המכרז, באמצעות צדדים שלישיים, ובכלל זה קבלני משנה וכיו"ב. שותפות תיחשב כגורם אחד אך ורק אם מדובר בשותפות רשומה כחוק.

9.7. אין לבצע שינוי כלשהו במסמכי המכרז. בכלל זה, המציע אינו רשאי למחוק ו/או לתקן ו/או לשנות את המסמכים המצורפים למכרז זה. בוצע שינוי כלשהו במסמכי המכרז, תהא החכ"ל רשאית לפסול את ההצעה על הסף או לבחון אותה בהתעלם מהשינויים שבוצעו בה, עפ"י שיקול דעתה הבלעדי.

9.8. הגשת הצעות במענה למכרז זה מהווה הסכמה של המציע לתנאי החוזה שבנספח 10 למסמכי המכרז.

9.9. החכ"ל שומרת לעצמה את הזכות לדחות את המועד האחרון להגשת ההצעות, לפי שיקול דעתה הבלעדי, לרבות לאחר חלוף המועד האחרון להגשת הצעות, בנסיבות שיצדיקו זאת.

9.10. כל עמוד בחוברת המכרז, לרבות המסמכים והנספחים הנלווים, ייחתמו בחותמת המציע ובחתימת מקור של מורשה / מורשי חתימה מטעמו. **ההצעה (נספח 3) תוגש בשני עותקים.**

9.11. ההסכם ייחתם בעמוד האחרון בחותמת המציע ובחתימתו, וביתר העמודים – בחותמת ובחתימה בראשי תיבות של המציע. מקום בו נדרשת חתימת המציע, יחתמו אך ורק מורשה / מורשי חתימה של המציע.

9.12. למען הסר כל ספק מובהר בזה במפורש, כי במקרה שמציע לא יצרף להצעתו את אחד המסמכים המפורטים לעיל במכרז זה ו/או לא ימלא אחר ההוראות שפורטו לעיל בדבר אופן הגשת המסמכים ו/או ינקוב בפרט/ים אשר יתבררו כלא מדויקים ו/או שאינם אמתיים, רשאית החכ"ל, לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט ומבלי שתהא עליה חובת הנמקה, שלא לקבל את הצעתו או לחילופין לדרוש ממנו הבהרות ו/או השלמות.

9.13. למזמינה נשמרת הזכות לפנות במהלך הבדיקה וההערכה אל המציעים בכדי לקבל הבהרות להצעתם, בכדי להסיר אי בהירויות שעלולות להתעורר בבדיקת ההצעות ובכדי לבקש השלמות של מסמכים, בהתאם לשיקול דעתה ובמקרים שתמצא לנכון.

10. אמות מידה לבחירת הזוכה

10.1. **שלב ראשון** - תיבדק עמידת המציע בתנאי הסף. הצעה שאינה עומדת בתנאי הסף תיפסל ולא תעבור לשלב הבא.

10.2. **שלב שני** - ההצעות הכשרות (דהיינו הצעות שמקיימות את תנאי הסף) ישוקללו וינוקדו בהתאם לאמות המידה והמשקלות המפורטות להלן:

מס"ד	רכיב	פירוט	ניקוד
1	ניסיון	עבור ניסיון בניהול והפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך (לידה עד גיל 3 שנים) מעבר לשנתיים הקבועים בתנאי הסף: בין 2 - 5 שנים – 5 נקודות מעל 5 שנות פעילות – 10 נקודות	עד 10 נקודות
2	ראיון והתרשמות כללית	ועדת המכרזים או מי מטעמה תזמין את המציעים לראיון במסגרתו יתבקשו להציג את החזון החינוכי והתפעולי של המעון הכולל את כל הפרטים הקשורים לאופן תפעול המעון כגון: כמות אנשי צוות ואנשי מקצוע מתחום החינוך, איכויותיהם המקצועיות, ניסיונם ואופן הטיפול בפעוטות לאורך שעות פעילות המעון, תדירות ישיבות צוות והדרכה פרטנית, שעות הדרכה פדגוגית, מענה למנעד אוכלוסייה רחב והטרוגני וכו': - התרשמות מהצגת ובחינת התפיסה החינוכית - חזון וערכי יסוד - עד 15 נק'.	עד 50 נקודות

	<ul style="list-style-type: none"> - תכנית פדגוגית משלימה לפעוטות, העשרה/חוגים – עד 10 נק' - תכנית הדרכה והעשרה לצוות החינוכי - עד 10 נק' - תכנית מנהלתית ולוגיסטית תומכת – עד 10 נק' - התרשמות כללית מהמציע – עד 5 נק' <p>ייתן משקל לתוספות ו/או שדרוגים המוצעים ע"י המציע, מעבר לחובה המוטלת בחוק או בהוראות.</p>		
עד 40 נקודות	<p>המזמינה תדרג את ההצעות באופן יחסי להצעה בה הוצעה התמורה הגבוהה ביותר למזמינה, באופן הבא:</p> $40 \times \frac{\text{ההצעה הנבחרת}}{\text{ההצעה הגבוהה ביותר}} = \text{ניקוד הרכיב}$	הצעת המחיר	3

10.3. המזמינה תבחן ותנקד את ההצעות בהתאם למפורט לעיל ותבחר בהצעה שקיבלה את הניקוד הגבוה ביותר.

10.4. במידה ושני מציעים (או יותר) יקבלו ניקוד משוקלל זהה שהנו הניקוד הגבוה ביותר, תערוך המזמינה הליך תחרותי נוסף בין מציעים אלו בלבד, ולעניין מרכיב המחיר בלבד.

10.5. המזמינה רשאית לבחון במסגרת בחינת ההצעות את אמינותו וכושרו של המציע לבצע את המטלות בהתאם להסכם. כמו כן, המזמינה רשאית לפנות לשם אימות הפרטים המופיעים בהצעה לכל גורם שתמצא לנכון לשם כך.

10.6. המזמינה רשאית שלא להתחשב כלל בהצעה שהיא בלתי סבירה לעומת מהותה ותנאיה, או בשל חוסר התאמה לדרישות המכרז או בשל חוסר התייחסות מפורטת לסעיף מסעיפי המכרז שלדעתה מונע הערכת ההצעה כדבעי.

10.7. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, המזמינה שומרת לעצמה את הזכות לבצע בדיקות כלכליות אודות המציע, בהתאם לשיקול דעתה, לרבות בקשת דוחות כספיים, מידע עסקי ועוד.

10.8. מבלי לגרוע מהוראות מכרז זה, הוראות כל דין והלכה פסוקה, המזמינה רשאית מנימוקים שיירשמו להורות על תיקון כל פגם שנפל בהצעה או להבליג על הפגם, וזאת אם מצאה כי החלטה זו משרתת באופן המרבי את טובת הציבור ואת תכליתו של מכרז זה.

10.9. המזמינה רשאית לבטל את המכרז, אם תוגש הצעה אחת בלבד.

- 10.10. המזמינה שומרת לעצמה את הזכות שלא לקבל את ההצעה בעלת הציון המשוקלל הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא לרבות בשל ניסיונה וניסיון אחרים עם המציע בעבר.
- 10.11. המזמינה רשאית לא לקבוע זוכה אם נראה לה כי אף מציע אינו מתאים.
- 10.12. אם תחליט המזמינה, שלא לבצע את העבודות ו/או לא לחתום על ההסכם ו/או לא לבצע מכל סיבה שהיא בהתאם לשיקול דעתה המלא והסופי, לא תהיה למשתתפים במכרז כל תביעה ו/או דרישה ו/או טענה מכל סוג שהוא.
- 10.13. אין בסעיפי המכרז כדי לגרוע מזכויות המזמינה על פי כל דין.

11. הודעה על זכייה וההתקשרות

- 11.1. המזמינה תמסור למשתתפים הודעה בכתב על זכייתם או אי זכייתם במכרז.
- 11.2. בין הזוכה במכרז למזמינה ייחתם הסכם שהעתקו, על נספחיו מצורף למכרז. תנאי ההתקשרות יהיו על פי תנאי המכרז על נספחיו וההסכם המצורף. למזמינה עומדת הזכות לקיים מו"מ עם הזוכה במכרז.
- 11.3. הזוכה במכרז ימציא למזמינה אישור עריכת ביטוחים חתום בידי החברה המבטחת, אשר יהיה ערוך לפי הנוסח המצורף כנספח 11 למסמכי המכרז, תוך 7 ימים מיום קבלת הודעה הזכייה.
- 11.4. הביטוחים יערכו על חשבון המציע הזוכה באמצעות חברת ביטוח מורשית כחוק לעריכת ביטוחים בישראל.
- 11.5. למרות האמור לעיל, המזמינה תהיה רשאית לערוך את הביטוחים נדרשים על חשבנה ולחייב את הזוכה בעלות הפרמיות.
- 11.6. היה והזוכה במכרז לא יעמוד בהתחייבויותיו כמפורט לעיל ו/או לא ימציא ערבות ביצוע כנדרש בסעיף 8 תהא המזמינה רשאית לבטל את הזכייה בהודעה בכתב לזוכה במכרז, וכן למסור את ביצוע המכרז למי שייקבע על ידה. האמור בסעיף זה אינו גרוע מזכויותיה של המזמינה על פי תנאי המכרז או על פי כל דין.
- 11.7. יובהר, כי הודעת הזכייה אינה מהווה התקשרות בין המזמינה לבין המציע הזוכה. ביצוע ההתקשרות מותנה בחתימת ההסכם ע"י מורשי חתימה של המזמינה, הפקדת ערובה ע"י המציע הזוכה והמצאת אישור עריכת ביטוחים חתום.
- 11.8. על המציע הזוכה לקבל סמל ארגון ורישיון הפעלה כהגדרתם בחוק - הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.

12. היררכיה בין מסמכי המכרז

- 12.1. המציעים נדרשים לפנות לחכ"ל, במסגרת המועד שנקבע למשלוח שאלות הבהרה, ולהעמיד אותה על סתירות בין מסמכי המכרז, ככל שקיימות כאלו. במקרה זה, תמסור החכ"ל הודעה מתאימה.
- 12.2. לא נעשתה פנייה לחכ"ל בעניין סתירה בין מסמכי המכרז, כמפורט בסעיף 12 לעיל, יעשה מאמץ ליישב את הסתירה בין הנוסחים. בנסיבות שבהן לא ניתן ליישב את הסתירה כאמור, תקבע החכ"ל, בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי, איזה מהנוסחים גובר ומחייב.

13. ביטול המכרז

- 13.1. החכ"ל תהא רשאית, בכל שלב של המכרז, לבטל את המכרז, כולו או חלקו, בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.
- 13.2. המציע מוותר בזאת על סעד של אכיפה או פיצויים כלשהם בשל ביטול המכרז כאמור.

14. עיון במסמכי המכרז

- 14.1. ועדת המכרזים תאפשר למציע שהשתתף במכרז המבקש עיון במסמכי המכרז בהתאם ובכפוף לקבוע בסעיף 22(ט) לתקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, ובהתאם להלכה הפסוקה.
- 14.2. מציע הסבור כי חלקים מהצעתו כוללים סודות מסחריים ו/או סודות מקצועיים (להלן: "חלקים סודיים"), שלדעתו אין לאפשר את העיון בהם למציעים אחרים:
- 14.2.1. יציין במפורש בהצעתו מהם החלקים הסודיים.
- 14.2.2. יסמן את החלקים הסודיים שבהצעתו באופן ברור וחד-משמעי.
- 14.2.3. במידת האפשר יפריד חלקים אלה מכלל ההצעה הפרדה פיזית.
- 14.3. מציע שלא סימן חלקים בהצעתו כסודיים יראוהו כמי שמסכים למסירת ההצעה כולה לעיון מציעים אחרים.
- 14.4. סימון חלקים בהצעה כסודיים מהווה הודאה בכך שחלקים אלה בהצעה סודיים גם בהצעותיהם של המציעים האחרים, ומכאן שהמציע מוותר מראש על זכות העיון בחלקים אלה של הצעות המציעים האחרים.
- 14.5. יודגש, שיקול הדעת בדבר היקף זכות העיון של המציעים הינו של ועדת המכרזים ושל ועדת המכרזים בלבד, אשר תפעל בנושא זה בהתאם לדיני המכרזים ולאמות המידה המחייבות רשות מנהלית.
- 14.6. החליטה ועדת המכרזים לאפשר עיון בחלקים המפורטים בהצעת המציע הגם שהמציע הגדירם כסודיים, תיתן על כך ועדת המכרזים התראה למציע, ותאפשר לו להשיג על כך בפניה בתוך פרק זמן ההולם את נסיבות העניין.
- 14.7. החליטה ועדת המכרזים לדחות את ההשגה של המציע, תודיע על כך ועדת המכרזים למציע בטרם מסירת החומר לעיונו של המבקש.

15. שונות

- 15.1. סמכות השיפוט המקומית הייחודית בכל הנוגע למכרז זה וכן להתקשרות שתתבצע עם הזוכה תהיה נתונה לבית המשפט המוסמך בעיר חיפה ולו בלבד.
- 15.2. מובהר בזאת כי מציע לא יבוא בתביעות ו/או טענות ו/או דרישות לפיצוי כלפי המזמינה בגין כל עיכוב או הפסקת מתן השירותים שתיגרם כתוצאה מנקיטת הליכים משפטיים ו/או בשל הדרישה להאריך את תוקף הערבויות עד תום ההליכים המשפטיים (+30 יום) בהתאם לדרישת המזמינה ובהתאם לשיקול דעתה.

15.3. מובהר בזאת כי מסמכי המכרז על צורפותיהם הינם רכוש המזמינה וכל הזכויות בהם שמורות למזמינה. אין המציע רשאי להעתיקם או לעשות בהם שימוש אחר כלשהו.

15.4. גילה מציע סתירה או אי התאמה בין הוראה אחת שבמסמכי המכרז לבין הוראה אחרת במסמכי המכרז או בהסכם על נספחיו, יפנה המציע מיד עם גילוי הסתירה או אי ההתאמה, בכתב, אל המזמינה בבקשה שתיתן הוראות בעניין.

15.5. כל האמור במסמך זה אין בו כדי לצמצם ו/או לגרוע מכל התחייבות ו/או אחריות של המציעים ובכלל זה של המציע הזוכה ו/או מכל זכות של המזמינה הקבועות במסמכי המכרז ו/או בכל דין.

בכבוד רב,

**יניב קריאף, מנכ"ל
החברה הכלכלית לנהריה בע"מ**

נספח 1

פרופיל המציע במכרז

על המציע במכרז למלא באופן מדויק את הפרטים שלהלן:

א. מעמדו המשפטי של המציע

☐ חברה	☐ עמותה	☐ אגודה שיתופית	☐ שותפות רשומה	☐ מציע פרטי
יש לצרף אישור התאגדות מרשם החברות	יש לצרף אישור התאגדות מרשם העמותות	יש לצרף אישור התאגדות מרשם האגודות השיתופיות	יש לצרף אישור התאגדות מרשם השותפויות	יש לצרף תעודת זהות

ב. פרטי המציע

שם המציע	
כתובת	
כתובת דוא"ל	
טלפון	
טלפון נייד	
פקס	
מס' תאגיד /עוסק מורשה	
דוגמת חותמת	

ג. פרטי מורשי החתימה במציע

שם מלא	מס' תעודת זהות	דוגמת חתימה

ד. אישור עו"ד/רו"ח

אני הח"מ _____, עו"ד/רו"ח של _____ (להלן: "המציע") מאשר את מעמדו המשפטי של המציע ואת זהות בעלי זכות החתימה במציע.

חתימה וחותמת עו"ד/רו"ח

נספח 2

תצהיר בדבר עמידה בתנאי הסף

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בזה כדלקמן:

1. הנני נותן תצהיר זה בשם _____ ("המציע"). אני מצהיר/ה כי הנני מוסמך/ת לתת תצהיר זה בשם המציע.
2. הריני להצהיר כי המציע עומד **בכל** תנאי הסף של המכרז, כדלקמן:
 - 2.1. המציע יחיד או שותפות רשומה או תאגיד פעיל בישראל הרשום במרשם הרלוונטי בעת הגשת הצעתו למכרז.
 - 2.2. המציע בעל ניסיון בניהול והפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך (לידה עד גיל 3 שנים), וזאת במשך שנתיים רצופות לפחות בין השנים 2018-2023 – כמפורט בנספח 2.1.
 - 2.3. המציע צרף להצעתו ערבות משותף בהתאם לנספח 4 לחוברת המכרז.
 - 2.4. המציע שילם עבור רכישת מסמכי המכרז.
 - 2.5. המציע השתתף במפגש המציעים.
3. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה אמת.

_____ חתימת המצהיר

_____ שם המצהיר

אימות עו"ד / רו"ח

אני הח"מ _____, עו"ד/רו"ח, מאשר/ת בזאת כי ביום _____ הופיעה בפני מר/גב' _____, ת.ז. _____, ולאחר שהוזהר/ה כדין, אישר/ה את נכונות ההצהרות בתצהיר זה וחתמ/ה עליו בפני.

_____ חתימה וחותמת עו"ד/רו"ח

נספח 3

הצעת המשתתף במכרז

אנו החתומים מטה, לאחר שקראנו בעיון ובחנו בחינה זהירה את כל מסמכי המכרז ונספחיו, מגישים בזה את הצעתנו במכרז 05/2024 **השכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרוך ומצהירים ומתחייבים בזה כדלקמן:**

1. אנו מצהירים בזאת כי כל הפרטים המופיעים בחוברת המכרז, בהסכם על נספחיו ובהצעה זו ידועים לנו ואנו מקבלים אותם במלואם ללא סייג.
2. הצעה זו מוצעת לאחר שבדקנו את כל התנאים הכרוכים במתן השירותים ומצאנו אותם מתאימים וראויים, אנו מוותרים בזאת על כל טענה של אי הבנה, פגם או אי התאמה אחרת.
3. אנו מצהירים, כי אנו עומדים בכל התנאים הנדרשים מהמשתתפים במכרז, כי הצעתנו זו עונה על כל הדרישות שבמסמכי המכרז וכי אנו מקבלים על עצמנו כל תנאי המכרז ותנאי חוזה השכירות ונספחיו ומתחייבים למלא אחר הוראותיהם, במלואן ובמועדן.
4. אנו מצהירים כי אנו מכירים היטב את נוהלי משרד החינוך, מספר הפעוטות המותר, גילאי הפעוטות, שעות הפעלת מעון היום, וכן את הנחיות המזמינה, ואנו מתחייבים לפעול בהתאם לכללים והנחיות אלו.
5. הצעה זו מוגשת ללא כל קשר או תיאום עם משתתפים אחרים.
6. אנו מתחייבים כי השירותים ו/או העבודות נשוא מכרז זה יבוצעו על ידנו ישירות.
7. הצעתנו זו היא בלתי חוזרת ובלתי ניתנת לביטול או לשינוי ותחייב אותנו ממועד המסירה ועד למועד בחירת הזוכה או בכל זמן שערבות המכרז, על הארכותיה, תהיה בתוקף (המאוחר מבין השניים).
8. אם תתקבל הצעתנו, אנו מתחייבים, תוך 7 ימים ממועד הודעת הזכייה, להמציא למזמינה את כל המסמכים שעלינו להגיש בעקבות זכייתנו במכרז, לרבות ערבות הביצוע, המחאות בגין דמי השכירות לשנת השכירות הראשונה, אישור ביטוחי השוכר וכל מסמך אחר שיידרש על ידי המזמינה.
9. עד המצאת הערבות הביצוע בהתאם לחוזה השכירות תשמש הערבות הבנקאית שמסרנו בנוגע למכרז להבטחת כל התחייבויותינו על פי המכרז.
10. אם מסיבה כל שהיא לא נעמוד בהתחייבויותינו, אנו מסכימים שאת הערבות הבנקאית, שצרפנו למכרז, כולה או מקצתה, תחלטו כפיצויים מוסכמים וקבועים מראש.
11. אנו מצהירים כי אין כל מניעה על פי כל דין או הסכם לחתימתנו על הצעה זו.
12. טופס הצעת המשתתף במכרז יוגשו **בשני עותקים (נספח זה)**. ידוע לנו כי שני עותקי הצעה חייבים להיות זהים וכי אי התאמה בין שני העותקים תביא לפסילת הצעה.
13. ידוע לנו כי ועדת המכרזים רשאית להחליט על בחירת הצעה המתאימה ביותר או להחליט שלא לבחור כל הצעה שהיא והכל במטרה להבטיח את מירב היתרונות למזמינה.
14. ידוע לנו כי הצעה הזוכה במכרז טעונה החלטה בכתב של ועדת המכרזים ואישור של המזמינה. ידוע לנו, כי הודעת הזכייה אינה מהווה התקשרות בנינו לבין המזמינה וכי ההתקשרות מותנת בחתימת

נספח 4

נוסח ערבות מכרז

לכבוד
החברה הכלכלית לנהריה

הנדון: ערבות מס' _____ / _____

הננו ערבים בזאת כלפיכם לסילוק כל סכום בגבול הסכום של 10,000 ₪ (ובמילים: עשר אלף שקלים חדשים _____ שקלים חדשים) (להלן: "סכום הערבות") המגיע או העשוי להגיע לכם מאת _____ (להלן: "המציע") בקשר עם מכרז מס' 05/2024 להשכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך וזאת להבטחת כל התחייבויות המציע כלפיכם.

אנו נשלם לכם, תוך 7 ימים מקבלת דרישתכם בכתב, כל סכום עד לגבול סכום הערבות האמורה לעיל, מבלי שיהיה עליכם לבסס או לנמק את דרישתכם באופן כלשהו, או לדרוש תחילה את סילוק סכום הערבות מהמציע, ובלבד שהסכום הכולל שנשלם על פי ערבותנו זו לא יעלה על סכום הערבות.

ערבות זו תישאר בתקופה עד ליום 30/08/24 ועד בכלל, וכל דרישה על פיה צריכה להגיע בכתב לידינו בדואר רשום או במסירה ידנית עד לתאריך האמור. דרישה שתישלח בפקסימיליה לא תיחשב כדרישה שהגיעה לידינו. דרישה שתגיע לאחר התאריך האמור לא תיענה.

ערבות זו אינה ניתנת להעברה ו/או להסבה.

פרטי הבנק

שם ומס' סניף	קוד הבנק

רחוב	מס' בית	עיר

חתימה וחותמת

שם

תאריך

נספח 5

נוסח ערבות ביצוע

לכבוד
החברה הכלכלית לנהריה
שד' הגעתון 19, נהריה 2244427

הנדון: ערבות מס' _____ / _____

1. הננו ערבים בזה כלפיכם לסילוק כל סכום עד לסך של 30,000 ₪ (במילים: שלושים אלף שקלים חדשים) (להלן: "סכום הערבות") כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן כמפורט להלן, המגיע או עשוי להגיע לכם מאת: _____ (להלן: "החייב") בקשר עם הסכם השכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך.
2. לצרכי ערבות זו – המונח "מדד" משמעו:
 - מדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולמחקר כלכלי, כולל אותו מדד אף אם יתפרסם על ידי מוסד ממשלתי אחר וכן כולל כל מדד רשמי שיבוא במקומו, בין אם יהיה בנוי על אותם נתונים שעליהם בנוי המדד הקיים ובין אם לאו.
3. אם יתברר מהמדד שיתפרסם לאחרונה לפני התשלום על פי ערבות זו (להלן: "המדד החדש") כי המדד החדש עלה לעומת המדד בגין חודש _____ שנת _____ שפורסם ב_____, היינו _____ נקודות (להלן: "המדד היסודי") אזי יחושב סכום הערבות שהוא מוגדל בשיעור זהה לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד היסודי (להלן: "סכום הערבות המוגדל").
4. למניעת ספק, אם יתברר כי המדד החדש שווה למדד היסודי או נמוך הימנו, לא יחול כל שינוי בסכום הערבות.
5. אנו נשלם לכם מפעם לפעם, מיד עם קבלת דרישתכם הראשונה בכתב, כל סכום בגבול סכום הערבות המוגדל, מבלי להטיל עליכם לבסס את דרישתכם או לדרוש תחילה תשלום מהחייב, ובלבד שהסכום הכולל שיהיה עלינו לשלמו על פי כל דרישתכם גם יחד לא יעלה על סכום הערבות המוגדל.
6. ערבות זו תישאר בתוקפה עד ליום 31/12/26 ועד בכלל וכל דרישה על פיה צריכה להגיע בכתב למשרדי הסניף החתום מטה לא יאוחר מאשר בתאריך הנ"ל, בשעות שבהן הסניף הח"מ פתוח לקבלת קהל. דרישה שתגיע אלינו לאחר המועד הנ"ל, לא תיענה.
7. הוצאה ערבות זו לטובת שניים או יותר, כי אז, כל תשלום על פיה ייעשה לכולם יחד.
8. ערבות זו אינה ניתנת להעברה.

פרטי הבנק

שם ומס' סניף	קוד הבנק

רחוב	מס' בית	עיר

חתימה וחותמת

שם

תאריך

נספח 6

התחייבות להימנע מניגוד עניינים ולשמירה על סודיות

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ מצהיר/ה ומתחייב/ת באופן בלתי חוזר בשם _____ ("המציע"), כדלקמן:

אי תיאום השתתפות במכרז

1. אני מוסמך להתחייב בשם המציע ומנהליו.
2. אני נושא המשרה אשר אחראי במציע להצעה המוגשת מטעם המציע למכרז.
3. ההצעה מוגשת ללא התייעצות, הסדר או קשר עם מציע אחר או עם מציע פוטנציאלי אחר.
4. הצעת המציע למכרז לא הוצגה בפני כל גורם אשר מציע הצעות למכרז או תאגיד אשר יש לו את הפוטנציאל להציע הצעות למכרז.
5. לא הייתי מעורב בניסיון להניא מתחרה אחר מלהגיש הצעה למכרז.
6. לא הייתי מעורב בניסיון לגרום למתחרה להגיש הצעה בלתי תחרותית מכל סוג שהוא.
7. הצעת המציע למכרז מוגשת בתום לב ולא נעשית בעקבות הסדר או דין ודברים כלשהו עם מתחרה או מתחרה פוטנציאלי אחר במכרז.
8. אני מודע לכך כי העונש על תיאום מכרז יכול להגיע עד חמש שנות מאסר בפועל.

הצהרה על העדר חשש לניגוד עניינים

1. אני מצהיר כי נכון ליום זה, המציע אינו נמצא במצב של חשש לניגוד עניינים בין ביצוע השירותים בהתאם למכרז זה לבין ענייניו האחרים ו/או תפקידים אחרים אותם הוא ממלא.
2. אני מצהיר כי אין למציע ו/או לנושאי המשרה בו, לרבות לבני משפחתם מדרגה ראשונה, כל עניין כלכלי או אחר העלול לעמוד בחשש לניגוד עניינים עם החכ"ל והשירותים שעל המציע לספק לה, היה ויבחר כזוכה במכרז, במסגרת תנאי המכרז הנ"ל.
3. אני מצהיר ומתחייב כי אם הצעתי תוכרז כהצעה הזוכה, אני אמנע מכל פעולה במסגרת מתן שירותים שיש עמה חשש לניגוד עניינים או שיש חשש כי היא תגרום לי להימצא במצב של ניגוד עניינים בכל הקשור לביצוע מלוא התחייבויותיי בהתאם לחוזה ההתקשרות.
4. בלי לגרוע מהאמור לעיל, אני מתחייב להודיע לחכ"ל באופן מידי על כל סיבה שבגללה אני עלול להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים כאמור לעיל.
5. אני מתחייב שלא לעשות שימוש במידע שגייע לידיעתי במהלך תקופת ההתקשרות ולאחריה אלא ואך ורק לצורך מילוי התחייבויותיי כלפי החכ"ל וכן אני מתחייב לא להעביר לכל גורם אחר את המידע האמור וכן לא לעשות בו כל שימוש אחר.

חתימה וחותמת

שם

תאריך

נספח 7

תצהיר בדבר היעדר הרשעות בגין העסקת עובדים זרים ושכר מינימום

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר/ה בזה כדלקמן:

הנני נותן תצהיר זה בשם _____ ("המציע") אני מצהיר/ה כי הנני מוסמך/ת לתת תצהיר זה בשם המציע.

1. בתצהירי זה:

"בעל זיקה" - מי שנשלט על ידי המציע, בעל השליטה בו, ואם המציע הוא חבר בני אדם - גם בעל השליטה בו או חבר בני אדם שבשליטת בעל השליטה בו.

"שליטה" - כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

"עבירה" - עבירה לפי חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א-1991 או לפי חוק שכר מינימום התשמ"ז-1987, ולעניין עסקאות לקבלת שירות כהגדרתו בסעיף 2 לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011, גם עבירה על הוראות החיקוקים המנויות בתוספת השלישית לאותו חוק.

2. הנני מצהיר/ה בזאת כי המציע ובעל זיקה אליו (סמן X במשבצת המתאימה):

לא הורשעו ביותר משתי עבירות עד למועד האחרון להגשת ההצעות למכרז (להלן: "מועד להגשה").

הורשעו בפסק דין ביותר משתי עבירות וחלפה שנה אחת לפחות ממועד ההרשעה האחרונה ועד למועד ההגשה.

הורשעו בפסק דין ביותר משתי עבירות ולא חלפה שנה אחת לפחות ממועד ההרשעה האחרונה ועד למועד ההגשה.

3. הנני מצהיר/ה בזאת כי (סמן X במשבצת המתאימה):

הוראות סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 לא חלות על המציע.

הוראות סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות חלות על המציע והוא מקיים אותן.

המציע מעסיק 100 עובדים לפחות ומתחייב כי ככל שיזכה במכרז יפנה למנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים לשם בחינת יישום חובותיו לפי סעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ובמקרה הצורך - לשם קבלת הנחיות בקשר ליישומן.

המציע פנה בעבר למנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים ואם קיבל הנחיות ליישום חובותיו פעל ליישומן.

זה שמי, להלן חתימתי ותוכן תצהירי דלעיל אמת.

_____ תאריך
_____ שם
_____ חתימה וחותמת

אימות עו"ד / רו"ח

אני הח"מ _____, עו"ד/רו"ח, מאשר/ת בזאת כי ביום _____ הופיעה בפני מר/גב' _____, ת.ז. _____, ולאחר שהוזהרתי כדין, אישר/ה את נכונות ההצהרות בתצהיר זה וחתמה עליו בפני.

_____ חתימה וחותמת עו"ד/רו"ח

נספח 8

תצהיר בדבר היעדר קרבה לעובד הרשות או לחבר מועצה

החברה הכלכלית לנהריה בע"מ (להלן: "המזמינה") מביאה לידיעת המציעים במכרז את הסעיפים:

א. סעיף 122א לפקודת העיריות קובע:

"חבר מועצה, קרובו, סוכנו או שותפו, או תאגיד שיש לאחד מהאמורים חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו או שאחד מהם מנהל או עובד אחראי בו, לא יהיה צד לחוזה או לעסקה עם העיריה; לענין זה, "קרוב" – בן זוג, הורה, בן או בת, אח או אחות."

ב. סעיף 174 לפקודת העיריות קובע:

"פקיד או עובד של עיריה לא יהיה נוגע או מעוניין, במישרין או בעקיפין, על ידי עצמו או על ידי בן-זוגו או שותפו או סוכנו, בשום חוזה שנעשה עם העיריה ובשום עבודה המבוצעת למענה".

בהתאם לכך כל מציע במכרז מתבקש להודיע בתצהיר שלהלן אם יש או אין להם קרבה, לפי ההגדרות לעיל, לעובד החכ"ל / עירייה או לחבר מועצת העיר, והצהרותיו בעניין זה הינן חלק בלתי נפרד ממסמכי המכרז.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מהוראות כל דין, לרבות הוראות סעיף 122א לפיו המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה ובאישור שר, רשאית להתיר את ההתקשרות ובלבד שהאישור ותנאיו פורסמו ברשומות.

תצהיר

אני הח"מ _____ ת.ז. _____, מוסמך/ת לתת תצהיר זה בשם _____ ("המציע"). מצהיר/ה בזה כדלקמן:

1. המציע אינו חבר מועצה במועצת העיר נהריה, קרובו, סוכנו, שותפו או תאגיד שיש לאחד מהאמורים חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו ואין אחד האמורים מנהל או עובד אחראי במציע.
2. המציע אינו עובד בחברה הכלכלית לנהריה בע"מ/בעיריית נהריה, בן זוגו, סוכנו או שותפו של עובד.
3. אין למציע קשר או זיקה לפעילות פוליטית של אחד מחברי מועצה ו/או ראש העיר והוא לא נתן לגורמים אלו שירותים בשנתיים האחרונות.
4. ידוע לי כי ועדת המכרזים של המזמינה תהיה רשאית לפסול את הצעת המציע אם יש לו קרבה כאמור לעיל או אם נמסרה הצהרה שאינה נכונה.
5. אני מצהיר בזאת כי הפרטים שמסרתי הינם נכונים ומלאים והאמור בתצהירי זה הוא אמת.

חתימת המצהיר

שם המצהיר

אימות עו"ד / רו"ח

אני הח"מ _____, עו"ד/רו"ח, מאשר/ת בזאת כי ביום _____ הופיעה בפני מר/גב' _____, ת.ז. _____, ולאחר שהוזהרה/ה כדין, אישר/ה את נכונות ההצהרות בתצהיר זה וחתמה/ה עליו בפני.

חתימה וחותמת עו"ד/רו"ח

נספח 9

עסק בשליטת אישה

בהתאם לתקנה 22(ה1) לתקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, אם הועדה תמצא כי יש להמליץ באותה מידה על שתי הצעות, ואחת מן ההצעות היא של עסק בשליטת אישה, תמליץ הועדה על ההצעה האמורה ובלבד שצורף לה, בעת הגשתה, אישור ותצהיר כהגדרתם להלן.

"אישור"
אישור של רואה חשבון כי בעסק מסוים אישה מחזיקה בשליטה וכי לא התקיים אף אחד מאלה:

(1) אם מכהן בעסק נושא משרה שאינו אישה – הוא אינו קרוב של המחזיקה בשליטה;

(2) אם שליש מהדירקטורים אינם נשים – אין הם קרובים של המחזיקה בשליטה;

כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981

"אמצעי שליטה"

נושאת משרה בעסק אשר מחזיקה, לבד או יחד עם נשים אחרות, במישרין או בעקיפין, בלמעלה מ-50% מכל סוג של אמצעי השליטה בעסק

"מחזיקה בשליטה"

מנהל כללי, משנה למנהל כללי, סגן למנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, וכל ממלא תפקיד כאמור בעסק אף אם תוארו שונה

"נושא משרה"

חברה הרשומה בישראל שמניותיה אינן רשומות למסחר בבורסה ולא הוצאו לציבור על פי תשקיף, או שותפות הרשומה בישראל

"עסק"

עסק אשר אישה מחזיקה בשליטה בו, ואשר יש לה, לבד או יחד עם נשים אחרות, היכולת לכוון את פעילותו, ובלבד שהתקיימו הוראות פסקאות (1) ו-(2) של ההגדרה אישור

"עסק בשליטת אישה"

בן זוג, אח, הורה, צאצא, ובן זוג של אח, הורה או צאצא

"קרוב"

תצהיר של מחזיקה בשליטה שהעסק הוא בשליטת אישה

"תצהיר"

אישור רו"ח

אני רו"ח המבקר של _____ ("המציע"), ח.פ. _____, מאשר
כי המציע הינו עסק בשליטת אישה כהגדרתו בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 וכי לא מתקיימים בו
אף אחד מאלה:

(1) אם מכהן בעסק נושא משרה שאינו אישה – הוא אינו קרוב של המחזיקה בשליטה;

(2) אם שלישי מהדירקטורים אינם נשים – אין הם קרובים של המחזיקה בשליטה;

חתימה וחותמת רו"ח

תצהיר מחזיקת שליטה

אני גב' _____, ת.ז. _____ מצהירה בזאת כי העסק
_____ ("המציע"), ח.פ. _____ נמצא בשליטתי בהתאם להגדרות
סעיף 2ב לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ובהתאם לתקנה 22(ה1) לתוספת השנייה בצו המועצות
המקומיות (מועצות אזוריות).

אני מצהירה כי זהו שמי, זוהי חתימתי וכי האמור בתצהירי זה נכון.

חתימה

תאריך

אימות עו"ד / רו"ח

אני הח"מ _____, עו"ד/רו"ח, מאשר/ת בזאת כי ביום _____ הופיעה
בפני גב' _____, ת.ז. _____, ולאחר שהזהרתי כי עליה
להצהיר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרותיה
בתצהיר זה וחתמה עליו בפני.

חתימה וחותמת עו"ד/רו"ח

נספח 10

הסכם

שנחתם בנהריה, ביום _____ לחודש _____ שנה _____.

בין:
החברה הכלכלית לנהריה בע"מ
רח' הרצל 75, נהריה
טל: 04-8600677, פקס: דוא"ל: Liza@nahariya.muni.il
(להלן: "החכ"ל" או "המשכיר")

מצד אחד

לבין:

ת.ז.ח.פ. _____
כתובת: _____
טל: _____, פקס: _____
דוא"ל: _____

(להלן: "השוכר")

מצד שני

והואיל: והמשכיר הינו בעל הזכות לנהל את המושכר כהגדרתו להלן מכוח הסכם בינו לבין עיריית נהריה;

והואיל: והמושכר הינו נכס מקרקעין הידועים כגוש חלקה 19592/175 מגרש 404 בשכונת יצחק שמיר, כמסומן בתשריט המצורף כנספח 14 למכרז, המיועד להפעלת מעונות יום לגיל הרך (להלן: "המושכר" או "הנכס");

והואיל: והנכס נבנה והותאם לשלוש כיתות בהתאם לפוגרמה לתכנון מעונות יום לילדים בגיל הרך מטעם מעונות יום של התמ"ת;

והואיל: והחכ"ל פרסמה מכרז מס' 04/2023 להשכרה והפעלת מעונות יום במושכר (להלן: "המכרז");

והואיל: ובהתאם להחלטת ועדת המכרזים מיום _____ הצעתו של השוכר הוכרזה כהצעה הזוכה במכרז;

והואיל: והשכירות הינה שכירות בלתי מוגנת, לתקופות השכירות והאופציה ככל שתהיה כזאת, בתמורה, ולמטרת השכירות בלבד, הכול, כהגדרתם להלן, והשוכר מעוניין לשכור מהחכ"ל את המושכר במצבו הנוכחי (as is) בהתאם לתנאים ולהוראות המפורטים בחוזה זה להלן ונספחיו;

והואיל: והוסכם והותנה מפורשות כי זכויותיו של השוכר על פי הסכם זה לא יקנו לו זכות דיירות מוגנת על פי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 ו/או על פי כל דין המקנה הגנה לדייר;

לפיכך, הוסכם והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. מבוא נספחים ופרשנות

- 1.1. המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד הימנו.
- 1.2. למניעת כל ספק, מצהיר בזאת השוכר כי ברשותו המסמכים המהווים חלק בלתי נפרד מהסכם זה, לרבות מסמכי המכרז, כי קרא אותם והבין את תוכנם, וקיבל את כל ההסברים אשר ביקש.
- 1.3. השוכר מתחייב לעמוד בכל תנאי הסף לביצוע ההתקשרות כפי שפורטו בתנאי המכרז. סטייה מתנאים אלה תהווה הפרה יסודית של ההסכם, אלא אם קיבל השוכר אישור בכתב לכך מאת החכ"ל.
- 1.4. כותרות הסעיפים בהסכם זה הן לשם נוחות בלבד ואין להן ולא יינתן להן כל משקל לצורך פירושו.

2. מונחים והגדרות

בהסכם זה יהיו לביטויים הבאים הפירושים שבצדם :

- 2.1. "המזמינה" / "המשכיר" / "החכ"ל" – החברה הכלכלית לנהריה, לרבות נציגיה המורשים והמוסמכים מראש ובכתב לחתום בשמה.
- 2.2. "העירייה" – עיריית נהריה.
- 2.3. "המנהל" – מי שימונה מעת לעת על-ידי החכ"ל ובמסגרת זו יהיה רשאי לבדוק את אופן ביצוע הוראות ההסכם על ידי השוכר.
- 2.4. "השוכר" – לרבות נציגיו של השוכר, חליפיו ויורשיו, לרבות מורשיו המוסמכים וכל קבלן משנה הפועל בשמו או בשבילו.
- 2.5. "מטרת השכירות" – כמפורט בסעיף 5 להסכם.
- 2.6. "מדד המחירים לצרכן" – מדד המחירים לצרכן, המתפרסם בכל חודש, על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ו/או כל גוף רשמי אחר שיבוא במקומה, או כל מדד רשמי אחר שיתפרסם במקומו.
- 2.7. "מדד בסיס" – מדד המחירים לצרכן נכון למועד האחרון להגשת הצעות במכרז, דהיינו, המדד אשר פורסם ביום בחודש _____ שנת _____ בגין חודש _____ שנת _____.
- 2.8. "מדד קובע" – מדד המחירים לצרכן אשר יתפרסם לאחרונה לפני מועד החזר הוצאה או תשלום.
- 2.9. "ערבות ביצוע" – ערבות בנקאית בנוסח נספח מס' 5 למכרז להבטחת קיום כל התחייבויות השוכר על פי חוזה זה.
- 2.10. "שנת שכירות" – החל מיום 1 בספטמבר ועד 31 באוגוסט לשנה הקלנדרית העוקבת (למעט תחילת שנת השכירות הראשונה אשר יכול ותחל ביום מסירת החזקה במושכר לשוכר).

2.11. "שנת לימודים" – מ-1 לספטמבר ועד לסוף השבוע הראשון של חודש אוגוסט לשנה הקלנדרית העוקבת.

3. מסמכי ההסכם

המסמכים המפורטים להלן מהווים חלק בלתי נפרד מההסכם, בין אם צורפו לו פיזית ובין אם לאו:

3.1. פרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך.

3.2. חוזר משרד הבריאות - סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית.

3.3. אישור בדבר קיום ביטוחים.

3.4. הצעתו החתומה של השוכר במכרז.

3.5. המכרז עצמו על תנאיו ונספחיו, לרבות הנספחים הנלווים להסכם.

יובהר כי החכ"ל אינה אחראית להבהרות ו/או פירושים ו/או הסברים שניתנו בעל פה לשוכר.

4. תקופת השכירות

4.1. תקופת השכירות הינה לתקופה של שלוש שנים. החל מ _____ ועד _____ (להלן: "תקופת השכירות").

4.2. לחכ"ל שמורה האופציה להאריך את השכירות למשך 2 תקופות נוספות, שנה אחת בכל פעם (להלן: "תקופת האופציה"). כך שסך תקופות ההתקשרות לא יעלו על חמש (5) שנים. כל תנאי השכירות בתקופה השכירות יחולו על תקופה האופציה בשינויים המחויבים.

4.3. מובהר בזאת כי במידה והשוכר יגיש למשכיר לא יאוחר מתום שנת השכירות הרביעית בקשה בכתב להארכה נוספת של תקופת השכירות מעבר לחמש שנים הראשונות, יהיה המשכיר רשאי להאריך את תקופת השכירות למשך עד חמש שנים נוספות (שנה בכל פעם) על התקופה המוארכת הקבועה בסעיף 4.2 לעיל, וזאת בכפוף לאישורי מועצת העיר ומשרד הפנים בהתאם להוראות פקודת העיריות ונהלי משרד הפנים.

4.4. מובהר, כי מימוש תקופת האופציה נתון לשיקול דעתה הבלעדי של החכ"ל, והחכ"ל תהא רשאית, מכל סיבה שהיא, שלא לממש את האופציה, ולא תהא לשוכר כל טענה ו/או תביעה בגין החלטה שלא לממש את האופציה.

4.5. מימוש האופציה על ידי החכ"ל מותנה בעמידת השוכר בכל תנאי חוזה זה, והמצאת כל האישורים הנדרשים מידי שנת לימודים, ובהצגת אישור מאת מנהלת אגף החינוך לגיל הרך בעירייה כי השוכר מנהל ומפעיל את מעון היום לפעוטות בהתאם לחוק הפיקוח ותקנותיו, לנוהלי משרד החינוך, על פי הדין וההוראות החכ"ל.

5. מטרת השכירות

5.1. השוכר ישתמש במושכר, במשך תקופת השכירות ותקופת האופציה ככל ותמומש, אך ורק למטרת הפעלת מעונות יום בזרם הממלכתי לפעוטות בגילאי לידה עד 36 חודשים, שיופעל על פי הוראות חוק הפיקוח על תקנותיו, הוראות המכרז וחוזה זה.

- 5.2. השוכר מתחייב שלא להשתמש במושכר לכל מטרה אחרת זולת מטרת השכירות ולנהוג במושכר במהלך העסקים הרגיל, במסגרת מטרת השכירות, כך שלא תהיה פגיעה במושכר ובכפוף להוראות חוזה זה והוראות כל דין.
- 5.3. למרות האמור לעיל, השוכר רשאי להפעיל במושכר פעילויות למטרות חינוך ותרבות לגיל הרך בתום שעות פעילות של מעון היום להלן ו/או להפעיל קייטנה/פעילות קיץ בחודש אוגוסט וזאת בכפוף לקבלת אישור מראש ובכתב של המשכיר לגבי תנאי הפעילות, היקפה וגובה התשלום שיהיה רשאי לגבות מההורים בגין פעילות זו (להלן: "פעילות נוספת").
- 5.4. השוכר לא יהיה רשאי לשנות את מטרת השכירות, ללא הסכמת המנהל, מראש ובכתב ובתנאים שיקבעו על ידו ועל פי שיקול דעתו הבלעדי לשינוי מטרת השכירות.
- 5.5. סעיף זה הינו סעיף יסודי שהפרתו או הפרת איזה מתני סעיפיו תהווה הפרה יסודית של חוזה זה.

6. הצהרות והתחייבויות השוכר

- 6.1. השוכר מצהיר כי יש ברשותו את כל הפרטים הנתונים הדרושים לו על מנת לשכור את המושכר לתקופת השכירות בתנאים ובתמורה המפורטים בחוברת המכרז ובהסכם זה, בין אם קיבלם מהחכ"ל ובין אם הובאו לידיעתו בדרך אחרת.
- 6.2. כי ראה ובדק את המקרקעין ואת המושכר, פיזית ומשפטית, לרבות מיקומם, סביבתם ומצבם, בדק את התוכניות החלות על המקרקעין ו/או על המושכר וייעודם על פי הדין, וכי מצא את כל אלה מתאימים למטרותיו, והוא מוותר בזה על כל טענת אי התאמה מכל מין וסוג שהוא ועל כל טענת פגם, מום או ברירה אחרת ביחס למקרקעין ו/או למושכר ובקשר לשימוש שהוא מתעתד לעשות בהם.
- 6.3. כי לא תהיינה לו כל טענה ו/או תביעה כנגד החכ"ל ו/או מי מטעמה, באשר למקרקעין ו/או למושכר והוא מוותר על כל טענות ברירה ו/או אי התאמה מכל סוג שהוא, לרבות מחמת טעות, הטעיה, כפיה, מום או פגם כלשהו. למען הסר ספק, מובהר בזאת, כי כל הנתונים אשר נכללו ו/או צורפו למכרז ונספחיו ולחוזה זה ונספחיו בקשר עם המקרקעין ו/או המושכר מובאים אך ורק לנוחות השוכר ואין החכ"ל ו/או מי מטעמה, אחראים על דיוקם, או על שלמותם.
- 6.4. השוכר מצהיר כי הוא כשיר על פי כל דין לבצע את מטרת השכירות, כי ביצוע מטרת השכירות בהתאם להסכם זה אינו פוגע בזכויות צד ג' כלשהו.
- 6.5. השוכר מצהיר כי יש לו את היכולת הפיננסית לעמוד בכל התחייבויותיו על פי הסכם זה במלואן ובמועדן.
- 6.6. כי יבדוק בעצמו ועל אחריותו את כל הנתונים ו/או ההיבטים הקשורים ו/או הנובעים מהצורך לקבלת כל ההיתרים והרישיונות הדרושים לצורך הפעלת השירותים במושכר מן הרשויות המוסמכות, וכל הגבלה ו/או אפשרויות שימוש במושכר על פי כל דין והוראות רשות מוסמכת.
- 6.7. כי לא יהיה זכאי להשבת כל סכום שהוא אשר הוצא, או שולם על ידו בקשר עם חוזה זה.
- 6.8. ידוע לשוכר כי הקומה הראשונה במבנה משמשת מועדון ציבורי. הקומה ראשונה וגג המבנה אינם מחלק מהסכם זה ולשוכר לא תהיה כל רשות / חזקה בחלקים אלו.

- 6.9. ידוע לו שבתקופת השכירות הינו אחראי לפיקוח על המושכר, לרבות מניעת השגות גבול, תפיסות ופינויים של פולשים ובכל מקרה אם יימצאו פולשים, הינו מתחייב לנקוט הליכים משפטיים נגדם על חשבונו בלבד. השוכר יודיע לחכ"ל מידית על כל מקרה בו לדעתו קיימות השגות גבול או כניסת פולשים למושכר.
- 6.10. כי ישתמש במושכר בהתאם למטרת השכירות בלבד.
- 6.11. כי הינו עוסק מורשה וכי הוא מנהל ספרים וניכוי מס במקור, בהתאם לחוק עסקאות גופים ציבוריים, התשל"ו - 1976 וכי יישאר עוסק מורשה וימשיך לנהל את ספריו על פי חוק למשך כל תקופת השכירות.
- 6.12. כי פתח תיק במס הכנסה, ובמוסד לביטוח לאומי ויש לו אישורים על כך.
- 6.13. כי יפעיל את המושכר במשך כל תקופת השכירות והאופציה ככל שתהיה כזאת, בהתאם לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות תשע"ט - 2018 תקנות הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תנאים לפעילות של מעון יום לפעוטות התשפ"א-2021. כן יפעיל את המושכר על פי כל דין, הנחיות החכ"ל ונוהלי העירייה, הרשויות המוסמכות, הוראות המכרז וחווה זה.
- 6.14. כי יפעיל את המעון תוך הקפדה על תנאים סטנדרטים פיזיים, בריאותיים ובטיחותיים בהתאם לדרישות החכ"ל בכפוף להוראות כל דין ו/או הנחיות משרדי הממשלה.
- 6.15. כי יפעיל את המעון בהתאם לפרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך (להלן: "הפרוגרמה") המצורפת כנספח 12.
- 6.16. כי יקבל את המושכר במצבו As-is. באחריות השוכר להתאים, לרהט, לאבזר, לצייד וכו', את מעון לפעוטות לרבות את החצר/ות על חשבונו והוצאותיו, על מנת שישמשו לייעודן כמעון יום לפעוטות על פי הוראות המכרז, חווה זה, חוק הפיקוח ותקנות הפיקוח, וכל חוק / תקנה / נוהל אחר החל על מעונות יום לפעוטות.
- 6.17. כי ירכוש את כל הציוד ו/או האביזרים ו/או המתקנים הנדרשים על פי הוראות כל דין והנחיות הפרוגרמה לצורך הפעלת המעון כאשר ציוד או אביזר אשר קיים לגביהם תו תקן – יישאו תו תקן כנדרש בדין ו/או בפרוגרמה.
- 6.18. השוכר מתחייב כי בתחילת תקופת השכירות יתקין במעון היום לפעוטות לחצני מצוקה לקבלת עזרה במקרה חירום, ו/או במקרה מצוקה וכיו"ב. כן יציג השוכר במקום בולט במעון היום לפעוטות אישור לקיום שירות זה וכן יפרט רשימות טלפונים של רשויות ביטחון והצלה ושל הורי הפעוטות, וזאת על גבי לוח הודעות מעודכן ונגיש.
- 6.19. השוכר מתחייב כי במשך כל תקופת השכירות והאופציה ככל שתהייה כזאת, ידאג לתקינות לחצני המצוקה על מנת להבטיח שיפעלו בשעת הצורך.
- 6.20. כי יעניק לילדי המעון מזון בריא ומזין בהתאם לגיל הילד, ולצרכיו ההתפתחותיים, על פי תפריט מומלץ על ידי תזונאית מוסמכת, וכן בהתאם לתדריך והוראות משרד הבריאות בנוגע להזנת פעוטות וילדים במסגרת חינוכית.
- 6.21. כי ישמור על תנאי תברואה נאותים, תקינות הציוד ותחזוקה נאותה של הנכס, בהתאם לחוזר משרד הבריאות- סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית המצורף כנספח 13 להסכם.

6.22. כי ידאג על שמירת ניקיון ותחזוקה שוטפת של המעון, לתכנן וליזום תוכניות ופעילויות חינוכיות טיפוליות עם הילדים, ולדווח לגופים המוסמכים לכך בכל מקרה של ילד במצוקה עקב הזנחה או פגיעה פיזית, ובהתאם לכל דין.

6.23. כי יעסיק לטובת מתן השירותים כוח אדם מקצועי ואיכותי שיעמוד בכל התנאים הקבועים בהוראות משרד החינוך, ובכלל זה מנהל/ת מעון, מטפלת/ת אחראית/ת לכל קבוצת גילאים, מטפלים/ות בהיקף שלא יפחת מדרישות משרד החינוך והפרוגרמה, טבח/ית או מבשל/ת. הצוותים יהיו בעלי השכלה מתאימה ויעברו את כל ההכשרות וההדרכות הנדרשות על פי דרישות משרדי הממשלה השונים, בדגש על חוק הפיקוח חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות.

6.24. כי ביום פתיחת מעון היום לפעוטות יהיה לו אישור להפעלתו על פי חוק הפיקוח והוא מתחייב כי יפעל על פי ובהתאם לאישור זה ולתנאיו, ומתחייב להמציא לחכ"ל העתק ממנו. השוכר מתחייב כי הוא לא יפתח את מעון היום לפעוטות אם אין בידו אישור זה.

6.25. כי ימציא עם חתימת החוזה וכן אחת לשנה, במהלך חודש אוגוסט לאורך כל תקופת השכירות ותקופת האופציה, ככל שמומשה על ידי החכ"ל, אישורים כדלקמן:

1. אישור משטרה לפי חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירותים לקטינים, ביחס לכל בגיר שיעבוד במושכר.

2. אישורי ביטוח.

3. רשימה שמית של כל צוות המעון המפרטת את כל פרטיהם האישיים כגון ת.ז, כתובת מגורים, טלפון, הכשרתם, השכלתם, ניסיונם, צירוף תעודות/אישורים המעידים על כך.

4. רשימה שמית של הפעוטות במעון היום עם פירוט פרטי ההורים, מס' טלפון, כתובת.

6.26. כי מנהל המעון וכל צוות העובדים קיבלו הכשרה בעזרה ראשונה בהתאם לחוק הפיקוח ותקנות הפיקוח.

6.27. כי יפעיל את מעון היום לפעוטות בהתאם לחוק הפיקוח, תקנות הפיקוח, חוק המצלמות, הוראות עיריית נהריה ו/או החכ"ל, הוראות המכרז וחוזה זה וכל רגולציה אחרת שחלה ו/או תחול מעת לעת בתקופת השכירות ו/או תקופת האופציה ככל שתהייה כזו.

6.28. השוכר מתחייב כי כל גורם אשר ייכנס למעון בין אם לצורך פעולה חינוכית ובין אם לצורך ביצוע תיקונים ו/או שיפוצים ו/או לצורך עבודות גינון ו/או כל גורם אחר אשר יועסקו על ידו בביצוע עבודות נשוא חוזה זה במעון יציג אישור משטרתי על כך שאין מניעה מלהעסיקם על פי החוק למניעת העסקה של עברייני מין (במוסדות מסוימים), תשס"א-2001 ועפ"י התקנות למתן שרות לקטינים (אישור המשטרה) התשס"ג – 2003 ועפ"י כל דין רלבנטי אחר בנושא.

7. היתרים, רישיונות והקפדה על הוראות כל דין

7.1. השוכר מתחייב לנהל את המושכר תוך שמירה והקפדה על הוראות כל חוק ותוך שמירה על הוראות כל דין המוצא על ידי הרשויות הממשלתיות והעירוניות בכלל.

- 7.2. השוכר ידאג לקבל על חשבונו ובאחריותו את כל ההיתרים, האישורים והרישיונות הדרושים על פי חוק להפעלת מעונות יום במושכר וכן ידאג לקיים את תנאיהם ולחדשם במועד. כל ההוצאות, האגרות, ההיטלים והתשלומים בקשר עם קבלת ההיתרים, מכל מין וסוג שהם, לרבות הוצאות הקשורות עם ביצוע שינויים, תוספות או תיקונים במושכר (אם ידרשו כאלה), יחולו על השוכר בלבד ועל אחריותו הבלעדית.
- 7.3. השוכר מתחייב למלא כל דין ו/או חוקי עזר ו/או צווים ו/או הוראות ו/או הנחיות כל רשות מוסמכת שהיא, החלות על המושכר ו/או על מטרת השכירות.
- 7.4. השוכר יהיה אחראי בלעדית לכל צו ו/או הליך שיפוטי שיינקט נגדו ו/או נגד המשכיר בגין ניהול מעונות היום במושכר ויהא אחראי לסילוקו וביטולו של כל צו או עונש שיוטל לרבות פיצוי המשכיר על כל קנס או הוצאה אחרת שתיגרם לו כתוצאה מכך.
- 7.5. השוכר מתחייב לעמוד בכל הדרישות, הנהלים והתקנות המתחייבות ממשד התמ"ת ו/או חינוך וכל הוראות אחרות של משרד ממשלתי ו/או עירוני ו/או כיבוי אש והצלה ו/או כל רגולציה אחרת בכל הקשור להפעלת השירותים הקובעים להפעלת מעונות יום לפעוטות שתחול עם הפעלת ההסכם ובכל מועד אחר במשך כל תקופת השכירות לרבות האופציה ככל שתהיה כזו.
- 7.6. השוכר מצהיר כי הוא מכיר היטב את חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח וחוק המצלמות, נוהלי משרד החינוך ו/או כל גוף ממשלתי ו/או עירוני הקשור להפעלת מעונות יום לפעוטות, מכיר היטב את כל הוראות המכרז ויודע מהו מספר הפעוטות המותר בכל קבוצה, יחס מחנכות-מטפלות/פעוטות, גילאי הפעוטות, שעות הפעלת מעון היום לפעוטות, חופשות, השתלמויות, הכשרת צוות העובדים וכו', והוא מתחייב לפעול בהתאם לכללים והנחיות של כל חוק / תקנה / נוהל אחר החל ו/או שיחול, מעת לעת על מעונות יום לפעוטות בכל תקופת השכירות ו/או האופציה ככל שתהיה.
- 7.7. ככל שנהלי משרד החינוך ו/או כל גוף ממשלתי ו/או גוף עירוני בכל הנוגע להפעלת מעונות יום לפעוטות ו/או ככל שנוסח חוזה הפעלת מעונות יום לפעוטות הנהוג בחכ"ל ובעירייה, יעודכנו במהלך תקופת השכירות ו/או תקופת האופציה, ככל שתהיה כזו הוא מתחייב לנהוג ולפעול על פי נהלים אלה ממועד פרסומם ו/או ממועד כניסתם לתוקף, לפי העניין וככל שיבקשו הצדדים לעדכן חוזה זה בהתאם, השוכר מתחייב לחתום על כל תוספת ו/או עדכון לחוזה זה, שנובעים מעדכונים אלו.

8. דמי השכירות

- 8.1. השוכר ישלם לחכ"ל דמי השכירות החודשיים בסך של _____ ₪ לא כולל מע"מ בהתאם לשיעור שנקב בהצעתו במכרז (נספח 3 לחובת המכרז).
- 8.2. דמי השכירות ישולמו לחכ"ל מראש עבור כל שנת השכירות עד התאריך **1 לספטמבר** בכל שנה, כולל בתקופת האופציה כלל שתמומש ע"י החכ"ל.
- 8.3. במעמד חתימת הסכם זה ישלם השוכר למשכיר דמי שכירות עבור 12 חודשי שכירות מראש וזאת עבור שנת השכירות הראשונה.

- 8.4. דמי השכירות יהיו צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר המדד הבסיסי יהיה המדד הידוע במועד האחרון להגשת הצעות למכרז זה ומדד קובע יהיה מדד המחירים לצרכן הידוע במועד שנקבע לביצוע התשלום.
- 8.5. בנוסף לדמי השכירות ישלם השוכר למשכיר מע"מ בשיעורים כפי שיהיו קבועים מעת לעת בהוראות כל דין.
- 8.6. מוצהר ומוסכם וידוע לצדדים כי המשכיר/ החכ"ל הינה עוסק מורשה, ולכן היא תמציא לשוכר חשבונית מס כנגד תשלום המע"מ.
- 8.7. תשלומי דמי השכירות יבוצעו במשרדי המשכיר.
- 8.8. פיגר השוכר בתשלומי דמי השכירות, יישא כל סכום שבפיגור ריבית בשיעור הריבית החריגה שתהיה נהוגה באותו זמן במשיכות יתר בחשבונות חח"ד בבנק לאומי לישראל וכשהריבית מצטרפת לקרן במועדים ובתקופות כפי שיהיה נהוג באותו זמן בבל"ל לגבי חשבונות כאמור.
- 8.9. היה ויום התשלום יהיה יום חג או שבת ישולמו דמי השכירות ביום העסקים שלאחריו.
- 8.10. למען הסר ספק מובהר בזאת כי השוכר ישלם את מלוא דמי השכירות עבור כל תקופת השכירות, וזאת בין אם ישתמש במושכר ובין אם לאו.

9. הסבת זכויות וחובות

- 9.1. השוכר מתחייב שלא להעביר במשך תקופת השכירות את זכותו במושכר או בחלקים ממנו ו/או להרשות שימוש או חזקה במושכר ו/או בחלק הימנו לאדם או לגוף אחר ו/או לשתף אחרים בשימוש או בהנאה של המושכר לרבות בדרך של צירוף שותף ו/או בדרך של הקמת תאגיד ו/או העברת מניות בתאגיד המהווה את השוכר אלא אם קיבל את הסכמת המשכיר לכך בכתב, מראש ובאופן מפורש.
- החכ"ל מודיעה בזאת כי מדיניותה היא להתנגד להמחאת זכויות וחובות, ועל כן קרוב לוודאי שלא תאשר בקשת השוכר להמחאה של זכויות או חובות.
- גם במקרה של הסבת זכויות או חובות ישאר השוכר בכל מקרה אחראי בפני החכ"ל לכל דבר הקשור לביצוע הוראות הסכם זה.
- 9.2. יודגש כי זכויות השוכר לפי חוזה זה יהיו אישיות ולא יהיו ניתנות להסבה על פי כל דין ואף לא ליורשים או למנהל עזבון, כונס נכסים או נאמן וכיו"ב.
- 9.3. המשכיר יהיה רשאי להעביר את כל זכויותיו במושכר ו/או עפ"י חוזה זה ו/או זכויותיו והתחייבויותיו שבחוזה זה לאדם ו/או גוף אחר כלשהו, ללא כל צורך בהסכמת השוכר. הודיע המשכיר לשוכר על העברת ו/או הסבת זכויותיו ו/או חובותיו לאדם או גוף אחר יהיה פטור המשכיר מכל חובה על פי חוזה זה, ולא יהיה זכאי לכל זכות על פיו למעט אם ההסבה היתה מוגבלת לחובות בלבד. במקרה כזה יפעלו הצדדים עפ"י החלטת המשכיר שבהודעת ההסבה.

10. הפעלת המושכר כמעונות יום לפעוטות

- 10.1. השוכר מתחייב להפעיל ולנהל במושכר מעונות יום לגילאי לידה - 36 חודשים, בהתאם לחוק הפיקוח, תקנות הפיקוח, חוק המצלמות, הנחיות משרד החינוך והנחיות החכ"ל וכן לנהוג על פי כל נוהל של משרד ממשלתי בכל הנוגע לנשוא חוזה זה.
- 10.2. השוכר מתחייב לנהל ולהפעיל את מעון היום לפעוטות במקצועיות ולהקפיד על ארגון הסביבה החינוכית, בהתאם לגיל הפעוטות והוראות משרד החינוך ו/או כל רגולציה אחרת שחלה ו/או תחול מעת לעת בתקופת השכירות ותקופת האופציה, ככל שתהיה כזו.
- 10.3. השוכר מתחייב כי יפעל לקידום מקצועי של כל צוות מעון היום לפעוטות בהתאם לחוק הפיקוח ותקנות הפיקוח. בין היתר נדרש לקיים ישיבות שבועיות עם צוות העובדים, לספק הדרכה פדגוגית פרטנית והדרכה פדגוגית. מועד ביצוע העשרות אלו ייקבעו ע"י השוכר, בתנאי ובהיקף שעות שלא יפחת מהוראות כל דין וממה שהוצגו למשכיר במסגרת הליכי המכרז.
- 10.4. ידוע לשוכר שמעון היום לפעוטות מהווה מסגרת טיפולית, חינוכית וחברתית בסיסית, המיועדת לשלבי ההתפתחות הראשוניים של פעוטות בגיל הרך, ולפיכך הוא מסכים ומתחייב לדאוג לצרכיהם ולחינוכם של הפעוטות אשר יימסרו לטיפולו, ולטפל בהם בתנאים שיבטיחו להם התפתחות תקינה ובריאה.
- 10.5. השוכר מתחייב לנקוט בכל אמצעי הבטיחות הנדרשים על פי חוק הפיקוח, תקנות הפיקוח ועל ידי משרד החינוך והרווחה ו/או על פי כל דין ו/או חוק כל ו/או על פי כל רגולציה אחרת שחלה ו/או תחול בתקופת השכירות ו/או האופציה ככל שתהיה כזו.
- 10.6. השוכר מתחייב להחזיק במטבח מזון טרי לפעוטות בתנאי היגיינה וקירור הולמים. לצורך כך הוא מתחייב לספק לפעוטות ארוחות בהתאם לצרכיהם ההתפתחותיים ברוח התדריך "לאכול ולגדול" בדבר הזנת תינוקות ופעוטות במסגרות חינוכיות.
- 10.7. השוכר מצהיר, מסכים ומתחייב להחזיק במושכר ארון לציוד עזרה ראשונה ובו יהיו הפריטים האלה: מספרים, מדי חום, אגדים, תחבושות אישיות, צמר גפן, סלילי אספלט, אלכוהול, פולידין וכיו"ב.
- 10.8. השוכר מתחייב שלא להקים במעון פינת חי.
- 10.9. השוכר ישמור וינהל בקפדנות את סדר יומם של הפעוטות וכן ידאג לקידום התפתחותם הגופנית, השכלית והרגשית - חברתית ולסדר יום שיבטיח זמנים סבירים לפעולות בצוותא וביחידות.
- 10.10. השוכר מתחייב לדאוג במשך כל זמן שהייתם של הפעוטות במעון היום לפעוטות, לניקיון גופם ולבושם של הפעוטות, נטילת ידיים ושטיפת פנים, החלפת חיתולים ובגדים לפי הצורך.
- 10.11. השוכר מתחייב לשמור על בריאותם ושלמותם של הפעוטות, שלא להשאירם ללא השגחה לרבות בזמן השינה, ולדאוג כי לא ייקלעו למצבים המסכנים את בריאותם ו/או את שלומם.
- 10.12. השוכר מצהיר ומתחייב לקיים קשר קבוע עם הורי הפעוטות לשם החלפת מידע על הפעוטות ועדכון ההורים בכל מידע רלוונטי הנוגע לתפקוד הפעוטות במעון היום לפעוטות.

- 10.13. השוכר מתחייב, כי בכל השעות שמתנהל מעון היום לפעוטות לא ישאיר את הפעוטות ללא השגחה וכל זמנו ותשומת לבו יוקדשו לטיפול בפעוטות.
- 10.14. השוכר מצהיר ומתחייב, כי אמצעי המשמעת במעון היום לפעוטות, אשר הוא ינהיג כלפי הפעוטות, יהיו אמצעי משמעת חינוכיים בלבד. השוכר מצהיר ומתחייב, שלא ינקוט בעונשים גופניים ו/או שלילת מזון ו/או כליאה כאמצעי משמעת, ולא יענש פעוט כל עונש שהוא, העלול לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי.
- 10.15. השוכר מתחייב כי כל פניה של הורי הפעוטות, בקשר עם התנהלות ו/או התנהגות שאינה נאותה, המגיעה לכדי חוסר מוגנות של הפעוט, תיענה ותטופל על ידו באופן מיידי ולא יאוחר מ- 24 שעות מיום הפניה, לרבות העתק למנהל.
- 10.16. השוכר מתחייב, כי לא ישאיר במעון פעוט חולה (הסובל מחום, דלקת עיניים, שלשול, מחלת ילדים, פריחה או כל מחלה אחרת).
- 10.17. במידה והפעוט נעדר (עקב מחלה ו/או אשפוז ו/או לאחר שנלקח על ידי הוריו לאחר שחש ברע), חזרתו למעון היום לפעוטות טעונה אישור הורים במקרה של היעדרות ממעון היום לפעוטות לתקופה של עד 4 ימים ואישור רופא לאחר 5 ימים ימי היעדרות.
- 10.18. בכל מקרה של ספק באשר למצבו הרפואי של הפעוט, יציג ההורה אישור רפואי או יחתום על הצהרה מטעמו.
- 10.19. השוכר מתחייב להיות אחראי לבריאות הפעוט ולתפקודו, וכן יעקוב בכל מקרה, אם הפעוט אינו חש בטוב במהלך שהותו במעון היום לפעוטות וזקוק לטיפול רפואי מיידי.
- 10.20. בכל מקרה כאמור, ידאג להגשת עזרה ראשונה, בכפוף להוראות משרד החינוך והרווחה ו/או כל רגולציה על פי הדין הקשורה ו/או הנובעת מנשוא חוזה זה.
- 10.21. בכל מקרה של תאונה ו/או פציעת פעוט, ידאג השוכר להגשת עזרה ראשונה, ועם תום הטיפול יודיע על כך מיד להורי הפעוט, אולם בכל מקרה שאפשר להודיעם בעת המקרה, יודיע השוכר על כך למי מההורים לאלתר.
- 10.22. בכל מקרה שיידרש לתת לפעוט טיפול רפואי מחוץ למעון היום לפעוטות, ידאג השוכר כי הפעוט ילווה. בשום מקרה לא יישארו הפעוטות האחרים והפעוט, הזקוק לטיפול הרפואי, ללא השגחתו או השגחה של מי מטעמו.
- 10.23. השוכר מתחייב להישמע לכל הוראותיהם של המפקח מטעם העירייה והמפקח על פי חוק הפיקוח מטעם משרד החינוך ולכל הוראות המנהל.
- 10.24. למען הסר ספק, מוצהר ומוסכם, כי המנהל רשאי לדרוש להחליף את צוות מעון היום לפעוטות כולו או מקצתו והשוכר מתחייב להישמע להוראות אלו בכפוף למתן זכות שימוע/טיעון.
- 10.25. לצורך הפיקוח על קיומן של הוראות סעיף זה, וכל הוראה אחרת החוזה זה, יש לחכ"ל את הסמכויות להיכנס בכל עת למושכר ולוודא כי השוכר מקיים את כל החובות המוטלות עליו במסגרת חוזה זה. סמכות פיקוח כאמור אין בה כדי להעביר בשום פנים ואופן את האחריות לביצוע הוראות ההסכם על כתפי החכ"ל.

11. קבלה למעונות יום ותשלומי הורים

- 11.1. שנת פעילות של מעון היום לפעוטות פירושה שנת לימודים, דהיינו, מ- 1 לספטמבר ועד לסוף השבוע הראשון של חודש אוגוסט.
- 11.2. אין השוכר רשאי לגבות מהורי הפעוטות תשלום ו/או פיצוי ו/או כל טובת הנאה בנוסף לדמי ההשתתפות הנ"ל בגין שעות הפעילות במעון היום לפעוטות כפי שפורטו לעיל. דמי ההשתתפות ישולמו לשוכר במועדים כפי שהוסכמו בינו לבין הורי הפעוטות.
- 11.3. השוכר יהיה רשאי לגבות תשלום נוסף בגין פעילות נוספת כמפורט בסעיף 5.3 לעיל.
- 11.4. השוכר מסכים ומתחייב לחתום על חוזה נפרד עם כל אחד מהורי הפעוטות בנוגע לחובותיו ולזכויותיו כלפי ההורים ולצורך הסדרת תשלום דמי ההשתתפות.
- 11.5. ההתקשרות שבין השוכר לבין ההורים תעשה על ידי השוכר כקבלן שירותים עצמאי.
- 11.6. בשום מקרה השוכר לא יהא ו/או לא יציג עצמו בפני הורי הפעוטות כעובד ו/או שלוח של החכ"ל ו/או של העירייה.

12. שעות פעילות המעון

- 12.1. השוכר מתחייב להפעיל את מעון היום לפעוטות החל מתאריך 1 לספטמבר עד לסוף השבוע הראשון של חודש אוגוסט בימים א' – ה' בשבוע לא יאוחר מהשעה 07:00 בבוקר עד לא מוקדם מ-17:00 אחה"צ, בימי ו' וערבי חגים לא יאוחר משעה 07:00 בבוקר ועד לא מוקדם מ-13:00 אחה"צ (להלן: "שעות פעילות המעון").
- 12.2. השוכר מצהיר ומתחייב כי ימתין להורים שיבואו לקחת את הפעוטות בשעת סגירת מעון היום לפעוטות או מאוחר יותר. בכל מקרה לא יפקיר ולא ישאיר השוכר את מי מהפעוטות ללא השגחתו ופיקוחו. השוכר מתחייב למסור את הפעוט ליד מי מהוריו, או ליד מי שהוסמך מטעם ההורים לקבלו.

13. היעדרות ואחריות למחליף

- 13.1. מוצהר ומוסכם בזאת, כי בכל מקרה שיחלה השוכר/ת או ייאלץ להעדר מהעבודה כגון בגין חופשת לידה במשך תקופת חוזה זה, הוא מתחייב לדאוג למחליף, אשר יפעיל את מעון היום לפעוטות באותה עת במקומו. זהות המחליף תאושר על ידי החכ"ל.
- 13.2. את התשלום למחליף יבצע השוכר על חשבונו והמחליף לא יהא בשום מקרה עובד של החכ"ל ו/או העירייה על כל המשתמע מכך.
- 13.3. מבלי לפגוע באמור לעיל, מוצהר ומוסכם בזאת, כי במהלך תקופת עבודתו של המחליף יישא השוכר באחריות מלאה ומוחלטת לכל המתרחש במעון היום לפעוטות, על כל הנובע מכך, לרבות כלל ההתחייבויות המוסכמות בחוזה זה.

14. איסור על ביצוע שינויים במושכר

- 14.1. השוכר לא יהיה רשאי לבצע במושכר ובסביבותיו שינויים או תוספות כלשהן וכן לא יהיה רשאי להסיר או לסלק מתקן או אביזר קבע כלשהו המצוי בתחומי המושכר או בסביבתו ללא הסכמה מראש ובכתב מאת המשכיר.

14.2. בנה, הוסיף או שינה השוכר דבר מה במושכר, לאחר שניתנה לו הסכמת המשכיר, יחשב כל הבנוי והמחובר דרך קבע כשייך למשכיר מבלי שהשוכר יהיה זכאי לדרוש תשלום כלשהו עבור התוספות והבניה בעת פינוי המושכר והחזרתו לחזקת המשכיר. כמו כן יהא זכאי המשכיר על פי שיקול דעתו, לדרוש את החזרת המצב לקדמותו על ידי השוכר ועל חשבונו של השוכר לגבי כל השנויים ו/או התוספות שנעשו או לגבי חלקם בלבד אף אם התקבל לגביהם אישור, הכל לפי בחירתו.

14.3. למען הסר ספק, מודגש אין בביצוע השקעות במושכר כאמור, כדי להוות תשלום דמי מפתח והשוכר לא יוכל לטעון כי שיפוץ זה מקנה לו זכות כלשהי במושכר ו/או חובה של המשכיר לשפותו עם פינוי המושכר.

15. אי תוחלת דיני הגנת הדייר

15.1. השכירות, השוכר והמושכר אינם ולא יהיו מוגנים על פי הוראת חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, ולא על פי הוראות כל דין אחר המגן על שוכר.

15.2. השוכר מצהיר כי לא נתבקש לשלם ואף לא שילם דמי מפתח כהגדרתם בחוק הגנת הדייר או תשלומים העלולים להתפרש או להיחשב כדמי מפתח.

15.3. בעת פינוי המושכר לא יהיה השוכר זכאי לכל תשלום שהוא מהחכ"ל, לא כדמי מפתח ולא כתשלום עבור שיפורים או התקנות במושכר, פינוי המושכר ולא בכל אופן אחר.

16. אחזקת המושכר

16.1. השוכר מצהיר כי הוא ביקר במושכר, בדקו, ומצאו במצב טוב, נקי, תקין, ראוי לשכירות ומתאים למטרותיו וכי הוא ישכור את המושכר במצבו בעת המסירה (AS IS) והוא מוותר בזה כלפי החכ"ל על כל טענה ו/או תביעה באשר למושכר לרבות מחמת טעות, כפיה, מום, אי התאמה או פגם כלשהו.

16.2. השוכר מתחייב להשתמש במושכר בצורה זהירה וסבירה ולשקוד כי במשך תקופת השכירות ימצא המושכר במצב תחזוקתי וכללי מעולה, וראוי לשימוש.

16.3. השוכר מתחייב לשמור על ניקיון כללי של המושכר וסביבותיו על חשבונו, בכל מקום בו הוא, עובדיו ולקוחותיו נמצאים במושכר או בסמוך לו.

16.4. השוכר מתחייב להתאים את השימוש בנכס להספק החשמל הקיים במקום. שימוש מעבר להספק החשמל הקיים מחייב תוספת / שינוי בלוח החשמל במקום ויתבצע באישור בכתב ומראש של המשכיר, על ידי השוכר ועל חשבונו.

17. אחריות לנזקים

17.1. השוכר בלבד יהיה אחראי בלעדית לכל נזק לגוף ו/או לרכוש העלול להיגרם במושכר או כתוצאה מכל דבר הקשור במושכר, בשימוש בו או הנובע ממנו וזאת בין אם נזק כזה הקשור בו, נגרם על ידו, עובדיו, סוכניו, או אם נגרם על ידי צדדים שלישיים.

17.2. ככל שיאלץ המשכיר לשלם לצד ג' בקשר עם חוזה זה דמי נזק כלשהם מתחייב השוכר להחזיר כל תשלום אותו יאלץ לשלם כאמור בצירוף ריבית מיום התשלום ועד החזרתו בפועל ולרבות הוצאות ושכר טרחת עורך דין.

17.3. אם יתבע המשכיר לדין, בקשר עם חוזה זה יהיה רשאי לצרף את השוכר כצד ג' להליכים אלה וכל ההוצאות, הקנסות, והנזקים הכרוכים בהליכים אלה יחולו על השוכר בלבד וישולמו על ידו למשכיר מיד עם דרישה ראשונה.

17.4. סיום ההתקשרות בין הצדדים לא יהיה בה כדי לגרוע מאחריות השוכר לנזקים שעילת התביעה בגינם נובעת מהסכם זה ו/או ממתן השירותים ו/או בקשר אליהם וכמפורט לעיל.

18. חובת ביטוח

18.1. השוכר מתחייב בזאת לבטח את המושכר והציוד בו במלוא ערכם בביטוח בניינים ובביטוח אש מורחב וכן להוציא פוליסת ביטוח צד ג' וביטוח אחריות מעבידים, כאשר המשכיר יהא צד לפוליסות הנ"ל ויהא זכאי על פי הוראה בלתי חוזרת של השוכר לקבל הכספים בגינם במקרה של כל נזק המכוסה בפוליסות כנ"ל - הכל כמפורט בנספח 11 המצ"ב לחוברת המכרז.

18.2. המשכיר יהיה רשאי להורות לשוכר להגדיל את הסכומים הנקובים בפוליסות על מנת להתאימם - לפי שקול דעת המשכיר לערך הנכסים או לסיכונים המבוטחים.

18.3. מוסכם ומוצהר בזאת מבלי לפגוע באחריותו של השוכר לביטוחים דלעיל כי, המשכיר יהא רשאי להודיע לשוכר כי דאג להוצאת פוליסות כנ"ל ובמקרה כזה ישא השוכר בכל הפרמיות הדמים ושאר הוצאות הפוליסות הנ"ל ולרבות תשלומים שוטפים ו/או חוזרים בגין פרמיות על מנת שפוליסות אלה תשארנה בנות תוקף בכל תקופת השכירות.

19. יחסי הצדדים

19.1. מוסכם ומוצהר בזאת, כי את עבודתו בניהול והפעלת מעון היום מבצע השוכר כקבלן עצמאי, ובשום פנים ואופן הוא לא יחשב כעובד של החכ"ל או העירייה מכל סיבה שהיא.

19.2. השוכר מוותר בזאת ויתור גמור ומוחלט על כל טענה שהיא בדבר קיומם של יחסי עובד ומעביד בינו לבין החכ"ל ו/או, על כל הנובע משתמע מכך, על אף שעבודתו תהיה נתונה לפיקוח מטעם החכ"ל ו/או העירייה ו/או כל רגולציה אחרת החלה ו/או תחול על נשוא חוזה זה.

19.3. השכר של כל העובדים במעון היום לפעוטות קרי השכר של מנהלת המעון וכן השכר של המחנכות-מטפלות, לרבות השכר של המחנכות-מטפלות המובילות, ישולמו על ידי השוכר. גובה השכר יהיה הולם והגון בהתחשב בכישוריהן/ם ובכל הדרישות המפורטות בחוזה זה ויעמוד בכל הדרישות לגבי עובדים על פי החוק.

20. העסקת עובדים

20.1. מבלי לפגוע בכל האמור לעיל מתחייב השוכר להעסיק רק עובדים בעלי כושר והכשרה מתאימים ו/או עובדים אשר מותר להעסיקם עפ"י כל חוק.

20.2. השוכר יהא אחראי וחיוב כלפי עובדיו ו/או כל אדם הפועל בשמו ומטעמו בכל החובות החלים על מעביד כפי שיהיו מעת לעת ובכלל זה יהיה השוכר אחראי וחיוב לשלם את כל התשלומים למוסד לביטוח לאומי, לארגוני עובדים ולקרנות בטוח תגמולים או פנסיה, בין שהם קבועים בחוק ובין שהם מתחייבים על פי כל דין ו/או הסכם.

20.3. השוכר מתחייב בזאת לשפות את המשכיר בגין כל הוצאה וכנגד כל נזק או הפסד ו/או תביעה שתגרם לו אם תוגש נגדו תביעה בגין טענה בדבר יחסי עובד מעביד שבין המשכיר לבין כל אדם

אשר יעסוק על ידי השוכר או מטעמו בעסקי השוכר או בקשר אליו. למניעת ספק, אין באמור לעיל כדי לגרוע או להפחית מאחריות השוכר כאמור בחוזה זה.

21. תשלומים נוספים

21.1. השוכר מתחייב לשלם במועד את כל ההוצאות השוטפות החלות על המושכר לרבות (אך לא רק) תשלומי המיסים, ההיטלים, האגרות ותשלומי החובה האחרים אשר יוטלו על המושכר ו/או הבעלים או המחזיקים בו, למעט מס רכוש ממשלתי (אם יחול) אשר ישולם על ידי המשכיר.

21.2. כמו כן ישא השוכר בכל תשלומי חשמל, מים, ארנונה, טלפון, ניקיון, אחזקה שוטפת וכיוצא ב.

21.3. הקומה הראשונה במבנה משמשת מועדון ציבורי. הקומה ראשונה וגג המבנה אינם מחלק מהסכם זה ולשוכר לא תהיה כל רשות / חזקה בחלקים אלו. תשלום הארנונה ישולם באופן יחסי, יותקנו מוני מים וחשמל נפרדים.

21.4. השוכר מתחייב להעביר על שמו ו/או לרשום על שמו בעירייה, בחברת בזק ובכל חברה אחרת את חשבונות הארנונה, מונה המים וקו הטלפון מיד עם תחילת תקופת השכירות.

21.5. השוכר מתחייב להציג בפני החכ"ל מפעם לפעם, על פי דרישתה, את כל הקבלות או האישורים המעידים, כי אכן שולמו על ידו התשלומים החלים עליו לפי ההסכם.

21.6. השוכר יישא בכל ההוצאות באשר הן, הדרושות להפעלתו הסדירה של מעון היום לפעוטות, לרבות רכישת ציוד וצעצועים, תחזוקה שוטפת של הציוד והצעצועים, רכישת חומרי ניקיון וכיו"ב. מוצהר ומוסכם בזאת, כי השוכר לא יהא זכאי לכל תשלום ו/או פיצוי ו/או החזר שהם מהחכ"ל ו/או מהעירייה בגין ההוצאות הנ"ל.

21.7. להסרת ספק, מוצהר בזה במפורש שמעון היום לפעוטות שינוהל על ידי השוכר במושכר הינו עסק עצמאי של השוכר בלבד וכל ההוצאות שתהיינה כרוכות בו ו/או חלות עברו תשולמנה על ידי השוכר בלבד.

22. שילוט

22.1. השוכר מתחייב שלא להתקין שלטים מחוץ למעון ולא על הקירות החיצוניים ולא על הגג מבלי לקבל את הסכמתו מראש ובכתב של המשכיר לכך, ורק במקום ובאופן לגביו תינתן הסכמת המשכיר ובנוסף שיאושר על ידי המשכיר.

22.2. כל אגרה ו/או מס ו/או היטל, בין עירוני ובין ממשלתי שיחול על הצבת שלטים ישולם על ידי השוכר.

22.3. השוכר ישא בעלויות רישוי, התקנה, אחזקה והסרה של כל שילוט שיורשה להתקינו כאמור ויהיה אחראי לתיקון על חשבונו של כל פגם ו/או נזק שייגרמו כתוצאה מהתקנת השילוט ו/או הסרתו.

22.4. השוכר יקפיד אחר מילוי כל התנאים הנדרשים בדין, כולל חוקי העזר העירוניים, בנושא השילוט.

23. החזרת המושכר

23.1. בתום תקופת השכירות ו/או עם ביטולה, מתחייב השוכר לפנות את המושכר ולהחזירו לחזקת המשכיר כשהוא פנוי מכל אדם וחפץ במצב מעולה ותקין כפי שקבל אותו בתחילת תקופת השכירות.

23.2. במעמד החזרת החזקה במושכר למשכיר, מתחייב השוכר לסלק כל החובות אשר הוא חייב או יהיה חייב למשכיר ו/או לעובדיו ו/או לספקים ו/או לצד ג' כלשהו בגין ניהול המושכר ו/או בקשר אליו וכן לסלק לאלתר כל גורם הנובע ממנו, בין במישרין ובין בעקיפין, אשר יש בו כדי לעכב ו/או למנוע ו/או לגרוע מאפשרות ההנאה והשימוש המלאים והמיידיים במושכר על ידי המשכיר או מי מטעמו.

24. ביטול השכירות

24.1. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1971 יחול על הוראות הסכם זה.

24.2. השוכר מצהיר בזה כי הוא מוותר בזה על זכותו לסעד של צו מניעה זמני או קבוע נגד החכ"ל בכל הקשור לפינוי המושכר בתום תקופת השכירות כמפורט בסעיף זה. כמו כן, השוכר מוותר בזה על כל זכות לקיזוז או לטענת קיזוז כנגד החכ"ל בקשר עם הסכומים המגיעים ממנו לחכ"ל על פי חוזה זה.

24.3. מבלי לגרוע מכל סעד אחר ובנוסף לכל זכות של החכ"ל לפי תנאי המכרז, תנאי הסכם זה ולפי הדין, החכ"ל תהא זכאית לבטל את ההסכם בכל אחד מהתנאים הבאים:

1. השוכר הפר הוראות ההסכם בסעיפים 5-16, 18-22, 24, 27-28 הנחשבים לסעיפים יסודיים ולא תיקן את ההפרה תוך 7 ימים מיום קבלת התראה על כך מהחכ"ל.

2. השוכר הפר את ההסכם הפרה שאינה הפרה יסודית ולא תיקן את ההפרה תוך זמן סביר שנקבע לשם כך על ידי החכ"ל.

3. הוגשה בקשה לבית משפט להסדר נושים מטעם השוכר, פירוק השוכר, להכרזתו כפושט רגל, למנות לו נאמן, מפרק, מפרק זמני, כונס לחלק מהותי מנכסיו, עיקול חלק מהותי מנכסיו וניתן צו לפי הבקשה, או שהבקשה לא בוטלה או נדחתה בתוך 30 יום מהגשתה לבית המשפט.

4. השוכר פיגר בתשלום דמי השכירות או כל חיוב כספי אחר החל עליו על פי החוזה, פיגור העולה על 30 יום ממועד בו חייב היה לשלם תשלום זה.

24.4. בכל מקרה שבו החכ"ל ו/או המנהל אינם מרוצים מתפקודו של השוכר בהפעלת מעון היום ובטיפול בפעוטות ו/או בכל מקרה שבו הפר השוכר הוראה מהוראות חוזה זה ו/או הוראה מהוראות המכרז, תהא רשאית החכ"ל להביא חוזה זה לסיומו, לאחר משלוח דרישה בכתב לשוכר לתיקון ההפרה ובתנאי שההפרה לא תוקנה תוך 14 ימים מיום קבלת הדרישה.

24.5. למרות האמור לעיל, בכל מקרה של הפרה המסכנת את בריאות הפעוטות ו/או את שלומם הגופני ו/או הנפשי, תהא לחכ"ל זכות לבטל את החוזה מיד עם גילויי ההפרה בהודעה בעל פה מאת המנהל.

24.6. בכל מקרה של הפרה, כאמור, רשאית החכ"ל, אך לא חייבת, נוסף על זכותה לבטל את החוזה, להפעיל את מעון היום באמצעות גורם אחר במקום השוכר.

24.7. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי אין באמור לעיל כדי לגרוע מזכותה של החכ"ל לפיצויים בגין כל נזק ממשי ו/או אובדן ו/או הוצאה אשר ייגרמו לה עקב הפרת החוזה על ידי השוכר, לרבות הוצאות בגין הפסד דמי שכירות.

24.8. אין באמור לעיל כדי לגרוע מזכותה של החכ"ל לדרוש ביצוע בעין של הסכם זה על נספחיו ואין בכך כדי לגרוע מכל זכות או סמכות אחרת המוקנית לחכ"ל על-פי כל דין או הסכם.

25. פינוי

25.1. ככל שהשוכר יסרב לפנות את המושכר בתום תקופת השכירות או עם ביטולה, יחשב השוכר כמי שתפס חזקה שלא כדין, והמשכיר יהיה רשאי לפנותו מהמושכר אף ללא נטילת פסק דין פינוי וזאת על ידי הוצאת המטלטלין והחפצים אל מחוץ לתחום המושכר והחלפת מנעול המושכר ובלבד שניתנה לשוכר התראה מוקדמת על כוונתו זו ובה אורכה של 15 ימים לפינוי המושכר.

25.2. השוכר יהיה חייב בתשלום מלוא הוצאות המשכיר בגין פינויו כאמור לעיל.

25.3. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל בחוזה זה, הרי ככל שהשוכר לא יפנה את המושכר בתום תקופת השכירות ו/או עם ביטולה, מבלי לפגוע בזכותו של המשכיר לכל סעד אחר על פי הסכם זה או על פי דין, תהיה רשאית החכ"ל לחלט את הערבות כהגדרתה להלן.

25.4. במידה שיפנה השוכר את המושכר לפני תום תקופת השכירות, בין אם מרצונו ובין בשל ביטול השכירות יהיה חייב למרות זאת לשאת בכל חובותיו על פי חוזה זה ובכלל זה להמשיך לשלם למשכיר את דמי השכירות ומלוא התשלומים האחרים החלים עליו על פי חוזה זה עד לתום תקופת השכירות, תשלום זה יהווה פיצוי מוסכם ומוערך מראש ואין בו כדי לגרוע מזכות החכ"ל לתבוע מהשוכר כל סעד אחר המגיע לה על פי דין או על פי הוראות החוזה.

26. ערבות בנקאית

26.1. להבטחת מלוי כל התחייבויותיו לפי חוזה זה, יפקיד השוכר במעמד חתימת חוזה זה בידי המשכיר ערבות בנקאית בסך ₪30,000 וזאת לכיסוי כל חוב ו/או נזק מכל מין וסוג שהוא (להלן: "הערבות").

26.2. הערבות תהא אוטונומית, צמודת מדד לתקופה של שנה ולפקודת המשכיר.

26.3. הערבות תוארך מעת לעת עד תום תקופת השכירות ותקופת האופציה ככל שיופעלו על ידי החכ"ל.

26.4. מוסכם בזאת כי המשכיר יהיה רשאי לממש את הערבות או חלק ממנה בהתקיים תנאי מהתנאים הבאים:

1. השוכר לא שלם חיוב כספי כלשהו החל עליו על פי החוזה כולו או מקצתו.

2. המשכיר הוציא הוצאה אשר חלה על פי חוזה זה על השוכר, והשוכר סרב לשלמה ו/או להכיר בה.

3. נגרם למושכר או לצידוד נזק במשך תקופת השכירות אשר האחריות לתיקונו על השוכר וזה לא תיקן ו/או סרב לשלם הוצאות תיקונו.

4. השוכר סרב לפנות את המושכר עם תום תקופת השכירות או עם ביטולה על ידי המשכיר.
5. השוכר לא שלם את דמי השכירות ו/או יתרת דמי השכירות הראויים עבור השימוש במושכר לאחר תום תקופת השכירות.
5. השוכר לא שילם במועד את התשלומים, כולם או מקצתם, המגיעים ממנו על פי החשבונות.

27. איסור פעולה מתוך ניגוד עניינים

- 27.1. השוכר יהיה רשאי להמשיך ולספק שירותים לאחרים זולת החכ"ל, ובלבד שלא יהיה בכך משום פגיעה בחובותיו שלפי הסכם זה. על אף האמור, השוכר איננו רשאי לספק שירותים לאחר, באופן שיש בו – לדעת החכ"ל – משום פגיעה בהפעלת השירותים לחכ"ל לפי הסכם זה.
- 27.2. השוכר מצהיר כי החל ממועד חתימת הסכם זה לא קיים כל ניגוד עניינים בינו או בין התחייבויותיו עפ"י הסכם זה ובין קשריה העסקיים, המקצועיים או האישיים, בין בשכר או תמורת טובות הנאה כלשהם ובין אם לאו, לרבות כל עסקה או התחייבות שיש בה חשש לניגוד עניינים, ואין קשר כלשהו בינו לבין כל גורם אחר הנוגעים לתחומים שבהם עוסקים השירותים, זולת במסגרת מתן השירותים ולצורך ביצוע הסכם זה (להלן: "ניגוד עניינים").
- 27.3. לא ימצא השוכר ו/או מי מעובדיו ו/או הפועלים טעמו בניגוד עניינים – היה ובכל זאת נוצר מצב של חשש לניגוד עניינים, ידווח השוכר על כך מיד לנציג החכ"ל בכתב וימלא אחר כל הנחיות החכ"ל בנדון.

28. שונות

- 28.1. הצדדים מסכימים כי לבית המשפט המוסמך בעיר חיפה תהיה סמכות בלעדית לדון בכל תובענה הנובעת מהסכם זה.
- 28.2. אין בהסכם זה משום יצירת יחסי שותפות ו/או שליחות ו/או יחסי עובד-מעביד בין הצדדים ו/או מי מטעמם.
- 28.3. מוסכם על הצדדים כי כל שינוי בהסכם או בתנאים הכלליים יהיה תקף רק אם נעשה בכתב ונחתם על ידי מורשי החתימה בצדדים.
- 28.4. מימוש מקצת הסעדים על ידי צד המקיים לא יפגע בזכותו של אותו צד לתבוע מאוחר יותר את מלוא הסעדים העומדים לזכותו על פי הוראות הסכם זה או על פי דין.
- 28.5. לא תחשב מתן אורכה על ידי אחד הצדדים למשנהו לבצוע התחייבות כלשהי כוויתור או כמחילה ואותו צד יהא רשאי לתבוע מאוחר יותר את מימוש הזכות וביצועה.
- 28.6. תוקפו של הסכם זה מותנה באישורם של המוסדות המוסמכים של החברה הכלכלית לנהריה.

כתובות והודעות

- 28.7. כתובת השוכר והחכ"ל הינן כמפורט בראש ההסכם.

28.8. כל הודעה שתימסר לכתובת דלעיל, תיחשב כאילו נמסרה תוך 48 ממועד מסירתה לבית הדואר, ובלבד שנשלחה בדואר רשום.

28.9. השוכר רשאי להודיע לחכ"ל, מעת לעת, על שינוי בכתובתו. הודעה לפי סעיף זה תינתן לנציג החכ"ל.

לראיה באו הצדדים על החתום:

השוכר

אישור

אני הח"מ _____, עו"ד/ רו"ח
מאשר כי הסכם זה נחתם על ידי מורשי
החתימה בספק.

חתימה

החכ"ל

אישור

אני הח"מ _____, עו"ד/ רו"ח
מאשר כי הסכם זה נחתם על ידי מורשי
החתימה בחכ"ל.

חתימה

נספח 11

אישור עריכת ביטוחים

1. מבלי לגרוע מאחריות השוכר על פי הסכם זה ו/או על פי כל דין, במשך כל תקופת השכירות השוכר מתחייב לערוך ולקיים, בחברת ביטוח מורשית כדין לפעול בישראל, על חשבונו, בשמו, בשם החכ"ל ובשם העירייה את פוליסות הביטוח המפורטות באישור קיום הביטוחים המצורף להסכם זה כנספח 11. לגבי ביטוח האחריות המקצועית הכלול באישור קיום הביטוחים, השוכר מתחייב להמשיך ולערוך ביטוח זה אף לאחר תום ההתקשרות בינו לבין העירייה וזאת במשך כל התקופה בה עלולה להיות מוטלת עליו אחריות כלשהי על פי דין בגין הפעלת המושכר.
2. השוכר מתחייב להמציא לחכ"ל כתנאי מוקדם לחתימתה על הסכם זה, את "אישור קיום ביטוחים" כשהוא חתום כדין ע"י המבטח, וכן לחזור ולהמציא לחכ"ל את אישור קיום הביטוחים החתום מדי כל שנה, במשך כל תקופת ההתקשרות.
3. כל הביטוחים אשר השוכר נדרש לערכם בהתאם לאמור לעיל, בין אם בתקופת ביצוע עבודות ההתקנה ובין אם לאחר מסירת העבודות לידי העירייה בסיומן, יהיו כפופים לתנאים הבאים:
 - 3.1 רק השוכר יהיה אחראי לתשלום הפרמיה וההשתתפות העצמית, ולמילוי החובות המוטלות על המבוטח בהתאם לתנאי כל פוליסה. הפרת תנאי כלשהו מתנאי הפוליסה על ידי השוכר לא תפגע בזכויות החכ"ל או עירייה ו/או מי מטעם מי מהן. השוכר יעביר למשכירה כל מסמך ו/או תכתובת מאת המבטח אשר בה פורטו חובות אלו, והוא מתחייב לפעול בהתאם להוראות המבטח ללא דיחוי.
 - 3.2 היקף הכיסוי בפוליסות שיערכו על ידי השוכר אינו נופל מהיקף הכיסוי בפוליסת "ביט" מהדורת 2016 או מהדורה מאוחרת יותר של פוליסות "ביט" (או מהדורה המקבילה להן בהיקף הכיסוי אף אם נקראת בשם אחר) לביטוח בענף הביטוח המתאים.
 - 2.3 חריג רשלנות רבתי (אם קיים) יבוטל בכל אחת מן הפוליסות, ובלבד שאין בביטול זה כדי לגרוע מחובות המבוטח וזכויות המבטח עפ"י הדין.
4. השוכר מתחייב להחזיק את פוליסות הביטוח בתוקף במשך כל התקופה הנדרשת ממנו כמפורט בהסכם, לשלם את פרמיות הביטוח הנדרשות, לחדש את הביטוחים במידת הצורך, ולהמציא לחכ"ל במשך התקופה הנדרשת ממנו לגבי כל פוליסה כמפורט בנספח ביטוח זה, מידי תום כל תקופת ביטוח, אישור ביטוח מחדש חתום כדין על ידי המבטח אשר ערך את הכיסוי. התחייבותו של השוכר לגבי המשך עריכת ביטוח האחריות המקצועית תעמוד בתוקפה ותחול אף לאחר תום תקופת ההתקשרות בינו לבין החכ"ל.
5. דרישות הביטוח הכלולות בנספח ביטוח זה, לרבות קביעת סוגי הכיסויים שעל השוכר לערוך, גבולות האחריות הנדרשים ממנו לגבי כל כיסוי וכיסוי, וכן ההרחבות וקודי ההרחבות המצויינים באישור קיום הביטוחים לגבי כל פוליסת ביטוח, הינן בגדר דרישה מזערית המוטלת על השוכר ואין בהם להוות קביעה כלשהי של היקף ו/או מהות הסיכון.
6. הפרה של תנאי מתנאי הפוליסה, או של דרישה כלשהי שנדרשה על ידי חברת הביטוח על ידי השוכר או מי מטעמו, לא תפגע בזכויות החכ"ל ו/או זכויות העירייה ו/או מי מטעם מי מהן. מובהר כי השוכר יהיה האחראי הבלעדי להתקנת ויישום אמצעי המיגון וההגנה מכל סוג שיידרשו, אם יידרשו, על ידי המבטח. השוכר יעביר למשכירה כל מסמך ו/או תכתובת מאת המבטח אשר בה תיידרש התקנת אמצעים כאלו, והוא מתחייב ליישם ללא דיחוי.

7. השוכר מתחייב לבחון את חשיפתו לסיכונים על פי פעילותו, על פי מהות וטבע פעילותו וכן על פי הדין ולקבוע בהתאם לכך את הביטוחים הנדרשים וכן את גבולות האחריות והיקף הכיסוי הנדרשים לאור זאת. השוכר יהיה מנוע מלהעלות כל טענה ו/או דרישה כלפי המשכירה ו/או כלפי העירייה בכל הקשור לכיסויי הביטוח לרבות בקשר לגבולות האחריות שפורטו באישור קיום הביטוחים.
7. המשכירה תהיה רשאית (אך לא חייבת) לבדוק את אישורי קיום הביטוחים החתומים אשר יומצאו לה על ידי השוכר, והשוכר מתחייב לערוך ללא דיחוי כל שינוי או תיקון שיידרשן (אם יידרשו) על ידה כדי להתאים כל ביטוח להתחייבויותיו על פי ההסכם ועל פי נספח ביטוח זה. מובהר כי לא יהיה בהמצאת אישורי הביטוח על ידי השוכר, בבחינתם כאמור ו/או בהימנעות מכך, כדי להוות אישור בדבר התאמת הביטוחים לנדרש ממנו בהסכם מבחינת תוקפם או היקפם (לרבות גבולות האחריות הנדרשים), או כדי לגרוע מאחריות השוכר, או להטיל אחריות כלשהי על המשכירה ו/או על העירייה ו/או על מי מהן בכל הקשור לביטוחים שיערכו על ידי השוכר בקשר להמושכר והפעלתו.
8. בנוסף לאמור לעיל השוכר מתחייב לרכוש כל פוליסת ביטוח אשר תידרש לאור בחינת חשיפתו לסיכון כדי להגן על פעילותו וכן על כל אדם אחר לרבות העירייה, עובדיה, תושבי העיר וכן כל צד ג' שהוא. בכל ביטוח רכוש נוסף שייערך (אם ייערך) על ידי השוכר או עבורו תבוטל זכות השיבוב כנגד החכ: וכנגד העירייה וכל הפועל מטעם מי מהן. כל ביטוח חבות נוסף שייערך על ידי השוכר יורחב (בכפוף לסעיף אחריות צולבת) כדי לשפות את החכ"ל ואת העירייה וכל מי מטעם מי מהן, בגין אחריות מי מהן למעשה או מחדל של השוכר לרבות פעילות עובדיו והמועסקים על ידו.
9. היה והשוכר לא יערוך ו/או יקיים ביטוח כלשהו הנדרש ממנו בהתאם לנספח זה, או לא יעמוד בתנאים שנכללו בפוליסות הביטוח שנערכו (לרבות תשלום הפרמיה) בהתאם לנדרש ממנו לפי ההסכם, תהינה החכ"ל ו/או העירייה, בין אם בעצמן או במשותף או באמצעות מי מטעם מי מהן, רשאיות אך לא חייבות לערוך את אותו הביטוח חלף השוכר, ו/או לשלם את דמי הביטוח במקומו ועל חשבונו, ולקזז כל סך שמי מהן שילמה מכל סכום המגיע לשוכר על פי הסכם זה. השוכר ישיב לחכ"ל ו/או לעירייה לפי הענין, ללא דיחוי, כל סכום שמי מהן שילמה או התחייבה בתשלומו כאמור.
10. השוכר מתחייב לפעול על פי הנחיות החכ"ל ו/או העירייה בכל הקשר לתנאי פוליסות הביטוח, לדרישות אחרות אשר יועברו לו על ידי המבטח וכן לתנאי הבטיחות באתר, ויהיה אחראי ללא דיחוי ליישום אמצעי המיגון שיידרשו, אם יידרשו, על ידי המבטח, וכן להעביר את המידע בקשר לכך לידי החכ"ל ולידי העירייה וכן לידיעת העובדים באתר ולוודאי כי פעלו לפיהם.

תאריך הנפקת האישור		אישור קיום ביטוחים/אישור על הסכמה לעריכת ביטוח בלבד**					
<p>אישור קיום ביטוחים אישור ביטוח זה מהווה אסמכתא לכך שלמבוטח ישנה פוליסת ביטוח בתוקף, בהתאם למידע המפורט בה. המידע המפורט באישור זה אינו כולל את כל תנאי הפוליסה וחריגיה. יחד עם זאת, במקרה של סתירה בין התנאים שמפורטים באישור זה לבין התנאים הקבועים בפוליסת הביטוח יגבר האמור בפוליסת הביטוח למעט במקרה שבו תנאי באישור זה מייטיב עם מבקש האישור. אישור על הסכמה לעריכת ביטוח: אישור זה מהווה אסמכתא לכך שהמועמד לביטוח קיבל הצעת ביטוח, בהתאם למידע המפורט בה. המידע המפורט באישור זה אינו כולל את כל תנאי ההצעה וחריגיה. יחד עם זאת, במקרה של סתירה בין התנאים שמפורטים באישור זה לבין התנאים הקבועים בהצעה יגבר האמור בהצעה למעט במקרה שבו תנאי באישור זה מייטיב עם מבקש האישור. אישור זה אינו מהווה אישור על קיומה של פוליסה תקפה.</p>							
מבקש האישור הראשי*	גורמים נוספים הקשורים למבקש האישור וייחשבו כמבקש האישור*	המבוטח/המועמד לביטוח**	אופי העסקה והעיסוק המבוטח*	מעמד מבקש האישור*			
שם: החברה הכלכלית נהריה בע"מ	שם עיריית נהריה	שם	אופי העסקה:	☒ משכיר ☒ מזמין שירותים	מען: רח' הרצל 75, נהריה מען שדרות הגעתון נהריה תיאור הקשר למבקש האישור הראשי: חברה אם		
ת.ז.ח.פ.	ת.ז.ח.פ.	ת.ז.ח.פ.	☒ נדל"ן				
		מען	☒ שירותים				
העיסוק המבוטח:				השכרת נכס להפעלת מעונות יום לילדים בגיל הרך			
כיסויים							
סוג הביטוח	מספר הפוליסה***	נוסח ומהדורת הפוליסה***	תאריך תחילה	תאריך סיום	גבול אחריות לכלל פעילות המבוטח/ סכום ביטוח	טבעם	כיסויים נוספים בתוקף וביטול חריגים
רכוש		ביט	ניתן להזין תאריך רטרואקטיבי	ניתן להזין תאריך רטרואקטיבי	למקרה ולמקרה	ש	308, 309 (שוכרים אחרים במבנה), 313, 311, 316, 314, 324, 328 (בגין נזק למבנה), 331 בגין נזק למבנה)

תאריך הנפקת האישור		אישור קיום ביטוחים/אישור על הסכמה לעריכת ביטוח בלבד**					
,309 ,302 ,321 ,315 ,328 ,322 329	ש	6,000,000			ביט		צד ג'
,319 ,309 328	ש	6,000,000 לעובד, לאירוע ולפוליסה			ביט		חבות מעבידים
,309 ,302 ,322 ,321 ,329 ,328 325 ,303	ש	4,000,000	תאריך רטרואקטיבי:				אחריות מקצועית

פירוט השירותים (בכפוף, לשירותים המפורטים בהסכם בין המבוטח למבקש האישור, יש לציין את קוד השירות מתוך הרשימה הסגורה המפורטת בנספח ג' כפי שמפורסם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון. ניתן להציג בנוסף גם המלל המוצג לצד הקוד ברשימה הסגורה):
,034

ביטול/שינוי הפוליסה *
שינוי לרעת מבקש האישור או ביטול של פוליסת ביטוח, לא ייכנס לתוקף אלא 60 יום לאחר משלוח הודעה למבקש האישור בדבר השינוי או הביטול.
תוקף אישור על הסכמה לעריכת ביטוח בלבד**
תאריך תום תקופת האישור על הסכמה לעריכת ביטוח **

חתימת האישור
המבטח:

* באישור ביטוח כללי ואישור על הסכמה לעריכת ביטוח ניתן לסמן שדות אלה כשדות שאינם בתוקף.

** שדות אלה יופיעו באישור על הסכמה לעריכת ביטוח בלבד.

*** שדות אלה לא יופיעו באישור על הסכמה לעריכת ביטוח

נספח 12

פרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/programa_letichnun_meonot_yom_2006/he/programa_le

tichnun_meonot_yom_2006.pdf

תוכן העניינים

עמ' 1	פתח דבר
2	מעון יום - חזית רעיונית
3	מעון יום - תוכנית רעיונית
4-5	א. מגרש המעון
6-7	ב. פיתוח המגרש
8-13	ג. מבנה המעון: 1. כתת תינוקות - נילאים: 3 חוד' - 15 חוד' 2. כתת פעוטות - נילאים: 16 חוד' - 24 חוד' 3. כתת ילדים - נילאים: 25 חוד' - 36 חוד' 4. מטבח 5. חדרי ספח
14-15	ד. דרישות כלליות: 1. חשמל ותאורה 2. הסקה מיזוג אוויר 3. מים וביוב 4. גמר
16-32	ה. נספחים (1) הנחיות לרכישת ותחזוקת ציוד (2) הסבת מבנה למעון יום (3) סידורים תכנוניים מינימליים במעונות יום (4) התאמת מבנה למעון רב תכליתי (5) מטבח - תרשימים לדוגמא (6) ציוד המעון (7) צמחים רעילים וצמחים בטוחים

פתח דבר

חברי הוועדה:

- אבשר אורית - נעמית
- אלכזר איילה - משרד התמית
- אלעד טופי - החברה למתגיסים
- בנגים אורית - משרד התמית
- בט חמך - ויצו
- בן-יוסף חמי - ויצו
- בן-עמי סלו - אדריכל, יועץ למשרד התמית
- בכאי לאור - טאות מנהלית
- גורליק טניה - משרד הבריאות
- גרבר אשר - משרד הכנס
- הבר יעשת - נעמית
- הכס חיה - משרד הבריאות
- והב עדי - משרד הכימי והשיכון
- זיידמן ליאורה - משרד הכימי והשיכון
- טריף רסאן - פיקוד העורף
- פיש זאב - משרד הבריאות
- מטיאס אנדריי - המוסד לבסירות ונהות
- קליסן רצית - משרד התמית
- קנדול ביחד - אמונה
- רודשטיין נרגורי - משרד הבריאות
- שקור סוהיר - משרד התמית
- תוהמי יששכר - ככאות והצלה

1

פתח דבר

המחנמה להכנת מענות יום לילדים כניל הרך (לידה עד 3 שנים) עדכנה והותאמה לדרישות המקצועיות ולתקני הבטיחות כדי להבטיח את שלומם בטוחים והמתחמים הבריאה של תינוקות ומעטות ככל ההיבטים: הפיזי, הבריאותי, הבטיחותי והחנינו.

המחנמה החדשה נכשה עיי חברי הוועדה שכללה ביעים של משרדי ממסלה: בריאות כינו ושיכון ותמית, ביעים של מפי לבטיחות, המוסד לבטיחות ונהות, רשות כבו אש, ארגון 'בטחים לבטיחות ילדים' ביעים של הארגונים המפעלים, נעמית ויצו, אמונה, טאות מנהלית, החברה למתגיסים.

מפרט המחנמה החדשה נותן מענה לטונויות שעלו מהשרה ביחס לציוד ותחזוקתו, הסבה והתאמת מכנים קיימים למעון יום, אופציות להפעלת מסבה מלא או חלקי ולהיבטים פיזיים ובטיחותיים וחיסכים.

ברצוני להודות לחברי הוועדה על דמון, התרומה והמחשבה שהשקיעו בכבוש המחנמה.

תודה מיוחדת ליו"ר הוועדה: אנדריי מטיאס ולחברי הוועדה, ליאורה זיידמן, איילה אלכזר, גרבר רודשטיין, אורית בנגים ואדריכל סלו בן עמי.

תמר אלמוג
מנהלת אגף מענות יום
משרד התמית

נספח 1

פרוגמה לחכנון ולציוד מעונות יום לפיל הרך

1.1 הנחיות לרכישה ולתחזוקה של ציוד במעונות יום ומשפחותונים (בהתאם לחוק התקנים)

- תעודת בדיקה על התאמת מוצר לתקן רשמי - מתיי או כל מי שהוסמך לכך ע"י הממונה על התקינה (להלן - מעבדה מאושרת) רשאים לבדוק התאמת המוצר לתקן ולתת תעודת בדיקה על כך.
- תו תקן - סמל שאותו רשאי היצרן לסמן על מוצריו לאחר שקיבל לכך היתר ממתיי באמצעותו של הסמל מצדיר היצרן על התאמת המוצר לדרישות התקן ונעל כך שיצורה של המוצר נמצא בכיקוח מתיי.
- חובת תו תקן - איסור יצור מוצרים מסוימים ללא פיקוח מתיי (ללא סימון תו תקן). רשימת המוצרים מורסמה בצו התקנים ע"י שר התמיית ברשומות וכוללת כ-40 מוצרים.
- תעודת התאמת - תעודה שניתנה ע"י מתיי או מעבדה מאושרת (לפי סעיף 12 לחוק מוצר לתקן התקנים) ובה נקבע שמוצר מתאים לתקן.
- היתר תו תקן - היתר שניתן ע"י מתיי ומאפשר ליצרן לסמן מוצר בתו תקן.

1.1 כללי:

- להלן מוזמנים להגדרת לוי חוק התקנים, תשי"ג-1953:
- תקן ישראלי (תיי) - מסמך בו ממורסות דרישות סכניות החלות על המוצר או כללים סכניים של תהליך עבודה ושמתאר תכונות של המוצר. הכנת התקן נעשית כועדות תקינה צבוריות במסגרת התקנים הישראלי (להלן - מתיי).
- תקן רשמי - זה תיי שהוכרו כתקן רשמי ע"י שר התמיית ברשומות. עילות להכרזת הרשמיית הן - שמירה על בריאות, בטיחות הציבור, הגנה על איכות הסביבה.
- חובת שמירה על תקן רשמי - לפי סעיף 9. (א) לחוק התקנים, חל איסור ייצור, יבוא, שיווק, מכירה ושיומש במוצר שחל עליו תקן רשמי, אלא אם מתאים המוצר לתקן רשמי.

1.1.1 הנחיות לרכישה ולתחזוקה של ציוד (עליו חלים תקנים רשמיים) במעונות

מוצר	חובת התאמה לתקן רשמי תיי	חובת תו תקן	חובת אישור התאמה לתקן	דרישות תחזוקה	הערות
1. ריהוט					
מיטת תינוק	682		+		יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים
יחידת החמלה	5115		+		
מזון ומנן ראש לתינוק	1548		+		
2. צעצועים					
צעצועים	562		+		יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים
משחקים	562		+		תשומת לב מיוחדת לסימון גיל המשתמש
תלת-אינץן מוצר	562	חובת תו תקן	חובת אישור התאמה לתקן	דרישות תחזוקה	תשומת לב להוראות שימוש הערות

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטוי והשיכון

מספיק אש מיסטרלים				66,318,74,987	570,463,283	+	תחזוקה ע"י טורם מוסמך ע"י רשות הכבאות והצלה (באמצעות מ"י)
מערכת נילוי אש	1220	+	חובת תחזוקה לפי ת"י 129				תחזוקה ע"י טורם מוסמך ע"י רשות הכבאות והצלה
שטחים	636	+					
6. ציוד צורך נז			יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים				
מיתקן לנז	158	+	חובת בדיקת התקנה ובדיקה תקופתית פעם בחמש שנים				בדיקת התקנה ע"י מעבדה מאושרת ובדיקה תקופתית ע"י טכנאי נז מוסמך
מכשירי ביטול, אפייה וצלייה	907	+					
מתממי מים לשתיה	1296	+	חובת בדיקה תקופתית פעם בשנתיים				בדיקה תקופתית ע"י טכנאי נז מוסמך
7. מערכת טיפול בניו שתייה	1505	+					יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים

משרד התעשייה הסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הבינוי והשיכון

מוצר	חובת התאמה לתקן רשמי ת"י	חובת תוקן	חובת אישור התאמה לתקן	זדיונות תחזוקה	הערות
8. מערכת סולארית	579	+			יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים
9. ציוד חשמלי					יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים
מנורות	20		+		
ציוד אלקטרוני (סלולרי, ודאו וכד')	250		+		
מכשיר חשמלי לחימום מזלם	251		+		
מערכת סולארית לחימום מים (זדדים וקולטים)	579	+			
מקרר	721	+			
מכונת כביסה	900		+		
מאוורר	900		+		
מיקרוגל	900		+		
מעבד מזון, מיקסר, בלנדר וכד'	900		+		
שואב אבק	957		+		
מזן אוויר	994	+			
תנור משולב (גז-חשמל) לכישול	1049	+			
מדחי כלים	1326				
10. חומרי ניקוי					יש לדרוש מהספק תעודת התאמה לתקנים
נוזל לניקוי כלים	139		+		כל חומרי הניקוי
סבון תמרוקים	240		+		יאוחסם באחנות
אקונומיקה	261		+		נעולים או במדפים
אבקת כביסה	438		+		נבהים שאינם
משחת ניקוי	733		+		בהישג יד של הילדים
פתח סתימות	2250		+		

מרוגמה לתכנון ולציוד מעובות יום לפני הדרך

18

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הביטחון ■ משרד הביטוי והשיכון

ה. נספחים

1.5. פריטים שאינם מאושרים לשימוש במעובות יום ומשפחתונים:

- א. אריהוט:** עריסת תינוק, לול לתינוק, כיסא גבוהה לאוכל, הליכון לתינוק, עגלת תינוק.
- ב. ציוד חשמלי:** מחמם מים מהיר חשמלי - לרחצה, תנור חשמל בעל טפי חימום נלחים (ספירלה), קרוסלה.
- ג. משחקי חצר:** בדנדו.

1.4. הערות:

א. קיום חו תקן למוצר (מוצר מסומן בתו תקן וברשות היצרן היטר חו תקן) מככל את הצורך לדרוש תעודת התאמה לתקן.

ב. כל ציוד, אשר אינו מופיע ברשימה (סעיף 2 לעיל) ואשר לא קיים לבניו תקן רשמי, שיירכש למעובות יום יעמוד בדרישות התקנים הלוגנטיים אם קיימים. במידה ולא קיים תקן מתאים לציוד שנירכש, יפעיל הגוף הרובש את שיקול דעתו המקצועית לכבי איכות, כסיוות והתאמת הציוד לנלי הילדים.

ג. לצורך קבלת מידע בעניין תקנים ותקנים רשמיים שחלים על הציוד ניתן לנסות אל מכן התקנים הישראלי (רוח' חיים לבנון 42 תיא, טל: 03-6465154) או אל הממונה על התקינה במשרד התמית (רוח' בנק ישראל 5 ירושלים, טל: 02-66622956, רוח' מאיה 76 תיא, טל: 03-7101562).

19

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הביטחון ■ משרד הביטוי והשיכון

נספח 3

פרוגרמה לתכנון ולציד
מעונות יום לילד הרך

סידורים תברואיים מינימליים במעונות יום

מקפי שתייה	ברז	שירותים			מסרים
		מקלחות	כורים	אסלות	
		-	1 כיור רגיל 1 כיור לרחצה 40x90 ס"מ כעומק 40 ס"מ וטובה 80 ס"מ	1	1. כתת תינוקות (מיעדת ל-15 תינוקות)
		מקלחת יד בטובה 150 ס"מ+ אבנית		2	2. כתת מעוטות (מיעדת ל-22 מעוטות)
		מקלחת יד בטובה 150 ס"מ + אבנית		3	3. כתת ילדים בוגרים (מיעדת ל-27 ילדים)

הערה:

1. סידורים תברואיים במסכת וכחצר יקבע בהתאם לאופן כעולת המוסד.
2. יותקן כיור למספלות וכיור לילד בכיתה של כל מעון יום לילד הרך, לכיור יספקו מים חמים וקרים.
3. נובה הכיור לילד הוא 50 ס"מ.
3. כל שירותים יש לתכנן סלולה עם מים חמים וקרים.

4. צריך לתכנן שירותים לצוות: השירותים צריכים להיות נגישים גם לנכים.
נובה כורים בכתת מעוטות 0.60 ס"מ=H
נובה כורים בכתת ילדים 0.60 ס"מ=H
נובה כורים בכתת תינוקות 0.60 ס"מ=H

נספח 4 - התאמת המבנה למעון רב תכליתי

מעבר לדרישות והמקצועיות של המשגן הרגיל יש צורך בתוספות במבנה לצורך התאמתו למעון רב תכליתי כולקמן:
1. חדר מתאים לילדים ביולאי 3-6 שנים המגיעים למעון בשעות הצהריים (בין 15-20 ילדים), חדר זה צריך להיות כחלק אינטגרלי מהמעון, ואם מביאים מבנה ילד שיהיה חובר עם המבנה המרכזי.
2. חדר לעיס - חדר אמור לשמש הן כחדר למשרד והן כחדר בו היא תוכל להיגמש לצרכי טיפול

4. עם הורים וילדים.
כדי לשמור על פרטיות, חייב החדר להיות עם בידוד אקוסטי מתאים.
3. מקום מתאים לטיפולים בתחומים שונים לילדים, טיולים פרטניים ובקבוצות קטנות (אפשרי בחדר הערים אם יהיה בגודל הראוי).
4. מקום מתאים לעבודה עם קבוצות הורים - אפשרי שימוש משני בחדר המשמש לפעילות אחת.

משרד העשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשיכון

22

ה. נספחים

שם	מס' סידורי	כמות
עגלת הגשת מזון	.83	3
עגלת קביות	.84	1
מתקן לזיחות ניטב ידיים	.85	1
משחזי סככים	.86	1
חצר משק		
סולם	.87	1
משפך	.88	1
צינור נמי	.89	1
מנפת חצר	.90	1
מכת, כטיש, צבת, נומי לברז	.91	4 ¹
חדר צוות - ריהוט ציוד		
שולחן סליגי	.92	1
כורפאות (1/2 כורסה)	.93	4
ספת עץ עם מזרון נמי איור	.94	1
ארון בגדים לצוות	.95	1
מדף	.96	1
וילון	.97	1
שטיח	.98	1
משרד - חדר מנהלת (חלק מהציוד לכל המעון)		
שולחן כתיבה מעץ	.99	1
כסא	.100	1
כסאות עץ או מורמיקה	.101	2
מדפים	.102	2
וילון (לכי הצורך 12 מ' בד)	.103	1
שטיח	.104	1
ארון עץ למשרד	.105	1
כיס קסם	.106	1
מטל	.107	1
רשמקול או טייפ - דיסק	.108	1
מקרנה	.109	1
מכשיר למיציבה	.110	

משרד העשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשיכון

27

שם	מס' סידורי	כמות
מסחטה	.52	1
קרש חיתוך	.53	2
קרש כשר מפלסטיק	.54	1
מערך	.55	1
כר עץ	.56	1
ארנו לחם	.57	1
מאזנים	.58	1
מלחיה גדולה	.59	1
מחזיקי מכיות	.60	12
כלי להורדת בצק	.61	1
מברשת מריחה	.62	1
מנפה	.63	1
כלי עץ	.64	1
מכלי תבלינים	.65	4
כמות מזון	.66	6
מכלי אחסון מזון עם סגירת הרסטית	.67	15 ויותר
סל קביות	.68	1
מעמד לירקות	.69	1
ארנו אחסון	.70	5
תבנית אפיה מס' 28	.71	1
מסנת על רגל אחת	.72	1
סט פיירקס לקפה	.73	1
צלחות לצוות ולאורחים	.74	24
סט כסות	.75	6
כלי סוכר	.76	1
כלי לחלב (1 גדול + 1 קטן)	.77	2
מכין	.78	1
מברשות לניקוי כלי אוכל	.79	4
משטח עבודה מכירוסטה	.80	1
כסאות	.81	4
מדפי אחסון למוזה	.82	24

פרגמטה לתכנון ולציד
מעונות ים ליל הרוך

מס' סידורי	שם	כמות
140	שמיכות צמר (אורלון)	16
141	צימות	32
142	מנבות כרוסה	22
143	סירי אוכל	60
144	מתקן לנייר חד-פעמי	1
145	חמומת קיר אמנותיות	2
146	יולנות	לפי הצורך
147	פלנקטים	2
148	שטיחים לחיילה בנון אחיד או ליטילאום	2
149	לוח קיר פעיל משטיח	1
150	חיות נמיי למיניהם	10
151	בובות בד	5
152	חיות ניריה	6
153	משאיות, כלי תחבורה מפלסטיק	2
154	מראה נמוכה 1.20*0.40 מ' עם תו תקן	1
155	סלילת לצעצועים	10
156	ענלת מי מעץ	2
157	משחקי הרכבה שונים	כמה שיותר
158	תבנות ממוינות	10 לכחות
159	רעשנים שונים	תביה
160	קוביות ברוטג או פלסטיק גדולות	תבילה
161	חיות כרווה	10
חצר תינוקות		
162	מנרת זחילה	1
163	מגלשת פלסטיק לתינוקות	1
164	פינת מים ליחיד	1
165	צעצועים ומכלים	לפי הצורך
166	נגרים	4
167	ארנז חול לפי התקן + סככה + כיסוי ברוטג	1
מרפסת זחילה לתינוקות		
168	שטיח או ליטילאום	1

מס' סידורי	שם	כמות
111	מגנבים / או מאוררים והסקה מרכזית	לכל הכיתות
חדר כביסה		
112	חליים לשיטית מרצמות	3
113	מגנבים	3
114	מטאאים	3
115	יעה	3
116	חובט שטיחים	1
117	רעזות כביסה	3
118	אוגר כביסה	1
119	מעמד ליבוש כביסה	1
120	מדהקי כביסה	2 חבילות
121	סל כביסה	1
122	קולב	1
123	מכונת כביסה	
124	מיכש כביסה	1
125	ארונות לחומרי ניקוי ושירותים	3
כיתת תינוקות (3 ח"י - 1.3 ש"י)		
126	מיטת נעץ 60x160 ס"מ	14
127	מורחים אורטופדיים לחצוק	14
128	ארונות לאחסון כלי מיטה	1
129	מדפים	2
130	קניניות לאחסון אבזרים	2
131	ארון נעלים נייד	1
132	ענלת	1
133	שולחן טיפולים + מזרון החתלה	1
134	שולחנות פורמייקה עם פיפות מעולות 90*60	2
135	כח אשפה גדול עם מכסה אוטום	1
136	מברשות לשירותים	1
137	כסאות עץ עם משענת	14
138	סדינים	40
139	שמיכות פיקה	16

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הבינוי והשיכון

28

ה. נסמכים

מס' סידורי	שם	כמות
199	כסאות עץ לשולחן ספריה	4
200	פינת מסבכת הכוללת כיורים, כיר, ברוזים וכלי מסבכת	1
201	שולחן מסבכת מעץ	1
202	כסאות לשולחן מסבכת	4
203	מיטת בובה	1-2
204	ארון בודים לבובה	1
205	ענלת בובה על גלגלים	2
206	בובות בד ופוחוה	7
207	ארון תחמושות מעץ	2
208	קרש ניהוץ	1
209	מנהיץ	1
210	פרטוד חד תחלתי	1
211	שולחן לבן לחפא	1
212	כסא עץ לבן לחפא	1
213	מיטת חפא	1
214	ארון עזרה ראשונה לפינת רופא	1
215	כסויי בד לספנת מזחונים	3-4
216	קוביות בכובות (חלולות)	1 סט
217	קוביות מזנקות + אחון	1 סט
218	מתקן ליבוש ציורים	1
219	פינת סבכ	1
220	שולחן מים	1
221	שולחן חול	1
222	שולחן חומר הרסתי	1
223	צעצועים ומשחקי הרכבה	לפי הצורך
224	תבנות ממוינות	לפי הצורך
225	כלי מסיקה וחבועה	לפי הצורך
226	תיאטרון בובות + בובות די ואצבע	לא חובה
חצר מעונות		
227	מרצות	3
228	מתקני חצר לפי תו תקן מאושר	1-2

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הבינוי והשיכון

29

מס' סידורי	שם	כמות
169	פעילויות לקור	2
כיתת מעונות (1.3-2 ש"י)		
170	שולחנות מעץ ופורמייקה מעולות כפיפות	4
171	כסאות עץ	28
172	ארון אכסון מצעים	1
173	עגלת מזחונים	1-2
174	ארון תאים	2
175	מדפים מעץ	2
176	קניניות (חלק סגור, חלק מדפים)	2
177	ארון נעלים נייד	1
178	מזחונים אורטופדיים	28
179	ספסל החתלה	1
180	מתקן לנייר החתלה	1
181	כח אשפה גדול עם מכסה אוטום	1
182	סירי לילה	10
183	מברשות לשירותים	1
184	ארון תאים לחומרי יצירה	1
185	לכנים, סדינים	65
186	צימות	56
187	שמיכות פיקה	28
188	שמיכות צמר (אורלון)	28
189	מנבות כרוסה	10
190	מתקן לנייר חד-פעמי	1
191	יולנות	לפי הצורך
192	סירי אוכל	60
193	שטיחים בנון אחיד או ליטילאום	3
194	חמומת קיר אמנותיות	3
195	מראה נמוכה 1.2*0.40 מ'	2
196	ענלת סלילת אכסון	1
197	ספריה תחילה	1
198	שולחן ספריה מעץ / פורמייקה	1-2

פירוט לוח כנסים ולציד
סוגות ז"ס לגיל הרך

מס' סידורי	שם	כמות
.257	מחאה 2'0.40 מ'.	2
.258	עגלת סלסלת אכסון	1
.259	פית מטבח הכוללת כיריים, כיור, ברום וכלי מטבח	1
.260	שולחן מטבח מעץ	1
.261	כסאות לשולחן מטבח	4
.262	מסת בובה	1-2
.263	ארון בנדים לבוה	1
.264	עגלת בובה על גלגלים	2
.265	עגלת סוכרמרקס	1-2
.266	בובות בד וצורה	7
.267	ארון תחמושת מעץ	2
.268	קרש ניהוץ	1
.269	מנהיץ	1
.270	פרגוד חוד תכליתי	1
.271	שולחן לבן לחפא	1
.272	כסא עץ לבן לחפא	1
.273	מסת רחא	1
.274	ארון ערה ראשונה לפית רופא	1
.275	כסוי בד לספות ממוזגים	3-4
.276	קוביות נכבות (חלולות)	100
.277	קוביות מוצקות + ארון	100
.278	מתקן ליבוש ציורים	1
.279	פית סכע	1
.280	שולחן מים	1
.281	שולחן חול	1
.282	שולחן חומר חרסיתי	1
.283	בובות, צעצועים ומשחקי הרכבה	לפי הצורך
.284	תבות ממוזגות	לפי הצורך
.285	כלי מוסיקה ותנועה	לפי הצורך
.286	תיאטרון בובות + בובות יד ואצבע	1
.287	לח מנגט לקיר	1
.288	לח שטח פעיל לקיר	1

מס' סידורי	שם	כמות
.229	נדנדת עלה ורד	2
.230	כלי משחק כחול	לפי הצורך
.231	משחקי ג'יריה והליכה	5
כיתת בוגרים (גילאי 3-2)		
.232	שולחנות עץ + מורמיקה 80"ס	4
.233	כסאות עץ	31
.234	מזחנים אורטופדיים	30
.235	עגלת מזחנים	1-2
.236	ארון תאים עץ + מורמיקה	2
.237	ארון אכסון מצעים	1
.238	מדפים	5
.239	כוביות	3
.240	ארון נעלים פייד	1
.241	סדינים 120"ס60	90
.242	ציפות בד 10'100	60
.243	שמיכות פיקה 115"130	35
.244	שמיכות צמר (אורלן) 100"150	30
.245	מתקן מנכות פייד	1
.246	טפסל החתלה	1
.247	פח אשפה גדול עם מכסה אוטום	1
.248	סדי לילה	7
.249	מברשות לשירותים	1
.250	וילנות	לפי מספר החלונות
.251	שטיחים בונן אחיד או לנליאום	3-4
.252	קולבים באמצעיה למנכות בד ומעילים	לפי הצורך
.253	תמונות קיר	3
.254	ספריה תלויה	1
.255	שולחן ספריה	1
.256	כסאות עץ לספריה	4

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשכונ

30

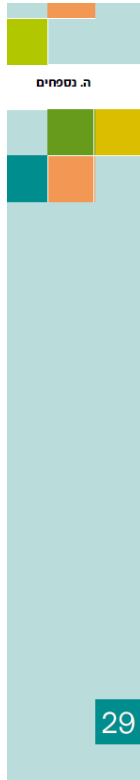
ה. נספחים

מס' סידורי	שם	כמות
.294	נדנדת עלה ורד (כחול + עץ) + כנן כרול	1 עם 2 נדנדות
.295	מתקן עץ מתאים לגיל בעל תן	1

מס' סידורי	שם	כמות
.289	לוח מחיק לקיר	1
.290	שולחן מדע	1
.291	דוכן נקיות	1
חצר כיתת בוגרים		
.292	עגלות חצר מעץ או פלסטיק קשיח	3
.293	מריצות	4

31

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשכונ

מס' סידורי	שם	כמות
199	כסאות עץ לשולחן ספריה	4
200	פינת מטבח הכוללת כיריים, כיר, כרזים וכלי מטבח	1
201	שולחן מטבח מעץ	1
202	כסאות לשולחן מטבח	4
203	מיטת בובה	1-2
204	ארון בדים לכובה	1
205	עגלות בובה על גלגלים	2
206	בובות בד ומרזוח	7
207	ארון תחמושות מעץ	2
208	קיש ניהוף	1
209	מהפך	1
210	כרנדוד תכליתי	1
211	שולחן לבן לחיפא	1
212	כסא עץ לבן לחיפא	1
213	מיטת חיפא	1
214	ארון עזרה ראשונה לפינת חיפא	1
215	כסויי בד לספות ממוחזרים	3-4
216	קוביות נבוכות (חללות)	100
217	קוביות מוצקות + ארון	100
218	מתקן ליבוש ציורים	1
219	כינית טכע	1
220	שולחן מים	1
221	שולחן חול	1
222	שולחן חומר חרסיתי	1
223	צעצועים ומשחקי הרכבה	לפי הצורך
224	תיבות ממוינות	לפי הצורך
225	כלי מוסיקה ותצוגה	לפי הצורך
226	תיאטרון בובות + בובות יד ואצבע	לא חובה
חצר מעוטת		
227	מריצות	3
228	מתקני חצר לפי תו תקן מאושר	1-2

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשכונות

מס' סידורי	שם	כמות
169	פעילויות לקרי	2
כיתת מעוטות (2-1.3 ש')		
170	שולחנות מעץ ופורמיקה מעולמית בכפנות	4
171	כסאות עץ	28
172	ארון אכסון מצעים	1
173	עגלת מזרנים	1-2
174	ארון תאים	2
175	מדפים מעץ	2
176	כונניות (חלק סגור, חלק מדפים)	2
177	ארון פעלים נייד	1
178	מזרנים אורתופדיים	28
179	ספסל החתלה	1
180	מתקן לנייד החתלה	1
181	פח אשפה גדול עם מכסה אוטום	1
182	סרי לילה	10
183	מברשות לשיחיתים	1
184	ארון תאים לחומרי ציירה	1
185	לכנים, סדינים	65
186	ציפות	56
187	שמיכות סיקה	28
188	שמיכות צמר (אורלון)	28
189	מנבות פרוסה	10
190	שולחן תיקי חד-פעמי	1
191	וילונות	לפי הצורך
192	ספרי אוכל	60
193	שטיחים בטון אחיד או לימלאום	3
194	תמונות קיר אמנותיות	3
195	מראה 1.2*0.40 מ'	2
196	עגלת סלסלת אכסון	1
197	ספריה תלילה	1
198	שולחן ספריה מעץ / פורמיקה	1

נספח 7 - צמחים רעילים

להלן רשימה של צמחים, עצים ופרחים רעילים שמומלץ שלא יהיו בקרבת מעונות יום וגני ילדים. ברשימה נכללים צמחים, עצים ופרחים שעלולים להיות רעילים או לזרם לתופעות אלרגיות. הרשימה מותנה על-ידי ארגון בטרם לנטיחות ילדים והמכון הארצי למידע בהרעלות.

צמחים רעילים	שם המלכ המזרחי	חובנית בת השטה (!!!)
אזדרכת	סמבוק	רש עקוד (!!!)
אחירתם החורש	סרפד (צמח מנרה וצורב)	שיכון (!)
אסוחפה רמואית (!)	סתונית (!)	שקד מצוי (שקד מר)
אצבעונית ארגמנית (!!!)	פלכונ יפאני	תבטיה תרבותית (!!!)
אקויסון רמואי (!)	סרג תרבותי (!)	תרומס
דובצית	פתילת המדבר הגדולה (תמוס סדום)	טבק (!!!)
דורגטה מצויה	ויסטריה	לזרונם צחני (!)
דטורה (!!!)	ותניה משכנת	לוף ארץ-ישראלי
דיפנבניה (צמח מנרה)	חד מאבק יפה (!!!)	לנוסטרם מצוי
הרדוף הנחלים (!!!)	חלבלוב (צמח מנרה)	נרקיס
לנסנה (!)	קקיון מצוי (זרעים לעוסים)	
סולנום (ענבי שועל) (!)	קנבוס תרבותי	
מואציאנה ארזת אבקנים (יעץ האפונתי) (!)		

* דרגת רעילות בבוהה יותר מבוססת באמצעות סימני קריאה

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה ■ משרד הבריאות ■ משרד הביטחון והשכונות

צמחים של ירקות גינה רעילים:

אספרגוס - asparagus
בט, בצר, ניצן וחלק ירוק של תפוחי אדמה - sprout and green parts of potato
עלים של ריבס (סוג של צמח בר) - rhubarb leaves
חלקים ירוקים של עגבניות - green parts of tomato

רשימה של צמחים בטוחים:

- מילית אפריקאית
- אלכנדרה
- ממוזה כישנית
- הלקסיניה
- אספלטום
- כיוון
- איריסינה
- שרך בוסטוני
- יקנה, כליצה
- שלמברנה
- דגננית
- קיסוס שבדי
- צמח תרס
- דקונית
- גנרת השלחות
- דקונית רחנת
- אל-תינע-כי
- המוחקלים
- ספרומיה
- דקל חמדה
- ששון צחור
- בת שבע יפה
- מרנסה

רשימת צמחי העולה לזרם לתופעות אלרגיות:

- כל מיני האלה (עצי זכר)
- כל מיני הערער (עצי זכר)
- כל מיני התמר (עצי זכר)
- אילתה בלוטית
- שיטה
- כל מיני הבחוש
- כל מיני הזית
- פקן
- אלון
- לענה

מבנה לתכנון ולציד
מעונות יום לילי הרך

32

נספח 13

חוזר משרד הבריאות – סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית

ראה קישור

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/bz17-2011/he/files_circulars_bz_bz17_2011.pdf

כ"ה בכסלו, התשע"ב

21 דצמבר 2011

מס' חוזר: 71177

הנדון: סטנדרטים לנושאי תברואה למסגרת חינוכית - מעונות לגיל הרך

סימוכין: 50110611

מבוא

1. מנהל מסגרת חינוכית כחלק בלתי נפרד מתפקידו, או מי שימנה מטעמו לעניין זה (להלן- הממונה) יהיה אחראי לקיומם של הסטנדרטים על הנהלת המסגרת החינוכית לשמור על תנאי תברואה נאותים, תקינות הציוד ותחזוקה נאותה של המוסד.
2. סטנדרטים אלה הם חלק בלתי נפרד מהפרוגרמה לתכנון, תחזוקה ולציוד מעונות יום לגיל הרך המאושרים ע"י משרד הבריאות וחל על מעונות לגיל הרך הנמצאים בפיקוח רשות הבריאות בהתאם לחוק הפיקוח על מעונות, תשכ"ה 1965-
3. לכל ילד הזכות לגדול בסביבה חינוכית בריאה, בהתאם לתנאים המפורטים בסטנדרטים אלה. על המסגרת החינוכית מוטלת החובה לאפשר קיומה של זכות זו.
4. האחראי על הפיקוח במסגרת החינוכית.
- 4.1 מנהל המסגרת החינוכית יהיה אחראי על תחום התברואה ויישום דרישות משרד הבריאות במעון וימנה את האחראי על הפיקוח במסגרת חינוכית.
- 4.2 האחראי יהיה אדם מיומן שעבר הדרכה מקיפה בנושאי הבריאות לצורך מטרה זו.
- 4.3 האחראי יהיה בעל יכולת לזהות את הסיכונים הקריטיים במוסד.
- 4.4 יש להשתמש בעובדים קבועים בלבד, ככל הניתן, במיוחד במערך המזון.
- 4.5 האחראי יוודא שכל העובדים בעלי בריאות טובה. במידה והעובד סובל מתופעה של שלשולים, הקאות,
- 4.6 פצעים ו/או חתכים בפנים ובידיים או כל מחלה מדבקת, עליו להימנע מלעבוד עם ילדים ומזון.

- 4.7 האחראי ידריך את עובדי המוסד בכללי היגיינה ובדרישות משרד הבריאות בהתאם לתחום עיסוקו.
5. תנאי תברואה לקויים ומחלות מדבקות מהוות עדיין גורם משמעותי לתחלואה בקרב ילדים בכלל ובגיל הרך בפרט. לתחלואה זו השפעה על בריאותם של הילדים ועל התפתחותם התקינה, לתחלואה זו ישנן בנוסף השלכות חברתיות וכלכליות.
6. התפשטות מחלות מדבקות בין תינוקות ופעוטות, הזקוקים עדין לחיתולים גדולה יותר מאשר בין ילדים בגיל גבוה יותר.
7. במעונות ילדים שכיחות רבה יותר של מחלות מדבקות והסיבות לכך הן:
- 7.1 מגע הדוק וממושך בין הילדים.
- 7.2 מחלות העוברות בין ילד לילד באמצעות דרכי הנשימה, באמצעות שיעול, עיטוש או
- 7.3 מגע עם הפרשות מהאף ועם ליחה.
- 7.4 מחלות המועברות באמצעות מערכת העיכול עקב אי שמירה על כללי היגיינה אישית וסביבתית של הילדים עצמם או של המטפלות (דלקת מעיים הנגרמת ע"י חיידקים/נגיפים, מחלות דרכי העיכול הנגרמות ע"י טפילים, הרעלת מזון, דלקת כבד נגיפית A וכו').
8. דרכי העברה עיקריות של מחלות
- 8.1 העברה באמצעות דרכי הנשימה והפרשות (נזלת, שיעול).
- 8.2 העברה באמצעות דרכי העיכול; העברת זיהום מהפרשות הרוק והצואה באמצעות הידיים;
- 8.3 העברה באמצעות מגע ישיר עם עצמים או עם משטחים הנגועים במחולל המחלה;
- 8.4 העברה באמצעות דם;
9. תכנון נכון והקפדה על תחזוקה ותנאי תברואה נאותים בכל שטחי המסגרת החינוכית כגון: מטבח, כיתות, מתקנים סניטריים, חצר וכו' ימנע תחלואה והעברת מחלות מדבקות והתפשטותן בקרב הילדים והצוות ויאפשר התפתחות תקינה של הילד.
10. המידע, החינוך והדרכת הצוות וההורים והדרישות המובאות בסטנדרטים אלו אמורות לצמצם, ככל הניתן, את הופעת המחלות המדבקות והתפשטותן וזאת על ידי התנהגות נכונה ושמירה על כללי התברואה, באמצעים העומדים לרשותם.

תוכן עניינים

פרק 1 - הגדרות

פרק 2 - דרישות לרישוי

פרק 3 - דרישות לתשתיות

פרק 4 - דרישות תברואה למגרש

פרק 5 - דרישות תברואה למבנה

פרק 6 - ניקוי חיטוי ותחזוקה

פרק 7 - טיפול בילד חולה

פרק 8 - ההזנה – מערך מזון

פרק 9 - דרגות ליקויים במוסדות לגיל הרך בהתאם לדירוג חומרה

פרק 10 - הדרכה

פרק 11 - תחילה

נספח 1 - תדירות ושיטות ניקוי שגרתי לשטחים שונים

נספח 2 - אופן ותדירות ניקוי של פריטים שונים

נספח 3 - סכמות מטבחים

- "ביוב" - מערכת סילוק שפכים הכוללת ביבים, תאי בקרה ומיתקני טיהור לשפכים
- "בנין לאוכלוסיה רגישה" - כהגדרתו בהל"ת
- "הזנה" - קבלת המזון, אחסונו, הכנתו, עיבודו, חלוקתו והגשתו במסגרת חינוכית
- "הל"ת" - הוראות למיתקני תברואה - (הל"ת), התשס"ז - 2007
- "זרימה חוזרת" - כהגדרתה בהל"ת
- "חוק התכנון והבניה" - חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965
- "חיטוי" - כהגדרתו בחלק ד' של פקודת בריאות העם 1940,
- "יחידת שרותים" - כהגדרתה בהל"ת
- "טיפול במזון" - חיתוך, פריסה, פירוק, טחינה, ערבוב, תיבול, הפשרה, אפייה, חימום, אריזה וכיוצא בזה
- "מהנדס" - מהנדס הועדה המקומית לתכנון ולבניה כמשמעו בתקנה 1 לתקנות הבניה
- "מונע זרימה חוזרת" - כהגדרתו בהל"ת
- "מזון" - כהגדרתו בפקודת המזון
- "מזון ארוז מראש" - מזון שנארז על ידי יצרן לשיווק לצרכן
- "מזון בתפזורת" - מזון שאינו ארוז מראש
- "מזון מוכן" - מזון שהוכן לאכילה בהליך טיפול כלשהו והמוגש בתפזורת

- "מזון רגיש" - מזון הטעון אחסון בטמפרטורה מבוקרת, לרבות ביצים
- "מזיקים" - חרקים, זוחלים, מכרסמים, ציפורים, כלבים או חתולים
- "מיתקן קירור" - מקרר או חדר קירור
- "מטבח מעון לבישול מלא" - מטבח המיועד להכנת המזון הנצרך במעון
- "מטבח מעון לבישול חלקי" - מטבח המיועד לקבלת מזון מן החי מוכן לאכילה ממפעל הסעדה או מספק אחר המאושר ע"י משרד הבריאות
- "מטבח קצה" - מטבח המיועד לקליטת והכנה להגשה של מוצרי המזון המסופקים ממפעל הסעדה.
- "מסגרת חינוכית" (בהמשך "מוסד") - מסגרת חינוכית לפעוטות כהגדרתה ב"סטנדרטים לפעוטות מסגרות חינוכיות" משרד התמ"ת 2008
- "מי שתייה" - מים העומדים בדרישות תקנות בריאות העם (איכותם התברואתית של מי שתייה), התשל"ד 1974
- "מיתקן שאיבה לשפכים" - מערכת הכוללת מיכל שאיבה, צנרת והציוד הנדרש לשאיבת השפכים מתוכו לרבות משאבות, שסתומים ולוח חשמל ופיקוד
- "מיתקן תברואה" - כמשמעותו בתקנות הבניה ובהל"ת
- "מסגרת חינוכית" - כהגדרתה בסטנדרטים של משרד התמ"ת, 2008
- "המנהל" - המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו
- "מעון" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, תשכ"ה- 1965
- "מעון רב תכליתי" - כהגדרתו ב"סטנדרטים לפעוטות במסגרות חינוכיות" משרד התמ"ת 2008
- "מערכת לסילוק שפכים" - מערכת לסילוק שפכים, בתחום הנכס, המחוברת לביוב הציבורי
- "מערכת הספקת מים" - כהגדרתה להל"ת
- "ניקוי" - שחרור מלכלוך נראה
- "רשות הבריאות" - כמשמעותה בפקודת בריאות העם, 1940 ובתקנה 1 לתקנות הבניה
- "רישיון יצרן" - רישיון ליצרן לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסחר במזון), ייצורו והחסנתו, התשכ"א - 1960
- "סביבה" - השטח הפנימי והחיצוני של מסגרת חינוכית ושטחים הגובלים בו
- "סביבה חינוכית בריאה" - סביבה, שהשהות בה איננה מהווה פגיעה בבריאותו של תלמיד, העומדת בתקני מזהמים סביבתיים של אוויר, קרקע, קרינה וכד
- "ספק מזון" - מכין המזון או רוכש מזון שמעביר את המזון לצרכן
- "פעוט" - כהגדרתו ב"סטנדרטים לפעוטות במסגרות חינוכיות" משרד התמ"ת 2008
- "צינור דלוחים עקיף" - כהגדרתו בהל"ת
- "קבועות שרברבות או קבועות" - כהגדרתם בהל"ת
- "שטיפת ידיים" - פעולה לניקוי ידיים על ידי מים או נוזל אחר עם סבון או דטרגנט אחר
- "שפכים" - כל נוזל הכולל בתוכו דלוחים או צואים
- "שרברבות" - כמוגדר בהל"ת
- "תקנות הבניה" - תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל- 1970

דרישות לרישוי מסגרת חינוכית

רציונל - תכנון נכון של מסגרת חינוכית מבטיח התאמתה לדרישות הקיימות.

דרישות כלליות לרישוי

לא ינתן לאדם רישיון לניהול מסגרת חינוכית ולא ינהל אדם את המסגרת אלא אם הוא ממלא אחר הוראות וסטנדרטים אלה והתמלאו במסגרת החינוכית התנאים המפורטים בסטנדרטים הנ"ל.

- עמידה בסטנדרטים אלה הם תנאי לאישור בקשתו לרישיון מעון
- רשות הבריאות רשאית לשנות את הסטנדרטים לאחר הודעה מוקדמת למשרד התמ"ת
- הבניין בו פועל מוסד לגיל הרך חייב להתאים לחוק התכנון והבניה, כולל תיקון מס' 78, התשס"ז-2007 ותקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), כולל עידכון התשס"ז -

2007 וכן לפרוגרמה לתכנון וציוד מעונות יום לגיל הרך, המעודכנת והמאושרת ע"י משרד הבריאות

- הסטנדרטים הם חלק בלתי נפרד מהפרוגרמה הנ"ל

דרישות להגשת בקשה לרישוי מסגרת חינוכית ולחידוש רישיון

- לבקשה לקבלת רישיון למסגרת חינוכית (מוסד חדש) יש לצרף שני העתקים מהמסמכים הבאים:

- התייחסות של משרד הבריאות לתוכנית שהוגשה למתן חוות דעת, בעת קבלת היתר בניה/ שימוש חורג (במידה וישנם שינויים יש להגיש גם העתק התוכנית) במסגרת חינוכית אשר נמצאת בתהליך להיתר בניה או להיתר לשימוש חורג. יש להציג התייחסות הועדה לתכנון ובנייה
- מכתב הפנייה ממשרד התמ"ת עם פרטי המוסד הבאים:

- סמל המוסד, מספר תיק וכדומה
- כתובת, טלפון, שם המסגרת החינוכית, שם המנהל
- נתונים על מספר וגיל הילדים, מספר הכיתות
- שיטת הזנה (הכנת מזון במקום, הסעדה וכדומה)
- מספר עובדים

- להלן דרישות להגשת תכניות של המסגרת החינוכית:

לקבלת אישור של משרד הבריאות יש להגיש לפחות שני העתקים של תרשים הסביבה, מפה מצבית ותוכנית המוסד.

תרשים הסביבה, המפה המצבית ותוכנית מסגרת חינוכית יוגשו בצורת "הרמוניקה" ולא כנספחים נפרדים. להלן דרישות להגשת התוכניות הנ"ל:

• תרשים סביבה:

תרשים הסביבה ייערך בקנה מידה 1:2500 (או בקנה מידה אחר, לפי דרישת משרד הבריאות). בתרשים סביבה יצינו:

- הגוש והחלקה שבהם מצויה המסגרת החינוכית אשר יודגשו בקו עבה, בציון מספרם, כמופיע בפנקסי המקרקעין לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט - 1969
- מספרי החלקות שבסביבת החלקה שבה מצוי המוסד עד מרחק של 500 מטרים מגבול החלקה
- הדרכים והרחובות (כולל שם) הגובלים עם החלקה שבה מצוי המוסד ושמותיהם
- בנינים הנמצאים באזור ויטעודם (מגורים, מסחר, תעשייה, חקלאות וכו')
- מתקנים שונים (תחנות שנאים, אנטנות, תחנות שאיבת שפכים וכו')

• מפה מצבית:

מפה מצבית תיערך בקנה מידה של 1:250 (או בקנה מידה אחר, לפי דרישת משרד הבריאות) עם נחוץ כך בנסיבות העניין. במפה המצבית יצינו:

- שטח הקרקע שבו ינוהל המוסד וגבולותיו, לרבות קירותיו החיצוניים והגדרות התוחמים אותו. גבולות המוסד יסומנו בקו עבה
 - מתקנים המיועדים למטרות השונות
 - מיקומו של המוסד בתוך המבנה ובחלקה שבו הוא מצוי
 - קווי צנרת לאספקת מים וביוב לרבות צינורות ניקוז. מתקנים הנמצאים בשטחי המגרש כולל מתקנים לטיפול בשפכים, פרטי ראש מערכת אספקת מים לצריכות שונות (שתייה, השקיה, כיבוי אש וכדומה), בריכות ומאגרי מים, אביזרים כולל אביזרים להגנת מערכת אספקת מי שתייה וברזי/מתקני מי שתייה. קווי תת תיקרה, תחנות שאיבת שפכים ומי נקז
 - תכנון נקודות ההצטלבות של מערכת אספקת מים וסילוק שפכים. התנאים לחיבור המערכות הנ"ל למערכות עירוניות (כפתרון קצה). קווי סילוק שפכים, יש לציין עם הפרטים הנדרשים: קוטר, אחוז שיפוע, החומר שממנו תוכנן הקו, פרטים על תאי בקרה של מערכת סילוק השפכים (עומק, קוטר וכו'). מערכות לכיבוי אש, כולל בריכות, מאגרים, מערכת הגברת ושמירת לחץ
 - מתקנים לסילוק אשפה
 - מיכלי גז, דלק
 - חדרים ושטחים המשרתים את המוסד שאינם צמודים לו כגון מחסן ושירותים
 - בנינים הנמצאים באזור ויעודם (מגורים, מסחר, תעשייה, חקלאות וכו')
 - מתקנים שונים (תחנות שנאים, אנטנות, תחנות שאיבת שפכים וכו')
- תוכנית המוסד:**

תוכנית המוסד תכלול תוכנית תנוחה, שני חתכים וטבלה כמפורט להלן. תוכנית המוסד תיערך בקנה מידה של 1:100 (או בקנה מידה אחר, לפי דרישת משרד הבריאות אם נחוץ כך בנסיבות הענין). בתוכנית התנוחה יפורטו:

- החלוקה הפנימית של המוסד שבהם מצוין השימוש של כל מרכיב במוסד
- מתקני סניטציה במוסד, כגון אסלות וכיורים, ברזי/מתקני מי שתייה
- מידות שטחי המוסד השונים, מידות של כל שטחי המסגרת חינוכית וחישוב השטח לילד
- פתחי המוסד, חלונותיו ומידותיהם, לרבות פתחי חירום ודרכי גישה לנכים לפי חוק התכנון והבניה
- מערכות אספקת מים וסילוק שפכים ודלוחין, לרבות מערכות לטיהור שפכים או להפרדת שומן וכיוצא באלה אם ישנן
- מתקני איורור המשרתים את המוסד, לרבות מערכת מיזוג אויר, קולטי עשן, ריח או מזהמים אחרים, אף אם הותקנו מחוץ לקירותיו החיצוניים של המוסד או על גג המבנה
- מתקנים לאצירת אשפה ופינוייה
- מתקנים שונים (תחנות שנאים, אנטנות, תחנות שאיבת שפכים וכו')
- מערכות וציוד כיבוי אש
- המערכות המוצעות לשרברבות, לסילוק שפכים, וכיוצא באלה וכל חלקי המבנה המיועדים להריסה כשהם מסומנים בצבעים המקובלים כאמור בתקנה 9 לתקנות התכנון ובניה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), התש"ל - 1970
- מיקום שני חתכים אנכיים ניצבים זה לזה
- תכנית מפורטת למטבח, חדרי לימוד ומגורים, חדר אחות, מחסנים, פינת חי, בריכת שחייה וכו' בהתאם לדרישות הנ"ל

• בקשה לחידוש רישיון:

מכתב הפנייה ממשרד התמ"ת עם פרטים על המסגרת חינוכית:

- הסיבה לפנייה) חידוש רישיון, ביקורת חוזרת וכו')
- סמל המוסד
- כתובת, טלפון, שם המוסד, שם המנהל
- נתונים על מספר וגיל הילדים, מספר כיתות
- שיטת הזנה (הכנת מזון במקום, הסעדה וכו')
- מספר עובדים
- הצהרה מבעל או ממנהל המוסד שלא חלו שינויים במוסד מתאריך אישור משרד הבריאות האחרון.

אם חלו שינויים יש להגיש את המסמכים המצויינים בפרק 1.

החזקת תכניות

על בעל המוסד להחזיק תוכניות מאושרות ע"י משרד הבריאות.

דרישות נוספות

- נציג משרד הבריאות רשאי לדרוש תוצאות בדיקות מים בחיבור צרכן ברשת החלוקה ובבריכת אגירת מי השתייה של המסגרת החינוכית, דו"חות מתקין מוסמך על בדיקות אביזרי הגנת רשת מי שתייה (מז"חים, שסתומי אל חוזר וכדומה)
- בניין המעון צריך לעבור בדיקות מפורטות בת"י 1205.1 התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - מערכות שרברבות

הערות

- אם המסגרת החינוכית נמצאת בבניין משותף עם עסקים או מוסדות שונים יש לציין זאת בתוכנית
- אם מערכות המים, ביוב, כיבוי אש וניקוז משותפות עם בניין (עסקים, מוסדות) אחר יש לציין את המערכות בתוכנית
- תוכניות סניטריות יש להתאים לדרישות הל"ת (הוראות למתקני תברואה 2007 תשס"ז) ותקן ישראלי 1205 התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - מערכות שרברבות

דרישות לתשתיות של מסגרת חינוכית

רציונל

תכנון ותחזוקה נכונים של תשתיות מבטיחים תפקוד תקין של המעון. מערכת אספקת מים תקינה במוסד חשובה לאספקת מים באיכות הנדרשת בתקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה), תשל"ד - 1974, נוסח משולב התש"ס - 2000.

מערכת סילוק שפכים ומי גשם תקינה תבטיח מניעת מטרדים סביבתיים.

מערכת אספקת מים

- מערכות המים במעון יהיו מותאמות לדרישות המפורטות במסמכים המפורטים להלן:
- פקודת בריאות העם (1940 חלק ה):

תקנות בריאות העם (מערכות בריכה למי שתייה), התשמ"ג - 1983, נוסח משולב התשנ"א - 1991.

תקנות בריאות העם (התקנת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת) התשנ"ב - 1992.

הנחיות משרד הבריאות לניקוי וחיטוי מערכות אספקת מים - נוסח מעודכן, 2006.

מפרט 01 - W-הנחיות משה"ב למניעת זרימה חוזרת במערכות מים בבניינים ציבוריים (יולי 2002).

הנחיות למניעת ריבוי חיידקי לגיונלה (עדכון פברואר 2011 ועדכונים אחרים).

• חוק התכנון והבנייה :

הוראות למתקני תברואה (הל"ת) התש"ל - 1970, כולל עדכונים התשס"ז - 2007 - פרק 2 הספקת מים.

• תקנים ישראליים :

ת"י 1205.1 התקנת מתקני תברואה ובדיקתם - מערכות שרברבות : מערכות אספקת מים קרים וחמים.

ת"י 1525 חלק 2 - תחזוקת בניינים : בנייני מגורים וסביבתם הקרובה - מערכות שירות.

- במעון יותקן לפחות מתקן אחד לשתיית מים צוננים
- לשתיית תינוקות עד גיל שנה חובה לספק מים מורתחים בהתאם לדרישות המפורטות בהמשך. הרתחת מים צריכה להיות משך 2 דקות לפחות. רצוי ביותר להרתיח מי ברז ולא מים ממתקני שתייה
- רצוי להימנע משימוש במסננים במערכות אספקת מים במעון ובמתקני שתייה. במידה וקיימים מסננים במתקני שתייה יש להחליפם בתדירות גבוהה בהתאם להוראות היצרן
- לכל הכיורים של המעון יסופקו מים חמים וקרים
- מים חמים יסופקו בטמפרטורה תואמת לדרישות הל"ת :

- טמפרטורת המים החמים במערכת מי צריכה חמים מסוחררת, לא תרד מ-55°C בנקודת החזרה לאוגר
- טמפרטורת המים החמים במערכת מי הצריכה החמים ללא סחרור, לא תעלה על 55°C
- בסידורים תברואיים שבהם משתמשים ילדים, או מים חמים המשמשים לטיפול ילדים, טמפרטורת המים החמים בנקודות המוצא לא תעלה על 45°C

מערכת נקזים ואוורים במעון

מערכת נקזים ואוורים במעון יהיו מותאמות לדרישות המפורטות בפרק 4 - קבועות שרברבות ומחסומים של הוראות למתקני תברואה (הל"ת) התש"ל - 1970, כולל עדכונים התשס"ז - 2007.

ביוב בנין במעון

- ביוב בנין מעון יהיה מותאם לדרישות המפורטות בפרק 5 - "ביוב בניין" ופרק 6 - "מערכת לסילוק שפכים פרטית של הוראות למתקני תברואה (הל"ת) התש"ל - 1970, כולל עדכונים התשס"ז - 2007
- יש להימנע מהעברת תשתיות ממגרשים הצמודים דרך מגרש המוסד
- כיורי המטבח יחוברו למערכת סילוק שפכים ע"י צינור דלוחים עקיף

נקזי גשמים

- נקזי גשמים במעון יהיו מתאימים לדרישות המפורטות בפרק 7 - " נקזי גשמים" - מערכת לסילוק שפכים פרטית של הוראות למתקני תברואה (הל"ת) התש"ל - 1970, כולל עדכונים התשס"ז - 2007
- המערכת צריכה להבטיח סילוק יעיל של מי הגשם בשטחי המסגרת החינוכית ולמנוע הצפה.

קבועות שרברבות ומחסומים

- קבועות שרברבות ומחסומים במעון יהיו מותאמות לדרישות המפורטות בפרק 3 - קבועות שרברבות ומחסומים של הוראות למתקני תברואה (הל"ת) התש"ל - 1970, כולל עדכונים התשס"ז - 2007
- סידורים תברואתיים מינימליים בבניין המעון יהיו מותאמים לדרישות המפורטות בטבלה 3.6.3.2 "סידורים תברואתיים מינימליים במתקני חינוך ומוסדות לילדים", (א) מעונות לילדים לגיל הרך (עד 3 שנים) ללא לינת לילה של הוראות למתקני תברואה (הל"ת), כולל עדכונים התשס"ז - 2007

דרישות תברואה למגרש מסגרת חינוכית

רציונל

שימוש נכון במגרש וחלוקתו הנכונה מבטיחים תפקוד תקין של המסגרת חינוכית.

שילובי שימושים במגרש

- כל שימוש נוסף בשטח המגרש צריך להיות מאושר ע"י משרד הבריאות
- יש להבטיח כניסה נפרדת לכל שימוש
- אין להשתמש בדרכי גישה לפונקציות נוספות לשטחים המיועדים לילדים (לא יעברו דרך המעון)
- מגרש המעון יהיה מגודר, מפותח, מטופח ומבודד מהפרעות סביבתיות
- יש להימנע מלתכנן ולבצע תשתיות במגרש המשחקים, במקרים שבהם אי אפשר להימנע מהתכנון הזה, יש להרחיק את מערכת סילוק השפכים מהמגרש. התשתיות של המוסד לא יעברו דרך מגרש המשחקים

פיתוח המגרש

- דרישה כללית למגרש המסגרת החינוכית :
מגרש המסגרת צריך להיות מחולק לאזור שהיית הילדים והעברת הילדים (מגרש משחקים), דרכי גישה, אחסון עגלות וכד ואזור המשק.

חצר משחקים :

- מצע חצר המשחקים לא יאפשר חפירה או הטמנת צואה, זיהום ומפגעים אחרים
- חצר המשחקים תנוקה ותתוחזק באופן סדיר ושוטף בתחילת יום העבודה, במהלך היום ובתום יום הלימודים

מתקני משחק :

- מתקני חצר ניידים יאוחסנו בתום יום הלימודים במחסן שיותקן צמוד למגרש המשחקים המיועד לכך, אך בשום פנים לא בשטח הכיתה

- יש להימנע מצעצועי חצר שסופגים רטיבות, מחלידים ועלולים להוות מפגע
- בחצר המשחקים יותקן ברז גינה (לשטיפת צעצועי גינה והחצר)

- דרישות לארגז חול:

רציונל

החול המשמש מקום משחק לילדי המסגרת, עלול להזדהם בהפרשות בעלי חיים וזיהום חיצוני סביבתי.

חול מזוהם מהווה גם מקור להתרבות ומשיכת זבובים וחרקים, שגם הם עלולים להעביר מחלות מדבקות.

המגע ההדוק והישיר של הילדים עם החול המזוהם, שבזמן המשחק מכניסים את הידיים המזוהמות לפה ולעיניים, עלול לגרום להדבקה במחלות קשות כגון דלקות עיניים, גרון, עור, אוזניים ומחלות מעיים.

על מנת למנוע פגיעה בבריאות הילדים יש להקפיד על כללי היגיינה בסיסיים בנושא כמפורט להלן:

- יש לדאוג שארגז החול יהיה בנוי מחומר רחיץ הניתן לניקיון ואחזקה תקינים
- תכנון ובניית הארגז יאפשר ניקוז סדיר של מים
- יש לדאוג לכך שארגז החול יהיה במקום מוצל
- החול בארגז צריך להיות נקי
- יש להחליפו לפחות פעמיים בשנה
- מומלץ להוסיף חול חדש ונקי אחרי תקופת הגשמים
- יש להחליף בחול נקי, שטוף, נקי מחומרים אורגניים/כימיים וכו'
- החלפת החול צריכה להיות פעמיים בשנה ומתועדת
- בשעות הבוקר יש לנקות את השכבה העליונה מגופים זרים ולאחר מכן להפוך את החול בארגז ולייבש את השכבה העליונה כשעה לפני כניסת הילדים לארגז, כיוון שחול מזוהם עלול לסייע בהעברת מחלות.
- יש לכסות את ארגז החול בברזנט או יריעה אטומה אחרת בסוף כל יום לימודים, כדי למנוע כניסת בעלי חיים העלולים להוות מקור לכלוך, הפרשות וזיהום
- החול וסביבת ארגז החול צריכים להיות נקיים מחפצים זרים ומלכלוך
- יש למנוע מילדים בעלי פצעים פתוחים או נגעי עור שונים לשחק בחול

- דרישות לחצר המשק:

- הכניסה לחצר המשק תופרד מהכניסה הראשית למעון
- לחצר המשק תהייה כניסה ישירה למטבח המעון או למזווה
- יהיה מקום נפרד לפריקת המזון ואיסוף פסולת
- פסולת תפונה אך ורק דרך חצר המשק
- שחי המטבח והמחסן לא ישמשו להעברת פסולת של המעון
- חצר המשק תהיה מרוצפת עם שיפוע המבטיח ניקוז סדיר לכיוון הכניסה לחצר
- לתחזוקה תקינה של חצר המשק יותקן ברז גינה. התקנתו ופתרון הניקוז יהיו בהתאם לדרישות הל"ת
- תכנון אזור איסוף הפסולת יהיה בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), (תיקון). התשס"ט, 2008. מתקן לאיסוף פסולת יותקן בגבול המגרש ובמרחק של 25 מטר לפחות ממבנה המעון ומגבולות מגרש המשחקים

- עצים ושיחים גבוהים יש לנטוע במרחק המונע הצללה של חלונות המוסד

דרישות תברואיות לפונקציות במבנה

• חללים פתוחים:

לא יהיו חללים פתוחים המאפשרים חדירת בעלי חיים, הצטברות זיהום ופסולת מעל או מתחת למבנה.

• אוורור:

- יש להבטיח אוויר צח ככל שניתן לכל חדרי המסגרת החינוכית
- מערכת האוורור תהייה נפרדת לכל פונקציה של המוסד ובראש ובראשונה צריכה להיות הפרדת מערכת אוורור של המטבח. במטבח יש להקפיד על מערכת הפועלת בלחץ חיובי על מנת למנוע יניקת אוויר מהשטחים הצמודים
- חשוב לאוורר בקביעות את חדרי המעון, גם בימי החורף, באמצעות חלון פתוח ובמקרים מסוימים על ידי אוורור מאולץ
- השירותים, איזור החלפת החיתולים ואזורים אחרים מאוכלסים יופרדו ויבודדו באמצעות אוורור והקפדה על תנאי תברואה. מטהרי אוויר אינם תחליף לאמצעי אוורור טבעי
- אזורי פעילות של מלאכה ואומנות יאווררו היטב, חומרים היוצרים אדים רעילים או גזים לא ישמשו בהם
- כל החדרים שבשימוש הילדים יחוממו, יצוננו ויאוררו על מנת לשמור על הטמפרטורה והלחות הנדרשים (בחודשי החורף טמפרטורת אוויר היא 24°C , 19°C בחודשי הקיץ טמפרטורה אוויר היא 26°C - 20°C מומלץ להשתמש במיזוג
- בכל חדר שבו נמצאות המוסד - לפני הכנה אים ילדים יש להתקין מד טמפרטורה ללא בהישג יד הילדים.
- במידה וקיימת מערכת מיזוג אוויר במסגרת חינוכית יש לדאוג להחלפת פילטרים על פי הנחיות היצרן
- במידה וקיימת מערכת אוורור מלאכותית/מערכת מיזוג יש להפריד את המערכות בהתאם ליעוד של פונקציות המוסד: כיתות, מטבח, שירותים, מחסנים. כמו כן יש להפריד את המערכות בין כיתות המוסד. תחלופת האוויר תהיה 15 לדקה לפחות
- חדר עם חומרים כימיים (חומרי ניקוי וכדומה) חייב להיות מאוורר מכנית

• הגנה מפני כניסת בעלי חיים, חרקים ומזיקים:

רציונאל - יש לפעול להקטנת הפוטנציאל של כניסת בעלי חיים, זבובים וחרקים להיכנס לתוך המבנה, דבר שימנע עקיצות והעברת מחלות

- המבנה יהיה מוגן מפני חדירת בעלי חיים, חרקים ומזיקים אחרים
- הגנה מפני כניסת בעלי חיים, חרקים מעופפים וזבובים דרך החלונות והדלתות תעשה ע"י:

- דלתות חיצוניות שיסגרו באופן אוטומטי
- תותקן רשת צפופה בחלונות ובפתחי האוורור המיועדים לפתיחה

• שירותי כביסה:

- שירותי כביסה יהיו במקום ניפרד וסגור מכל שימוש אחר
- מומלץ שתהיה כניסה ויציאה נפרדת לחדר הכביסה על מנת למנוע העברת זיהום
- אחסון כביסה מלוכלכת ונקייה יופרדו אחד מהשני

- כביסה נקייה תאוחסן במקום מיועד לכך ובתנאים שימנע זיהומה

• **צעצועים בכיתה:**

- הצעצועים יהיו שלמים, ללא חריצים שבהם מצטבר זיהום ויהיו עשויים מחומרים הניתנים לרחיצה וחיטוי בנקל
- הצעצועים יאוחסנו בכיתה או במחסן תוך הפרדה מוחלטת משאר הפונקציות
- יש להקפיד על רחיצתם ועל חיטויים של הצעצועים, רצוי באופן שגרתי פעם בשבועיים
- אין להכניס צעצועים או בובות עם שיער, פרווה או צמר, מאחר שהם עלולים להיות מצע נוח להתפתחות חיידקים ונגיפים

• **חפצים אישיים:**

- תיקים ומעילים יש למקם בלובי או בכניסה לכיתה, תוך כדי הפרדה בין הגילאים אך בשום פנים לא במתחם השירותים. מעילים יוחזקו על מתקן המיועד לכך שיספיק לכמות הילדים
- המעילים יוחזקו במרחק ככל הניתן אחד מהשני על מנת למנוע העברת זיהום ביניהם
- לכל ילד תהיה מגירה אישית, מסומנת בהתאם, במתחם ההחלתה ונפרדת לאחסון חפצים אישיים כגון: בגדי החלפה וחיתולים
- לשתייה רצוי להשתמש בכוסות חד פעמיים. במידה ומשתמשים בבקבוקי השתייה יש צורך בבקבוק אישי, מסומן בהתאם ומופרד אחד מהשני וש למקמם במתחם הכיתה.

דרישות לשימוש בקבוקי שתייה יפורטו בהמשך.

- מוצצים יסומנו בהתאם, יאחסנו מופרדים וסגורים
- אין להעביר חפצים אישיים בין הילדים

• **אזור החתלה:**

- מיקום משטחים להחלפת חיתולים:
- לכל כיתה של מסגרת חינוכית יש להתקין פינת החתלה
- אזור החתלה יש למקם במתחם השירותים או בחדר נפרד בצמוד לאגנית/כיור, תוך כדי הפרדה מוחלטת משאר הפונקציות של השירותים
- במידה ואזור החתלה ימוקם בחדר נפרד יש לחפות את הקירות בהתאם לדרישות לשירותים.
- אזור החתלה לא ימוקם במחסן מזון ובמטבח
- כיור/אגנית באזור החלפת החיתולים:
- הכיור ימוקם במרחק של הושטת יד ממשטח ההחלתה
- חדר רחצה מיועד לכיתה אחת. במידה ובאותה כיתה יש יותר ממשטח החתלה אחד יותקן כיור/אגנית אחת בין שני המשטחים
- ליד הכיורים והאגניות יש להתקין מתקן לנייר לניגוב הידיים ומתקן לסבון נוזלי.
- לאחר רחיצת הילד יש לנגבו במגבת חד פעמית או מגבת אישית של הילד, מסומנת בהתאם. את מגבות הבד תולים לייבוש לאחר הרחצה כך שלא תיגענה זו בזו או שולחים לכביסה ובכך שומרים על ההיגיינה

• דרישות למשטחי החתלה :

- המשטחים יהיו חלקים, ניתנים לניקוי וחיטוי בנקל, עמידים בפני רטיבות
- אחרי כל החלפת חיתול יש לנקות ולחטא את המשטח
- לכל קבוצת גיל במעון יהיה לפחות משטח החתלה אחד
- משטח ההחתלה בכל קבוצה מיועד אך ורק לילדים מאותה קבוצת גיל

• הפעלת אזור ההחתלה :

- לפני הבאת הילד להחלפת החיתול, המטפל יארגן את משטח ההחתלה כך שכל האביזרים הנלווים יהיו מונחים על משטח ההחתלה על גבי נייר חד פעמי (יש להכין כמות מוגבלת של משחה על גבי נייר חד פעמי קטן)
- האביזרים הנלווים כולל חפצים אישיים של הילד להחלפת החיתול יאוחסנו בנפרד סמוך למשטח ההחתלה (חיתולים, מגבונים, כפפות, משחה, שקיות פלסטיק לשמירת בגדים מלוכלכים, נייר חד פעמי לכיסוי המשטח ועוד)
- החלפת החיתולים תעשה עם כפפות חד פעמיות אשר מוחלפות מילד לילד. לחלופין ניתן לשטוף ידיים תוך שימוש בסבון עם חומר חיטוי וזאת לאחר כל ילד!
- את החיתולים החד-פעמיים יש להכניס בגמר הטיפול לשקית ניילון, לסגור ולזרוק למתקן האשפה
- ליד משטח ההחתלה יוצב מיכל אשפה לאיסוף פסולת מוצקה עם מכסה ומדרס רגל/מכסה הנסגר אוטומטית. מכלי האשפה ידופנו בשקיות אשפה חזקות.
- השקיות ירוקנו בתנאים הבאים :

- לאחר מילוי עד 75% מתכולתו
- לאחר סיום יום עבודה
- לא יהווה מטרד סביבתי

- בעת החלפת החיתולים על הצוות ללבוש חלוק / סינר המיועד למטרה זו בלבד
- אחרי כל החלפת חיתול יש לנקות ולחטא את המשטח
- אין להניח על משטחי ההחתלה כלי אוכל
- אין לשטוף כלי אוכל ושתייה בכיורים הנמצאים באזור החלפת החיתולים
- תהיה הפרדה פיזית בין האזור להחלפת חיתולים ובין האזור להכנת מזון

• שטיפת ידיים :

הרציונל - הידיים הם מקור עיקרי לזיהום. שטיפת ידיים חשובה ביותר להפחתת התפשטות הזיהום. מחקרים רבים הוכיחו כי אי רחיצת ידיים או רחיצה בצורה לא נכונה תרמו להתפרצויות שלשולים ותחלואות שונות במוסדות חינוך.

נמצא כי שטיפת ידיים עזרה להפחית שיעורי תחלואה כאשר נוהלי הטיפול בידיים היו תקינים.

לשטיפת ידיים יש להשתמש בסבון נוזלי. הוכח כי סבונים קשים עלולים להיות מזוהמים בחיידקי Pseudomonas ועוד.

שטיפת ידיים אחרי משחק באזור משחקים בארגז חול ובקרקע יסייע במניעת הדבקות בטפילים שעלולים להיות נוכחים בחול וקרקע.

שטיפת ידיים לפני ולאחר אכילה חשובה במיוחד עבור הילדים, על מנת להקטין את הסיכון מפליטת רוק (אשר עשוי להכיל מיקרואורגניזמים) על ידיהם.

מים זורמים על הידיים מסירים את הלכלוך הכולל גורמי מחלות- מיקרואורגניזמים. הרטבת הידיים לפני השימוש בסבון מסייעת ליצור קצף שעוזר לשחרר זיהום מפני שטח העור. מים חמים פושרים נוחים ויעילים יותר מאשר מים קרים.

הדרכת הצוות לכללי שטיפת הידיים ותהליכי הניקוי יכולה להפחית את התרחשות והפצת המחלות בקרב הילדים והצוות. במוסדות חינוך בהם יושמה תוכנית תרגול לשיטת ידיים, דווח על ירידה של 50% בתחלואה בשלשולים בקרב הילדים.

עידוד ולימוד ילדים לשיטת ידיים חייב להיעשות באופן מתמיד. שטיפת הידיים של התינוקות מסייעת לצמצם התפשטות הזיהום והשטיפה במים הזורמים היא הטובה ביותר.

הכשרת סגל העובדים עוזרת במניעת מחלות מדבקות ונותנת כלים כדי להשתלט על התפשטות מחלה מדבקה.

אנשים רבים נגועים או נושאים גורמי מחלות מדבקות ללא ידיעתם ורבים מהם עלולים להדביק אחרים לפני גלוי המחלה, אנשי הצוות צריכים להגן על עצמם, מאחר והם משרתים את הילדים על ידי ביצוע הליכים היגייניים באופן שוטף.

• הצוות והילדים יבצעו את שטיפת הידיים כמפורט במצבים הבאים :

- בהגעתו של הצוות למעון או בעת מעבר מטיפול בילדים בקבוצה אחת לטיפול בקבוצה אחרת
- צוות המוסד - לפני הכנה, חלוקה, הגשה של ארוחות לילדים. ילדים - לפני ארוחות
- אחרי :

• החלפת חיתולים

- השימוש בשירותים או סיוע לילד להשתמש בשירותים
- טיפול בחומר נוזלי מהגוף (ריר, דם, קיא), התעטשות, קינוח האף, הכנסת יד לפה, טיפול בפצע או בדלקת
- טיפול במזון לא מבושל, בעיקר בשר או עוף גולמי
- טיפול בבעלי חיים- חיות מחמד ועוד
- משחק בארגז חול (למשחקי ילדים)
- ניקיון או טיפול באשפה

• אנשי הצוות והילדים חייבים לרחוץ את ידיהם בשיטה הבאה :

- להפעיל מים חמים בטמפרטורה עד - 45 מעלות
- להרטיב את הידיים במים ולהוסיף סבון נוזלי על הידיים
- לשפשף את הידיים ביחד בחוזקה במשך 10 שניות לפחות
- יש לשפשף בין האצבעות, תחת ציפורניים, תחת תכשיטים ובגב הידיים
- לשטוף את הידיים תחת מים זורמים לא יותר מ- 45 מעלות, עד שהן תיהנה ללא סבון
- ליבש את הידיים עם נייר חד פעמי. אם הברז לא נסגר אוטומטית, סגור את הברז באמצעות נייר חד פעמי. יש להשליך את הנייר החד פעמי לפח האשפה
- יש להשתמש בסבון נוזלי. במידה ואין סבון נוזלי יש להשתמש בסבון מוצק במנות קטנות המיועדות לשימוש חד פעמי. יש להרטיב את הסבון לפני שימוש ולשטוף לאחר השימוש
- יש לסגור את ברז המים באמצעות נייר מגבת, כדי למנוע הדבקה מחדש על ידי מגע בברז או לחלופין להשתמש בכיורים עם ידית ארוכה, המאפשרת פתיחת ו/או סגירת הברזים ללא מגע בברז

- אין להשתמש באמצעים משותפים לניגוב ידיים - העלולים להעביר גורמי מחלות מדבקות. רצוי להשתמש בסבונים אנטי בקטריאליים. מניעת שימוש משותף של מגבות מבד קשה, מגבות חד פעמיות עדיפות, אך יש להשליכם לפח מיד לאחר השימוש
- אין להשתמש במיכלים מלאים במים כחלופה למים זורמים. בהפסקות זמניות בזרימת המים יש להשתמש במים זורמים ממקור מאושר בעזרת מיכל או בקבוק מים ראויים. במידה ומים נאגרים במיכלים - יש לחטא ולשטוף אותם ולהחליף את המים בכל יום
- סיוע לילדים, הדרכה ומעקב על שטיפת ידיים. המטפלות יסיעו בשעת רחיצת הידיים. הכיור יהיה לגובה הילד ו/או מותאם על ידי אמצעים (דרגש וכד) לגובה וגיל הילדים, כך שידי הילד יהיו מתחת למים הזורמים. המטפלת לאחר הסיוע לילדים חייבת לשטוף את ידיה שלה. הצוות יהיה בקי בכללי ההיגיינה האישית ושטיפת הידיים
- אם הילד אינו יכול לעמוד בכוחות עצמו ואין אפשרות להעמידו, המטפלת תשטוף ידיו של הילד
- שימושים אסורים בכיורים המיועדים לשטיפת ידיים:
- שטיפת בגדים מלוכלכים
- שטיפת כלי ניקוי של שירותים
- שטיפת מוצרי מזון

• סיר לילה (אם יש):

- הטיפול התברואי בסירי לילה הוא קשה ומגדיל את הסיכון להעברת מחלות, לכן שימוש בהם אינו מומלץ
- במידה ומשתמשים בסיר לילה הסיר צריך להיות עשוי מפלסטיק או מוצר דומה אך לא מחוספס ולא סופג, יש להקצות סיר לילה לכל ילד, את ההפרשות יש לשפוך לתוך אסלה בשירותים
- אין לשטוף סירי לילה בכיור המשמש לנטילת ידיים והכנת מזון
- סיר הלילה ינוקה ויחוטא לאחר כל שימוש ויאוחסן במתקן מיוחד בחדר האמבטיה

• מטרדים סביבתיים במסגרת חינוכית:

אם בקרבת או בשטחי המעון ישנו חשד למטרדים שונים כגון: רעש, שדה אלקטרו מגנטי, פליטת גז רדון, חומרים כימיים, אזבסט או מטרדים אחרים יש לקבל התייחסות מהמשרד להגנת הסביבה

• שירותים:

- ליד כל כיור יש להתקין מתקן לניגוב ידיים ומתקן לסבון נוזלי
- במידה ויש מחיצות ודלתות בתאי השירותים, הם יהיו עשויים מחומרים עמידים ורחיצים ויותירו רווח של 0.15 מ' מפני הריצוף.
- ציוד המיועד לניקוי וחיטוי בשירותים לא יהיה בשימוש עבור מטרות אחרות ויאוחסן בארון מיועד לכך בנפרד. הארון המיועד לכך יהיה נעול ללא נגישות לילדים והחומרים הרעילים יאוכסנו בו במדפים גבוהים

• קינוח האף:

קינוח אף יעשה ע"י הצוות והילדים בעזרת טישו חד פעמי בלבד. לאחר השימוש יש להשליך את הטישו לקופסה סגורה או שקית פלסטיק ולשטוף את הידיים.

***חתכים ושריטות:**

הרציונל - נוזלי הגוף עשויים להכיל אורגניזמים מדבקים. נגיעת נוזל גוף ישירות או דרך חלק גוף במשטח או חפץ עלול להפיץ זיהום. לכן, כל עובד הסובל מפצעים בעור, דלקת גרון, מחום ומשלשול, יתייעץ עם הרופא משפחה בעניין המשך עבודתו במעון.

חתכים או פצעים שאינם מפרישי נוזלים יחבשו בתחבושת יבשה. על מנת למנוע זיהום המטפל חייב ללבוש כפפות בכל מגע עם הפצע. כפפות יכולות לספק הגנה נגד מחלות מדבקות.

נוזלי הגוף עשויים להיות נשא של מחלות. אנשי הצוות הנגועים בפצעים נוזליים או דלקת שאינם מוגנים בתחבושת יבשה אינם רשאים לעבוד במוסד.

• החזקת בעלי חיים במעון (אם יש):

- להחזקת בעלי חיים במעון יש לקבל אישור רופא וטרינרי רשותי בכל שנה
- אין לקבל למעון בעלי חיים חדשים ללא אישור רופא וטרינרי רשותי
- יש למנוע חדירת בעלי חיים משוטטים לשטחי המעון
- במידה ויש חשד על מצבם הבריאותי של בעלי החיים יש להודיע מיד לרופא הוטרינרי הרשותי
- יש למנוע נשיכות ושריטות הילדים מבעלי חיים
- מיקום ותנאי החזקת בעלי חיים לא יפגעו בפונקציות עיקריות של המוסד ולא יגרמו למטרד סביבתי

• שימוש ואחסון מזרנים:

- מזרנים יאוחסנו במקום מאושר ע"י המנהל בכל כיתה בנפרד, אך בשום פנים לא במתחם השירותים
- המזרנים יאוחסנו במתקן המיועד לכך שיותאם לכמות הילדים. מבנה המתקן יבטיח החזקת המזרנים במרחק אחד מהשני על מנת למנוע העברת זיהום ביניהם
- תאי המתקן והמזרנים יסומנו בצורה המבטיחה הפרדתם ושימוש אישי במזרנים
- אין לאחסן מזרנים עם סדינים
- את הסדינים יש להפריד מהמזרנים לאחר השינה ולאחסנם בצורה המבטיחה הפרדה ביניהם
- הסדין יסומן בהתאם לסימון המזרן והתא של המתקן הנ"ל
- המזרנים יהיו מצופים בחומר רחץ (פלסטי) ולא בבד או נייר

ניקוי חיטוי ותחזוקה

רציונל - הילדים באים במגע עם משטחים וחפצים, כולל רצפות, לכן, כל המשטחים בתוך המוסד עלולים להיות נגועים ועל ידי כך עלולים להפיץ מחלה מדבקת. על כן, יש לנקות ולחטא כראוי את המשטחים והחפצים. אמצעי ניקוי חייבים למנוע הפצת חומר מזהם פוטנציאלי. לכן, השימוש בסמרטוטים רב פעמיים לניקיון במוסדות לילדים אינו מומלץ. מחלות עלולות להתפשט בין היתר במגע ישיר עם העור ו/או נגיעה במשטח או חפץ מזהם. ניקיון יסודי נכון וקבוע מונע העברת מחלות מדבקות רבות. אפשר למנוע או לצמצם זאת באמצעי תברואה מתאימים.

- יש לבצע תחזוקה שוטפת של הציוד במבנה המוסד
- **תדירות ניקיון:**

תדירות ניקיון וחיטוי שגרתי במעון תהיה כפי המופיע בטבלאות המצורפות (נספחים 2 - 1) כאשר זוהי התדירות השגרתית המינימאלית. רשות הבריאות רשאית לתת דרישות נוספות,

בין היתר, בעת התפרצות מחלות או למניעתן. כל המשטחים, הריהוט והציוד הלא תקין ו/או המזוהם, יש להוציא עד לתיקונם וניקיונם היעיל.

• **ציוד עבור ניקוי וחיטוי:**

- ציוד עבור ניקוי וחיטוי יוקצה לכל פונקציה של המעון בנפרד (מטבח, שירותים וכיתות) ויאוחסן בארונות המיועדים לכך בנפרד לכל פונקציה. כל ציוד יסומן על פי ייעודו.
- ציוד המיועד לניקוי וחיטוי בשירותים לא יהיה בשימוש עבור מטרות אחרות ויאוחסן בארון מיועד לכך בנפרד
- כפפות וציוד המיועד לניקוי וחיטוי בשירותים לא יהיו בשימוש עבור מטרות אחרות. את הכפפות יש לרחוץ עם דטרגנט ומים לאחר כל שימוש ולייבש
- מומלץ להשתמש בכפפות חד פעמיות

• **סמרטוטים ומגבות חד פעמיות לניקוי:**

לניקיון עדיף להשתמש במגבת חד פעמית. מגבות חד פעמיות, לאחר שימושם יפנו לשקיות פלסטיק ויפנו לאשפה, שימוש חוזר בסמרטוטים רב פעמיים יהיה רק לאחר שטיפה בכלי או במתקן המיועד לניקוי ושטיפה. סמרטוטים לשימוש רב פעמי יאוחסנו במיכל עם מדרס רגל במצב סגור עד הכביסה.

• **מכלי פסולת:**

- כלי הקיבול לפסולת במעון יהיו נקיים, במצב תקין וירוקנו פעם ביום לפחות. אין להשאיר פסולת בסוף יום עבודה במכלים
- איסוף אשפה יעשה בפחי אשפה מדופניים עם שקית, בעלי מכסה ורגלית לפתיחתם. כלי הניקיון של הכיתות יופרדו מכלי הניקוי של השירותים
- יש להקפיד על כך שהפסולת תמצא בפחי אשפה בלבד ולא בסביבה

• **יש להקפיד על תיקון המבנה, מיד עם גילוי הפגם:**

- יש לתקן צנרת עם גילוי דליפה או פגם
- יש לשמור על הסדר והניקיון בחצר ובסביבת העסק

• **בשטחו של מוסד חינוך ייאסר השימוש בחומרים המהווים מזהמים סביבתיים כללים לתחזוקת השירותים:**

- יש לתחזק את השירותים בתנאים סניטרים תקינים
- יש לתקן כל פגם מיד לאחר גילוי
- ניקוי השירותים יעשה מספר פעמים ביום. יש לנקות קירות, רצפות ומתקני השטיפה
- יש לספק סבון נוזלי בשירותים
- יש להשתמש במגבות חד פעמיות
- על השירותים להיות מאווררים ומוארים
- אין להעמיד מיכל לאיסוף ניירות טואלט משומשים
- יש להפריד באחסון כלי ניקוי של שירותי עובדים, וכל הכיתות

טיפול בילד חולה

פרק 7 - טיפול בילד חולה ילד חולה יכול להיות מקור להדבקה, לכן חשוב להקפיד על הכללים הבאים בעת הטיפול בו:

- ילד שחלה בעת שהותו במעון, יש להרחיק מהילדים, לאתר את הוריו ולהחזירו לביתו
- יש לחטא את הסביבה שבה שהה הילד החולה, כלי אוכל, צעצועים, סיר, ומצעים שבהם השתמש
- ילד שנעדר מהמעון חמישה ימים ומעלה מסיבות בריאות ימציא אישור רפואי המתיר לחזור למעון

הזנה - מערך מזון במסגרת חינוכית

רציונל - באחריות המוסד להבטיח כי כל מזון המחולק לילדים לא מזיק לבריאותם, ומתאים לסוג המזון והתזונה המותרים לשימוש במוסד.

באחריות המוסד לוודא הרגלי אכילה המקדמים תזונה אופטימאלית העוזרת לגדילה והתפתחות תינוקות, פעוטות וילדים. מעון הכושל במילוי הרגלי אכילה גם כאשר זה על פי רצון ההורים, כושל באחריותו הבסיסית להגנת בריאות הילד, זכויותיו הסוציאליות וזכויות הפרט שלו.

מזהמים שונים כגון חיידקים, עובשים, חומרים מזוהמים או טוקסיים עלולה לגרום לתחלואת ילדים, ולעיתים אף למקרי תחלואה קשים עם סיבוכים.

התפרצויות של מחלות שמקורן במזון אירעו בעבר במוסדות מוסדרים לילדים. תחלואה והרעלות ממזון מתרחשות בין השאר כאשר המזון הרגיש לא מקורר או מכוסה כנדרש. אמנם מחלות אלו בדרך כלל קלות ומוגבלות להקאות ושלשולים, אך לעתים הן עלולות להסתבך ואף לסכן חיים. הגבלת המזון הנשלח לילד מביתו מקטינה את הסיכון להרעלות מזון העלולות להיגרם בתהליכים לא ידועים המשמשים בהכנת מזון ביתי והעברתו. מזון מהבית חייב להיות מזין, נקי ובטוח לילד, בעוד הילדים האחרים לא חשופים לסיכון הבלתי ידוע. ניתן למנוע רבות מהמחלות המדבקות הללו על ידי שמירה על הדרישות המפורטות בסטנדרטים אלו. שטיפת ידיים מפחיתה את זיהום ציוד המטבח והאספקה. חינוך והדרכת צוות המעון לגבי תהליכי ניקוי יכול להפחית מספר הארועים. מחלות שמקורן במזון הנגרמות ע"י חיידקים שונים נגרמות ע"י צריכת מזון נגוע, מוצרי ביצים שלא בושלו דיים, בשר, עוף ודגים. ילדים נוטים לרגישות יתר לזיהומים של חיידק E.coli 0157: H7 שמקורו מבשר לא מבושל היטב ושעלול לגרום לפגיעה בכליות ובמקרים קיצוניים לסכנת חיים.

מזון מקופסאות שימורים חלודות, מנופחות, דולפות, פגומות, פגי תוקף או ללא תווית, מהוות סיכון מוגדל לזיהום ע"י מיקרואורגניזמים זיהומיים או טוקסינים. למשתמשים בקופסאות לא מסומנות אין אפשרות לוודא מה נמצא בקופסה, וכמה זמן היא מאוחסנת.

חימום מוגזם של מזון גורם לאיבוד המרכיבים המזינים ולפגיעה אסתטית במזון ע"י שינוי צבעו, פגיעה ביציבותו, מרקמו וטעמו.

על צוות המעון להניא הורים מלספק מוצרי מזון שנועדו לחלוקה בין הילדים מאחר והתנאים ההיגייניים בהם המזון הוכן והועבר למוסד אינם ידועים.

מזון העשוי מביצים לא מבושלות מעורב במספר מקרי התפרצות זיהומי סלמונלה. יש לבשל במידה מספקת לפני אכילתו ויש להשתמש רק בביצים קשות או תחליפי ביצים מפוסטרים.

גרגרי אדמה ומזהמים אחרים כגון חומרי הדברה או השקיה לא תקינה שנאחזו בפירות וירקות עלולים לגרום לתחלואה ולכן יש לשטפם לפני השימוש בהם.

העיקרון הכללי לשמירת המזון הוא "לשמור על חום המזון החם ועל קור המזון הקר" - מחוץ לתחום הטמפ' המסוכן של 5 - 65 מעלות. הנחיות ה-FDA -למזון מ-1999 מדגישות כי מזון בעל פוטנציאל סיכון יש לאחסן בטמפ' מקס' של 5 מעלות, פשוט יותר לזכור את התחום שבין 5-65 מעלות. שמירת מזון רגיש בטמפרטורות הבאות: מזון קפוא בטמפ' של 18 (-) מעלות או פחות, מזון קר מתחת ל-5 מעלות ומזון חם מעל 65, מעלות תמנע התפתחות חיידקים. מזון רגיש המיועד לצריכת אדם המוחזק בטמפ' החדר עלול לגרום לריבוי חיידקים.

הפשרת מזון מוקפא בתנאים החושפים את שטח פני המזון לטמפ' שלמעלה מ-10 מעלות מעודדת צמיחת חיידקים העלולים לגרום לתחלואת מעיים. אחסון מזון בטמפ' נכונה במקרר או במקפיא מפחית את קצב הגידול של מיקרואורגניזמים במזון.

המזון המאוחסן, המוכן או המוגש ייבדק במראהו ובריחו לצורך התאמתו לצריכת אדם.

נוכחות ילדים במטבח מגדילה את הסיכון לזיהום מזון, כמו גם לפגיעת הילדים בכוויות. הבישול והשימוש ביישומי מטבח דורשים מיומנויות וטכניקות בישול שאין לילדים. הכוונות הנפוצות ביותר בילדים נגרמות מנוזלים רותחים במטבח.

יש להתיר את השימוש במטבח רק לאנשים מורשים המודעים לדרישות רשות הבריאות המקומית והיודעים וממלאים אחר תקנות בטיחות המזון של המסגרת החינוכית, כך שלא יזהמו את המזון או את שטח פני המזון בפעולות לוואי הקשורות במזון.

חוקים, תקנות והנחיות לעניין ההזנה

- תקנות רישוי עסקים - תנאי תברואה לבתי אוכל התשמ"ג 1983 ואלו המעדכנות אותן
- תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואיים לעסקים לייצור מזון) התשל"ב 1972 (סימן י"ה הסעדה) ואלו המעדכנות אותן
- הנחיות לתכנון מוסדות חינוך בתחומי בריאות הסביבה שנערך ע"י משרד הבריאות ומשרד החינוך מנובמבר 1997 ואלו המעדכנות אותן

דרישות כלליות להזנה

- למסגרת חינוכית קיימות מספר חלופות לבחירת שיטת ההזנה:
 - הכנת מזון במטבח של המוסד
 - אספקה חלקית של מזון מחברת הסעדה והכנה חלקית של מזון במסגרת חינוכית
 - אספקה מלאה של מזון מחברת הסעדה (פרט להכנת מזון לתינוקות)
- בהתאם לשיטות הזנה יופעלו במוסד הנ"ל מטבחים שונים:
 - מטבח לבישול מלא - מטבח המיועד להכנת המזון הנצרך במעון
 - מטבח חימום והכנת סלטים - מטבח המיועד לקבלת רוב המזון מן החי מוכן לאכילה ממפעל הסעדה או מספק אחר המאושר ע"י משרד הבריאות והכנה במקום של סלטים ומזון לתינוקות
 - מטבח לחימום בלבד, או מטבח קצה - מטבח המיועד לקליטת והכנה להגשה של כל מוצרי המזון המסופקים ממפעל הסעדה, פרט למזון לתינוקות
- שיטת ההזנה תבחר ע"י בעל המוסד בהתאם ליכולתו ולתנאים שיתן המנהל מטבח המוסד יתוכנן:
- בהתאם לדרישות המפורטות בפרק זה ולסכמות המצורפות לסטנדרטים האלו (נספח 3)
- בהתאם לתקנות רישוי עסקים לבתי אוכל מ-1983, לרבות החומרים המשמשים למבנה המטבח
- מטבח לבישול מלא יכול את הפונקציות העיקריות הבאות:
 - חצר המשק
 - אזור פריקת מזון
 - מקומות/אזורים לאחסון מזון גולמי, ירקות ופירות לפני ניקוי, אחסון דטרגנטים, חומרים וכלי ניקוי, אחסון לצידוד וכלים, אזור לאחסון מוצרים אחרים
 - מתקני קירור/הקפאה לאחסון מזון רגיש
 - מקומות/אזורים לאחסון האריזות הריקות ומקום לאחסון אשפת המטבח (מאוחסן בצורה שתמנע מטרדים סביבתיים. יהיה ממוקם באזור עם גישה נוחה עם פתרון לשטיפה וניקוז)

- מטבח עם מדורים המפורטים בסכמה (מדורי עבודה לטיפול במזון מן החי, לטיפול בירקות, פירות, הכנת סלטים, אזור מזון לתינוקות, אזורי הדחת כלי המטבח וכלי אוכל בשרים וחלביים מדור להכנת עגלות וכדומה)
- כל תהליך ההזנה במוסדות לגיל הרך מתבסס על דרישות לתברואת מזון ועל דרישות לתזונה נכונה של המזון.
- הדרישות לתברואת מזון מבוססות על ארבעת היסודות של טיפול נכון במזון:
 - רכישת מזון ממקורות בטוחים
 - מניעת כניסת חיידקים למזון
 - מניעת ריבוי חיידקים
 - הרחקת והשמדת חיידקים מכלים ובמזון:
- עיקרון זה שתחילתו באחסון נכון תקף לאורך כל תהליכי ההכנה ועד הגעת המזון לילד. הקפדה על עיקרון זה עוזרת בין השאר בצמצום ההוצאות במניעת ריבוי חיידקים, מקטינה הצורך בהוצאות כבדות בגין ניקיונות חריגים, או השמדת מזון.
- אמצעים בסיסיים להבטחת היגיינת מזון:
 - על מנת להבטיח את היגיינת המזון, על המוסד לעמוד בדרישות המפורטות בפרק זה, ינקטו הכללים הבאים:
 - אזור הכנת המזון במטבח צריך להיות מופרד מאזורי האכילה, המשחקים, הכביסה, חדרי השירותים והאמבטיה ומאזורים בהם מותרת החזקת חיות. כמו כן אסור שימשו כדרכי מעבר בעת הכנת המזון
 - על אזור הכנת המזון להיות מופרד ע"י דלת, שער, דלפק או מחיצה מאזורי פעילויות הילדים שאינן קשורות למזון
 - יש לשמור על עקרון אחסון, אחזקה ושימוש המזון על פי שיטת FIFO ראשון נכנס ראשון יוצא)
 - המזון ייבדק מדי יום על מנת למצוא סימנים לקלקולו. מזון מקולקל או עם עובש ייזרק
 - כל מוצרי החלב יהיו מפוסטרים
 - אין להשתמש במיצי פירות לא מפוסטרים, ביצים לא מבושלות וביצים רכות מותר השימוש במיצי פירות או ירקות טריים שהוכנו במוסד לילדים זמן קצר לפני הגשתם
 - מזון שנמצא לטיפול יש לשמור בטמפרטורה נמוכה מ-5 מעלות צלזיוס או גבוה מ-65 מעלות צלזיוס
 - יש להחזיק מזון מבושל, מוכן לאכילה והמיועד להגשה כמזון חם בטמפרטורה מעל 65 מעלות צלזיוס
 - במזון מצונן, יש לשמור על טמפרטורה של 5 מעלות צלזיוס ו/או בהקפאה של מינוס 18 מעלות צלזיוס
 - יש להפריד בין סוגי מזון שונים המוחזקים במקרר
 - יש לבצע את ההפשרה במקרר או במתקן מיוחד, בטמפרטורה מקסימלית של 10 מעלות צלזיוס, אין להפשר במים או מחוץ למקרר. יש להשתמש במקררים המיועדים למטרה זו
 - חלק ממוצרי המזון הקפואים, אפשר להעביר לטיפול טרמי ללא הפשרה (דוגמא: טיגון המבורגרים, בישול דגים)
 - אחראי על מערך ההזנה.
 - הנהלת המוסד תקבע אחראי מהצוות על מערך ההזנה במוסד

- אחראי מטבח (טבח/ טבחית) יהיה אדם מיומן שעבר קורס וקיבל הסמכה ע"י משרד הבריאות. האחראי חייב להראות בקיאות בטיפול במזון
- האחראי יהיה בעל יכולת לזהות את הסיכונים הקריטיים בתהליך ההכנה, ההובלה והאחסון
- אחראי המטבח ידאג שכל העובדים בעלי בריאות טובה. במידה ועובד סובל מתופעה של שלשולים, הקאות, פצעים ו/או חתכים בפנים ובידיים ומחלות זיהומיות או מדבקות שונות עליו להימנע מלעבוד במטבח
- הזנה במסגרת חינוכית תיקבע על בסיס התפריט ע"פ הנחיות תדריך להזנת תינוקות פעוטות וילדים במסגרות חינוכיות מגיל 3 חודשים עד גיל 3 שנים, מאושר ע"י משרד הבריאות
- רכישה, אספקה וקבלת מזון:
- ברכישת מזון, יש להקפיד על מספר כללים אשר יבטיחו איכותו וימנעו זיהום או פגע טרם כניסתו למטבח.
- מנהל המעון ימנה עובד שיהיה אחראי על קבלת המזון, בדיקתו ואחזקתו עד לחלוקתו לילדים. האחראי ינהל יומן בו יירשם: תאריך ושעת קבלת המזון, התפריט והטמפרטורה במד חום דיגיטלי
- ספקי המזון למטבח קצה יהיו חייבים ברישיונות עסק (לפי פריט " 4.6 ה' - הסעדה" על פי צו רישוי עסקים) ורישיון יצרן בתוקף
- רכישת המזון לכל סוגי המטבחים תיעשה מעסקים בעל רישיון עסק ורישיון יצרן בר תוקף. אין לספק את המזון ממקור לא מאושר ע"י רשות הבריאות. עותקי הרישיונות הנ"ל יוחזקו במעון
- אין לקבל מזון מתורמים אם הם לא עומדים בדרישות המפורטות בסעיף זה
- הובלת מזון מחברת הסעדה למסגרת חינוכית תבוצע ברכב בעל רישיון עסק לפי פריט 4.6 ד' "הובלת מזון הפצתו וחלוקתו"
- העתקי הרישיונות הנ"ל יוחזקו במוסד
- על מוצרי המזון לשאת סימון נכון, הכולל את שם היצרן, כתובתו המלאה, ההרכב התזונתי של המוצר, משקל ותאריך אחרון לשיווק
- משלוח מזון צריך להיות מלווה במסמכים המעידים על מקור המזון. יש לשמור את המסמכים הנלווים לרכישת המזון לבקרה לתקופה של שלושה חודשים לפחות
- טריות המוצר תיבדק ע"י בחינת תאריך תפוגה וכן ע"י בחינת המאפיינים הפיזיים של המוצר. במידה ונמצא שינוי בצבע המוצר או בריחו או במרקמו יש לפנות לספק וליצור קשר עם לשכת הבריאות הסמוכה
- מזון ארוז צריך להיות במצב תקין ללא פגם, סימני חלודה, נזילה או נפיחות
- אין לקבל, לאחסן ולהשתמש במוצרי מזון פגי תוקף
- מוצרים יבשים וקטניות יתקבלו באריזות מקוריות
- יש להשמיד מוצרי מזון לא תקינים באופן שימנע שימוש בהם
- קבלת מזון מן החי תבוצע בצירוף אישור הניתן ע"י רופא וטרינר רשותי
- טמפרטורת קבלת מזון למטבח צריכה להיות בהתאם לדרישות הבאות:
- מזון מצונן יגיע בטמפרטורה שלא תעלה על פלוס 5 מעלות צלזיוס
- מזון חם יגיע בטמפרטורה של לפחות פלוס 70 מעלות צלזיוס, או על פי הוראות היצרן
- ביצים ישמרו בטמפרטורה שלא תעלה על פלוס 20 מעלות צלזיוס
- הביצים צריכות להיות ביצי מאכל בלבד (ביצי תרנגולת) ללא סדקים וברי תוקף
- בדיקות הרכב והמזון המגיע למוסד
- בדיקת הטמפרטורה בחלל הרכב ובמזון תיעשה באמצעות מד חום אינדיקטורי שהותקן ברכב (לפני פתיחת הרכב) ובמדחום נייד (מיד לאחר הפתיחה) יש לציין את נתוני המדידה ביומן. הרישום יכלול גם את תאריך הקבלה וחתימת המקבל.

- בעת קבלת המזון ייבדק: מצב ניקיון ארגז הרכב המשמש להובלת מזון, שלמות האריזות, תקינותן, תאריכי תפוגת שיווק המזון, הטמפרטורה בתוך המזון וכדומה
 - אין לקבל מוצר שאינו עומד בקריטריונים הנ"ל. יש לציין את הסיבה לפסילה
 - יש לדאוג להמצאות כלי העברת מזון מסוג מתאים ובמספר לפי הצורך
 - המארזים (צידניות, תרמופורטים) ישארו סגורים עד להגשת המזון
 - בדיקת טמפרטורה נוספת תתבצע לפני הגשתו ותירשם ביומן רישומים
 - חומרי גלם יאוחסנו בנפרד מחומרי ניקוי וציוד אישי
- אספקת מזון ע"י חברת הסעדה:

- דרישות כלליות:

- ספק מזון יעמוד בדרישות המפורטות בסעיף 11 של פרק זה
 - המזון יסופק כאשר הוא מוכן לאכילה
 - המזון יסופק במנות אישיות ארוזות
 - לאספקת מזון בצובר (תפזורת), יש צורך בקבלת אישור מיוחד ונפרד מאת המנהל
 - ספק מזון ימסור למוסד מסמכים נלווים עם פירוט סוגי וכמות המזון המסופק, טמפי בעת היציאה מחברת ההסעדה ותנאי ההובלה. הנתונים הנ"ל ישמרו במעון למשך 90 יום לפחות.
 - מזון מצונן ישמר בטמפרטורה מרבית של 5 מעלות צלזיוס עד לחימומו
- הובלת מזון:

- על הובלת מזון יחולו הוראות אלה:

- רכב להובלת מזון יהיה בעל רישיון עסק תקף, נקי ומיועד להובלת מזון בלבד
 - סימון הרכב להובלת המזון יהיה בהתאם לתקן ישראלי 1291
 - המזון יובל ברכב סגור ובציוד המבטיח שמירת טמפרטורה נאותה, מיכלים שלמים מבודדים בעלי מכסה הנסגר היטב המונעים כניסת זיהום מכל סוג שהוא ואיבוד טמפרטורה של המזון
 - מזון רגיש יסופק בטמפרטורה:
 - הספקת מזון חם מוכן לאכילה - מקבל המזון יקבל את המזון המוכן באריזה מבודדת בטמפי של 700 + מעלות צלזיוס לפחות
 - אספקת מזון קר מוכן לאכילה - מקבל המזון יקבל את המזון המוכן באריזה מבודדת בטמפי של 4 + מעלות צלזיוס לפחות
 - מזון קפוא ישמר בטמפרטורה של מינוס 12 מעלות צלזיוס לפחות עד לחימומו
 - המזון יסופק באריזות המתאימות לתקן ישראלי 5113
 - הציוד או המכלים להעברת המזון לא יאבדו יותר מ- 2 מעלות צלזיוס בשעה.
- קבלת המזון:

בקבלת מזון תיבדק התאמת המזון ותנאי הובלתו בדרישות המפורטות בסעיפים 11, 12 של פרק זה.

אחסון מזון במוסד

- יש להכניס ולהוציא מזון לאחסון בשיטת "ראשון נכנס ראשון יוצא" (First In First Out - F.I.F.O)
- קופסאות תמ"ל אבקתי שנפתחו יאטמו כהלכה ויסומנו באופן ברור ובולט בתאריך פתיחה ותאריך תפוגה לאחר הפתיחה בהתאם להוראות היצרן
- מזון רגיש יאוחסן במתקני הקירור
- לאחסון בקירור/הקפאה ישמשו מקררים/מקפיאים. המקררים/מקפיאים יהיו מצוידים במערכת בקרה שתכלול מד חום אינדיקטורי
- טמפרטורת ותנאי אחסון מזונות שונים:

 - מוצרי מזון קפואים יאוחסנו במקפיא בטמפרטורה שלא תעלה על מינוס 18 מעלות צלזיוס
 - מוצרי מזון קפואים יופשרו במקרר יעודי, כחלק מתהליך הכנתם, אין להקפיא בשנית מזון שהופשר
 - מוצרי מזון מצוננים יאוחסנו במקרר עד לשימוש בהם בטמפרטורה שלא תעלה על פלוס 5 מעלות צלזיוס
 - מקררים שימשו לאחסון מוצרי מזון יהיו בעלי יכולת קירור המזון המוכן ל- 4 מעלות צלזיוס
 - על המקרר להיות מצויד במערכת שתאפשר בקרה ורישום טמפי, המחוברת למערכת הבקרה של המוסד, ומתריעה על עלית הטמפרטורה מעל 4 מעלות צלזיוס
 - מזון מצונן מעובד או מעובד חלקית, ישמר בטמפרטורה של פלוס 5 מעלות צלזיוס
 - ביצים ישמרו במקום ייחודי בטמפי מתחת 20 מעלות צלזיוס
 - מזון מעובד, שקורר במקרר משב קור, והמיועד להגשה בשיטה "בשל/קרר" ישמר בטמפרטורה של 0 עד 3 מעלות צלזיוס עד לחימום. בפרקי זמן קצרים, כמו בזמן ההפשרה של חדר הקירור, ניתנת אפשרות לשהייה בטמפרטורה של פלוס 5 מעלות צלזיוס. חי המדף של המזון המקורר, בטמפרטורה הדרושה, הם מקסימום 5 ימים כולל: יום הבישול ויום ההגשה, לכן במקרה שטמפרטורת המזון עולה מעל פלוס 5 מעלות צלזיוס, אך לא הגיעה לפלוס 10 מעלות צלזיוס, יש לספק את המזון לאכילה תוך פרק זמן קצר ככל האפשר ובכל מקרה, תוך פרק זמן של 12 שעות, מהרגע בו נרשמה העלייה בטמפרטורה במכשירי המעקב, במידה והמזון אינו מוגש תוך פרק הזמן הנדרש, יש להשמידו
 - מזון המגיע חם להגשה, ישמר בטמפרטורה של מינימום פלוס 65 מעלות צלזיוס עד להגשתו
 - כל סוגי מזון, כולל מזון רגיש במתקני קירור, יאוחסנו כשהם מוגנים ומכוסים
 - יש להפריד בין מזון גולמי למזון מעובד ולאחסנם במתקנים נפרדים
 - לא יאוחסנו יחד סוגי מזון שונים, העלולים לזהם זה את זה או לפגוע באיכותם, לרבות מזון גולמי או מזון מעובד חלקית
 - ביצים יאוחסנו בקירור בנפרד ממוצרי מזון אחרים, בהתאם לתקנה בדבר ביצי מאכל
 - במידה וקיים מקור חשמל חלופי (גנראטור) יש לחבר אליו מתקני הקפאה/קירור מערכת בקרה ותיעוד הטמפרטורה:
 - בכל מתקן קירור, כולל מקררים ביתיים יותקנו מדי טמפרטורה תקינים ומכויילים
 - במידה ובמוסד קיימים חדרי הקירור/הקפאה:
 - יותקנו בהם מספר רגשים, בהתאם לגודל המתקן. במידה ויש רגש אחד בלבד, יש להתקינו בזרימת האוויר החוזרת ממתקן הקירור (הנקודה החמה של זרימת האוויר)

- חדר הקירור/הקפאה יהיה מצויד במערכת בקרה ותיעוד, שתכלול מד חום אינדיקטורי ומד חום רושם, מד חום רושם יצויד בלוח רישום, סרט רישום או בשיטה אחרת, המבטיחה רישום רציף של תהליך הקירור לאורך זמן
- תיעוד הטמפרטורה ישמר שלושה חודשים לפחות
- יש לצייד את חדרי הקירור/הקפאה במנגנון שמירת הטמפרטורה, המבטיח את שמירת הטמפרטורה בעת פתיחתם) וילונות, PVC מסך אוויר וכד)
- תחזוקה ותקינות מתקני קירור/הקפאה :
- מתקני הקירור/הקפאה יהיו נקיים, שלמים וללא הצטברות קרח, מים וכדומה
- הדלתות תהיינה אטומות עם גומיות תקינות
- אחסון המזון במתקנים יאפשר זרימת אוויר, שתבטיח את שמירת טמפרטורת המזון
- כללי התנהגות למניעת תקלות בקירור :
- על מנת לשמור על הטמפרטורה, אין להשאיר את דלתות המקררים והמקפיאים פתוחות
- במקרה של קלקול במקרר, או הפסקת חשמל מעל 4-5 שעות אין לפתוח את המקררים עד לתיקון המצב
- במקרה של תקלה במתקן הקירור, או הפסקת חשמל ממושכת יותר, יש להודיע ללשכת הבריאות, לשם קבלת החלטה להמשך הטיפול במזון בתקלה במתקן קירור - מקרר או מקפיא שאין יודעים לגביהם מהו מועד תחילת התקלה, יש להודיע מיידיית ללשכת הבריאות, אין להשתמש במזון עד לקבלת החלטות הלשכה
- במקרה וטמפרטורת האוויר ו/או מזון במקרר כלשהו עלתה מעל פלוס 10 מעלות צלזיוס, יש להתייחס למזון כבלתי ראוי למאכל אדם ויש להשמידו
- יש לתעד את כל התקלות ביומן ולציין החלטות לגבי המשך השימוש במזון
- מזון מצונן לא יאוחסן יחד עם סוגי מזון שונים, העלולים לזהם אחד את השני או לפגוע באיכותם, לרבות מזון גולמי או מזון מעובד חלקית
- במזון מצונן, יש להפריד בין מזון גולמי לבין מזון בהליך הכנה ומזון מעובד ולאחסנם במתקנים נפרדים. מזון מצונן לא יאוחסן יחד עם סוגי מזון שונים, העלולים לזהם אחד את השני או לפגוע באיכותם, לרבות מזון גולמי או מזון מעובד חלקית
- ניתן לאחסן במקפיא את כל סוגי המזון הקפוא, בתנאי שקיימת הפרדה באחסון בין סוגי המזון השונים, ובתנאי שיהיו מאוחסנים באריזות או מיכלים מוגנים
- מזון מעובד יסומן בתאריך יצור ו/או תפוגה
- יש להפריד בין סוגי מזון שונים, העלולים לזהם אחד את השני
- אחסון האריזות הריקות יהיה מוגבה מהרצפה (מאוחסן בצורה שתמנע מטרידים סביבתיים)
- יש לשמור את מוצרי מזון בהתאם להוראות היצרן
- שימורים לאחר פתיחתם, יש לאחסן באריזה חלופית עם מכסה המבטיחה שמירת איכות המזון. על האריזה יש לציין תאריך תוקף המוצר ותאריך פתיחת האריזה המקורית

דרישות להכנת מזון במטבח המעון

- מזון יוכן רק במטבח ובאופן שלא יהיה מגע בין מזון גולמי, למזון בתהליך ולמזון מוכן לאכילה, הכנת המזון תבוצע באמצעות ציוד ייעודי
 - אזור הכנת המזון במטבח צריך להיות מופרד מאזורי האכילה, המשחקים, מאזורי פעילויות הילדים שאינן קשורות למזון, הכביסה, חדרי השירותים והאמבטיה ומאזורים בהם מותרת החזקת בעלי חיים, כמו כן אסור שימשו כדרכי מעבר בעת הכנת המזון
 - יש לאסור גישת תינוקות, פעוטות והורים למטבח ואין לבצע פעילויות הכנת המזון עם הילדים בשטחי המטבח. במידה ומתבצעת פעילות הכנת מזון בשיתוף עם הילדים, הפעילות תתבצע בחלל הכיתה, המזון שהוכן ע"י הילדים לא יהיה לטעימה ולצריכה. כל הפעילויות יתבצעו תוך כדי שמירת כללי ההיגיינה האישיים ובתנאי התברואה הנאותים
 - **מטבח מעון המופעל בשיטת "בשל הגש". הכנת ושימוש במזון שהוכן/או התקבל מחברת הסעדה (קייטרינג) יהיה לצריכה באותו יום בלבד**
- יש להימנע מהכנת מזון למספר ימים, אלא אם אושר אחרת ע"י משרד הבריאות. המזון שלא נצרך ביום הכנתו/קבלתו ומזון מוכן לאכילה שהוגש לילדים ולא נצרך יושמד ללא דיחוי! כל מקרה השמדת מזון ירשם ביומן.
- על אזור הכנת המזון להיות מופרד, טיפול במזון גולמי יעשה על משטחים מיוחדים ונפרדים מטיפול במזון מוכן
 - הפשרת בשר, עופות ודגים גולמיים תעשה במיכלים אוספי נוזלים, בטמפרטורה של עד פלוס 10 מעלות צלזיוס, בנפרד ממזון אחר במתקן להפשרה, שאושר על ידי המנהל
 - יש להכין מזונות ייחודיים כגון תערובות ותרכובות מזון לתינוקות במדור המיועד לכך בלבד, תוך שימוש בציוד המיועד למטרה זו בלבד
 - מזון שעובר טיפול טרמי :
- בישול המזון יעשה תוך כדי בחישה, על מנת שהתבשיל יגיע לטמפרטורה של רתיחה בכל חלקיו
 - צלייה, טיגון או אפיית המזון יבוצעו, עד שטמפרטורת המזון, בנקודה הקרה ביותר, תגיע לפלוס 70 מעלות צלזיוס לפחות, למשך 2 דקות
 - מזון שעבר עיבוד בחום ומוגש קר, יעבור קירור מהיר, במתקן משב קור או מתקן אחר, שאושר על ידי המנהל
- תהליך הכנת המזון צריך להבטיח מניעת הצטלבות בין מזון גולמי למוכן ובין ציוד נקי לבין מלוכלך
 - מזון יטופל במדורים/ אזורים בהתאם לייעודו
 - כל אזור/מדור במטבח יכלול לפחות משטח עבודה (שולחן) מנירוסטה עם כיור. לכיור יספקו מים קרים וחמים. המשטחים יהיו חלקים, כאלו שאינם סופגים רטיבות, ניתנים לניקוי ומשמשים למטרה זו בלבד. להכנת מזון יש להשתמש בכלי מטבח המיועדים לכל סוג מזון עם סימון כנדרש
 - להלן דרישות המפורטות לאזור טיפול והכנת מזון מן החי (דגים ובשר) :
- הסרת האריזה מבשר, עופות ודגים גולמיים תעשה באזור שיועד לכך
 - מוצרי מזון קפואים יופשרו במקרר יעודי, כחלק מתהליך הכנתם, אין להקפיא בשנית מזון שהופשר. הפשרת מזון מן החי תבוצע חלקית ומבוקרת, במקרר הפשרה בטמפרטורה עד פלוס 10 מעלות צלזיוס, או לחליפין במתקן המיועד להפשרה מהירה, העומד בדרישות המנהל ומופעל על פי הוראות ההפעלה של היצרן
 - יש להקפיד על הפרדה מוחלטת בין מזון גולמי, חצי מעובד ומוכן לאכילה באמצעות הקצאה של אזורים נפרדים לאחסון ולטיפול במזון. ההפרדה תעשה במשטחי העבודה ובכלים. יש להשתמש בכלים ובציוד נפרדים ושונים, לאחסון ולטיפול במזון גולמי והמזון המוכן לאכילה. במידה ומשתמשים באותם כלים, יש להקפיד על רחיצה יסודית במים וסבון, במעבר בשימוש בין שני סוגי המזון. כמו כן, רצוי לסמן את הכלים שנועדו לכל אחד מסוגי המזון, באמצעות סימון מיוחד

- יש להבטיח הפרדה מוחלטת בין בשר ודגים בכל שלבי האחסנה וההכנה ובין היתר ע"י הכנת המזון בימים שונים
- על מנת למנוע ריבוי חיידקים יש להקפיד על שמירת טמפרטורת מזון מתאימה לאורך כל שרשרת הטיפול
- אסור להשתמש במיקרוגל לחימום והפשרת מזון
- אם רשות הבריאות אישרה הפעלת מטבח בשיטה "בשל צנן", מזון שמועד הגשתו אינו ביום ההכנה, יצונן במקרר משב קור ויאוחסן בחדר קירור, בטמפרטורה של פלוס 2 מעלות צלזיוס, זאת במידה והמטבח עובד בשיטת "בשל/קור או פלוס 5 מעלות, אם המטבח עובד בשיטת "בשל/הגש", צינון המזון, שלא באמצעות מקרר משב קור, יעשה כדלקמן: תבשיל חם המקורר בטמפרטורה של פלוס 70 מעלות צלזיוס בתוך המזון עד לטמפרטורה של פלוס 5 מעלות צלזיוס בתוך המזון - יעשה במשך שעתיים, לכל היותר, וישמר בקירור בהתאם לייעודו. על מנת להגיע לתהליך הקירור הנדרש, כמפורט למעלה, מומלץ לקרר את המזון החם בתבנית או מיכלים בהם גובה המזון לא יעלה על 5 ס"מ, בנתחי בשר (גושי צלי למשל) הגובה לא יעלה על 10 ס"מ ומשקל הגוש לא יעלה על 2.5 ק"ג.
- בקירור עופות מומלץ לחתוך לחצאים ולשים בתבניות הקירור בשכבה אחת

• שטיפת ירקות ופירות:

- ירקות ופירות ישטפו באופן יסודי לפני השימוש בהם
- שטיפה ראשונית של פירות וירקות תעשה במדור נפרד המיועד לכך בלבד. את השטיפה יש לבצע על פי הוראות המנהל
- אזור קילוף/ניקוי ירקות ופירות יכלול מקרר לירקות ופירות בתהליך (לאחר נקוי/קילוף), בטמפרטורה של פלוס 5 מעלות צלזיוס
- אזור להכנת סלטים (ירקות/פירות) צריך להיות מופרד מאזור קילוף/ניקוי ירקות ופירות
- ירקות ופירות ישלחו מהמטבח כשהם שטופים ונקיים

• טיפול בביצים:

- להכנת אוכל במוסד אפשר להשתמש בביצי מאכל
- אין להשתמש בביצים סדוקות ושבורות
- יש להוציא את הביצה מהמקרר סמוך לשימוש בה
- אין לשטוף ביצים, מאחר והשטיפה עלולה לגרום לחדירת החיידקים דרך הקליפה
- אפשר להשתמש בביצים, שעברו פסטור והקפאה בתנאי אספקתן ממפעל בעל רישיון יצרן. יש להקפיד על הפשרה במקרר

• הכנת מזון לתינוקות - תמ"ל וחלב האם:

רצינול - חלב אם הוא המזון המיטבי לתינוק. באופן אידיאלי מקבל התינוק את חלב אמו. ביחד עם האמור קיימת סכנה לבריאות התינוקות בהזנה לא תקינה. מהסיבה הזאת יש צורך להסדיר את שיטת השימוש בחלב אם ותמ"ל באמצעות דרישות המפורטות בנושא. מדור להכנת מזון לתינוקות צריך לעמוד בדרישות אלה לצורך תפעול תקין. במטבח של המוסד יש להקצות למדור הכנת מזון לתינוקות שטח נפרד אשר יהיה מיועד להכנת מזון לתינוקות בלבד.

• חלב האם:

- חלב האם יתקבל במוסד כשהוא קפוא או בטמפ' 4 + מע"צ (מעלות צלזיוס)
- בקבוקים עם חלב אם יתקבלו במעון בצורת מנות. רצוי להשתמש באריזות חד פעמיות

- על בקבוקי החלב יש לציין על המדבקה פרטים אישיים של הילד וכן : שם, ת.ז. של האם. בנוסף יש לציין תאריך ושעת מילוי הבקבוק וקבלתו במוסד. חלב מוקפא ישמר בהקפאה (או צינון), חלב מצונן ישמר במקרר בטמפרטורה 4 + מע"צ במתקן קירור המיועד לכך עד להכנתו לצריכה הורים ימסרו למוסד מנות חד פעמיות של החלב ובכמות המספיקה ליום. חלב שעבר הפשרה אין להקפיא שנית
- טרם הכנת/הטיפול במזון לתינוקות יבדוק האחראי התאמת המזון לדרישות הקיימות
- חימום בקבוק יתאפשר בעזרת מתקן אישי המאפשר חימום הבקבוק הבודד. יש להימנע מחימום יתר של הבקבוקים והשארית הבקבוק באמבט לפרק זמן ממושך. זמן החימום וההאכלה המירבי הוא שעה אחת
- אסור להשתמש במיקרוגל לחימום חלב אם מחשש לכוויות והרס רכיבי תזונה בחלב אם
- לאחר חימום ואכילת ילדים אין להחזיר שאריות החלב למקרר. אין לחמם את החלב מספר פעמים

• תמ"ל :

- להכנת תמ"ל אבקתי יש להשתמש במים סטריליים או מים מורתחים בלבד. ניתן להשתמש במים סטריליים קנויים או מים שעברו הרתחה במטבח המוסד
- מים סטריליים קנויים- מסופקים על ידי יצרן בעל רישיון יצרן ורישיון עסק בתוקף. תנאי ההובלה והאחסון יהיו בהתאם להוראות היצרן
- להכנת מים בשטח המוסד יש לקבל מים ממקור מאושר על ידי משרד הבריאות ממערכת מוגנת מאפשרות זרימת מים חוזרת או מים שעברו "טיפול קדם"
- בדיקה בקטריאלית של איכות המים המסופקים תבצע לפחות פעם בשנה באמצעות מעבדה מוכרת ע"י משרד הבריאות. דיגום מים לבדיקה יש לבצע על ידי דוגם מוסמך כנדרש בתקנות בריאות העם.
- איכות מי השתייה המסופקים להכנת מזון לתינוקות צריכה לעמוד בדרישות תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה 1974) הכנת המים לתינוקות :

בהכנת המים לתינוקות ניתן להשתמש באחת משתי השיטות הבאות :

- ריכוך מים. המערכת צריכה לעמוד בדרישות הבאות :
- להכנת מים רכים יש להשתמש במערכת המיועדת למטבח חלב בלבד למניעת זיהומים צולבים
- מסננים - יש להחליף לפי הוראות היצרן ולפחות פעם בחצי שנה
- על בית המסנן יש לציין תאריך החלפה
- יש להשתמש במרכז עם שרף המיועד להחלפת יונים בלבד
- תהליך ריענון המרכז יתבצע שלא בזמן הכנת המזון
- לריענון השרף יש להשתמש במלח בישול NaCl המסופק מעסק בעל רישיון עסק
- במים שעברו תהליך ריכוך יש צורך בבדיקות בקטריאליות. הבדיקות תבצענה פעם בשבוע במעבדה המוכרת על ידי משרד הבריאות
- מים שעברו תהליך ריכוך צריכים לעבור תהליך של הרתחה בהתאם לדרישות המפורטות בסעיף ב'
- הרתחה. על המערכת לעמוד בדרישות הבאות :

- הרתחה יש לבצע בכלים העשויים מפלדת אל חלד. זמן ההרתחה המינימלי - 2 דקות
- לאחר ההרתחה יש לצנן את המים בעזרת "קירור מהיר (blast chiller)" (אחר ציוד אחר המאושר על ידי משרד הבריאות)
- אין להשתמש בהכנת התמ"ל במים שהטמפרטורה שלהם עולה על 50°C
- יש להשתמש מיידית במים שעברו תהליך הרתחה וצינון, אסור לאחסנם
- אין להשתמש במים שהורתחו במיחמים, קומקומים, דודים, סירים או מתקנים אחרים מלבד המים הסטריליים הקנויים או מערכת הריכוך והחימום המיועדת לשם כך
- תהליך הכנת/הטיפול במזון צריך להבטיח מניעת הצטלבות בין מזון גולמי למזון מוכן ובין ציוד נקי לבין ציוד מלוכלך. כמו כן חשוב להקפיד על הפרדה מלאה בין חומרים יבשים לחומרים רטובים על מנת למנוע התפתחות בלתי רצויה של פתוגנים בכלל ואנטרובקטר סקאזאקי בפרט
- בעת הכנת/טיפול במזון לתינוקות אין לבצע פעולות מסיביות נוספות כגון ניקיון מטליות לניקוי ישתמשו חד פעמיות בלבד. הוא הדין לגבי בדים לכיסוי הבקבוקים והפטמות. גלילי נייר/מגבת חד פעמיים אסורים לשימוש למעט מטליות לחות המאושרות לשימוש רפואי
- יש לשמור דגימות בסדר גודל של 100 מ"ל למשך 72 שעות במקרר
- טריות המוצר תיבדק ע"י בחינת תאריך תפוגה וכן ע"י בחינת המאפיינים הפיזיים של המוצר. במידה ונמצא שינוי בצבע המוצר או בריחו או במרקמו יש לדווח לאחראי וליצור קשר עם לשכת הבריאות המחוזית/נפתית הסמוכה ולהעביר את המוצר הפגום לבדיקת מעבדה. אין להשתמש בקופסאות פגומות, דולפות, חלודות או פגות תוקף. יש להשמידן באופן שימנע שימוש בהן ולדווח על כך לאחראי, אשר ינהל רישום תיק חריגים
- רצוי להשתמש בבקבוקים ופטמות סטריליים חד פעמיים או לחילופין פירוק וניקוי במדיח כלים ואח"כ עיקור הפטמות, הבקבוקים (ניתן לעקר בקבוקי זכוכית) וכל ציוד ההכנה, כולל כלי המטבח והבלנד
- יש להקפיד להכין תמ"ל למנת ארוחה אחת בבקבוק ולהימנע מהכנת עודפים לצריכה מאוחרת יותר באותו הבקבוק
- אין להקפיא תמ"ל מוכן
- שטיפת ציוד:
- יש לשטוף את הציוד במדיח כלים, בטמפ' של 65 מעלות, בחומרים המאושרים על ידי משרד הבריאות לכלים הבאים במגע עם מזון ולפי הוראות היצרן. את המדיח יש לרוקן מהכלים הנקיים בידיים נקיות בלבד. אין להעביר לעיקור ציוד שלא עבר שטיפה כנדרש
- עיקור בקבוקי ההזנה יעשה בטמפ' של 130°C למשך 30 דקות ופטמות 120°C למשך 30 דקות
- שטיפת בקבוקים ופיטמות אפשר לבצע במדיח כלים שבו המגיעים לטמפרטורה של 65°C לפחות בתוספת עיקור באמצעות מכשיר אוטוקלאב המגיע לטמפ' של 130°C מעלות. משך הזמן ייקבע בהתאם לתנאים האופטימליים. יש לבצע בדיקות לפי פלט או מדיח כלים הניתן לתכנות המגיע לטמפרטורה של 95°C לפחות וזמן חשיפה של 10 דקות לפחות לטמפרטורה זו ללא צורך בעיקור באמצעות אוטוקלאב

תחזוקת מטבח וציוד

- יש לבצע תחזוקה שוטפת של הציוד במטבח. התחזוקה כוללת ניקוי תדיר, כיוול, ותיקון של הציוד
- יש להפריד בין ציוד המשמש לעבודה במדורים לבין המשמש לפעילויות שונות, למניעת זיהום צולב של המזון

• אורור :

- המטבח יהיה מאורר כהלכה
- מערכת האורור תהייה נפרדת מפונקציות קיימות אחרות. יש להקפיד על מערכת הפועלת בלחץ חיובי על מנת למנוע יניקת אויר מהשטחים הצמודים
- טווח הטמפרטורה במטבח לא יעלה על 25 - 22 מעלות צלזיוס
- מעל מתקן לבישול מזון יותקן מנדף - מערכת קליטת ריחות ועשן במהירויות הסינון הנדרשת
- משטחי העבודה יהיו עשויים מפלדת אל חלד או מכל חומר אחר שאינו סופג לחות
- כל המשטחים הבאים במגע עם מזון, כולל שולחנות ודלפקים, רצפות ומדפים באזור הכנת המזון והציוד צ"ל במצב תחזוקתי טוב, ללא סדקים או בקיעים ועשויים מחומר חלק, לא סופג רטיבות, אינו מחליד, שאינו נקבובי ושומר נקי. ציוד מטבח וכלי אוכל יש להחליף ברגע שמתגלה בו פגם.
- ציוד ומשטחי עבודה פגומים יש להחליף
- כיוורים :

- המטבח יכיל כיוור נפרד לרחיצת ידיים, מתקן לסבון נוזלי ונייר חד פעמי לניגוב ידיים וכיוורים נפרדים למדורים כפי שמפורט בסכמות המצורפות
- יש להפריד בין כיוורים המשמשים לשטיפת ידיים ופעילויות אחרות בעלות פוטנציאל לזיהום, מכיוורים המשמשים להכנת מזון למניעת זיהום מזון. כיוור המשמש להכנת מזון לא ישמש לשטיפת ידיים או למטרה אחרת. כיוורים לשטיפת ידיים ולהחלפת טיטולים לא ישמשו להכנת מזון. בכיוור לשטיפת ידיים יש לשמור על מרווח של לפחות 40 ס"מ בינו לבין האזורים הפתוחים של טיפול במזון (כגון שולחנות וכיוורים למזון)
- כל הכיוורים המשמשים למזון יהיו בעלי אספקת מים קרים וחמים הזורמים בלחץ

- פח האשפה יהיה מדופן עם שקית, בעל מכסה ורגלית לפתיחתו
- ניקוי ציוד ואזורי המיועדים למזון :

- אזורים וציוד המשמשים לאחסון, הכנה, והגשת מזון צ"ל נקיים
- כלי הכנת המזון, הגשתו ואזורי האכילה ינוקו לפני ואחרי השימוש. ציוד הכנת המזון ינוקה לאחר כל שימוש ויאוחסן באופן השומר על ניקיונו ומונע זיהום אפשרי
- אין להשתמש בסמרטוטי רצפה לניקוי. ניתן להשתמש במגבוני נייר או בגדים חד פעמיים הניתנים לשטיפה. בגדים משומשים יש לאחסן במיכל מכוסה ולשטוף מדי יום

• שטחי חיתוך :

לוחות מעץ ולוחות בעלות חללים או חתכים לוכדות שאריות מזון או חומר אורגני עלולים לעודד גידול חיידקים ולזהם את המזון הבא, שיחתך על לוח החיתוך. משטחי החיתוך יהיו עשויים מחומר שאינו נקבובי וישופשפו במים חמים עם דטרגנט בין השימושים לסוגי מזון שונים או ינוקו במדיח הכלים. לא ישמשו לוחות חיתוך מעץ, לוחות בעלי רכיבים מעץ או לוחות עם חללים וחתכים.

- נוהל לניקוי מטבח :

- מבוא :

הכנת מזון במטבחים, בתנאי ניקיון לא נאותים גורמת לריבוי חיידקים ולזיהום מזון. עקב כך משימת הניקיון במטבחים היא חיונית. נוהל זה נותן מסגרת מקצועית למשימה זו בעקרונות והגדרות.

- משימת הניקיון מחולקת לשלושה תחומים כדלהלן:
- הכנה ומשטחי עבודה.
- ציוד וכלים.
- שטחי אחסון.
- לגבי כל פריט/שטח, שמופיע בתחום כלשהו, נרשמים אופן הניקוי ותדירותו
- רוב השטחים והכלים, בתחום המטבח, ינוקו באותו התהליך שצוין בנוהל כ-
"תהליך בסיסי". תהליך בסיסי זה הוא כדלהלן:
- ניקוי באמצעות שפשוף עם דטרנגט ומים.
- השרייה (באישור מיוחד של רשות הבריאות).
- שטיפה עם מים.
- יבוש.
- איסוף הפסולת או שאריות האוכל, באמצעות טאטוא עם ניגוב.
- במקרה של שטחים וכלים, הדורשים תהליך נוסף, התהליך יפורט בנוהל בהמשך
- כאשר בתדירות הניקוי מצוין "פעם ביום", משמעות היא פעם ביום - בגמר העבודה
- בתוך מבנה מטבח נמצאים חדרים כגון: מחסן וחדר טיפול והכנת מזון. יש לנקות חדרים אלה בהתאם לנהלים אחרים
- התדירות המופיעה בנוהל, מתייחסת למצבים רגילים. במצבים בלתי רגילים, כגון חומר שנשפך או הותז תוך כדי עבודה, יש להגביר את התדירות בהתאם
- הנחיות כלליות:

רציונל - חשיבות משימת הניקיון במטבח, דורשת גישה קפדנית לביצוע. להלן מספר נקודות לגבי התארגנות כללית בתוך המטבח, היכולות לסייע ליעילות משימה זו.

- יש להניח סירים וכלים נקיים במתקנים ניידיים או נייחים (כגון עגלות), המיועדות למטרה זו, ולא על רצפת המטבח
- יש להקפיד שניקוי מכשירים למיניהם, יבוצע בהתאם להוראות היצרן, בהתאם לצורך ובהתייחס להדרכה ממחלקת התחזוקה
- יש להקפיד על תלבושת נקייה
- יש לצמצם את סכנת הזיהומים הצולבים כדלקמן:
- יש להימנע ממים עומדים ברצפת המטבח
- כוח אדם, המנקה את המטבח ביום מסוים, לא יקבל משימות אחרות (כגון הכנת אוכל, סיוע בבישול) באותו יום
- יש לסמן את כלי הניקוי המיועדים לשימוש במטבח בלבד. במיוחד אין לערבב את כלי הניקוי של המטבח עם כלי הניקוי, של הכיתות. יש להפריד ולסמן את כלי הניקוי המיועדים לניקוי השירותים בלבד
- יש לרשום את תאריך הניקוי של פריטים שאינם מנוקים כל יום
- בטבלה בנספח 2 פורטו אופן ותדירות ניקוי של פריטים שונים

- הדחת כלים :
- אין להשאיר ציוד וכלים מזוהמים ליום שאחרי, אלא יש לנקותם עם סיום העבודה
- באזור הדחת כלים יהיה לפחות כיוור מפוצל אחד עם "טוש" ומדיח כלים. במוסדות לילדים ישתמשו במדיח כלים בעל יכולת לניקוי רב שימושי של כלים
- טיפול בציוד כולל ניקוי כלי אוכל וסכו"ם, ספלים, צלחות, כוסות וכיו"ב. טיפול בכלי בישול (כגון סירים, מכסים וסכיני מטבח) וכן טיפול במכונות מטבח (מטחנות, מיקסרים, מדיחי כלים וכדומה), יעשה כמו כל טיפול בציוד אחר (כגון, משטחי עבודה וחיתוך). בניקוי הכלים יש מספר שלבים, בין אם מדובר ברחיצת כלים ידנית, או רחיצה באמצעות מדיחי כלים בטמפרטורות המתאימות. תחילה יש להוריד את שאריות המזון לאשפה, אחר כך יש לרחוץ אותם במים וסבון, להדיח במים זורמים ולייבש באוויר, לגבי מטחנות בשר ומיקסרים יש להקפיד על ניקוי יסודי של כל החלקים, על מנת למנוע העברת חיידקים.
- יש לשטוף את הציוד במדיח כלים, בטמפ' של 65 מעלות, בחומרים המאושרים על ידי משרד הבריאות לכלים הבאים במגע עם מזון ולפי הוראות היצרן
- את המדיח יש לרוקן מהכלים הנקיים בידיים נקיות בלבד. המדיח צריך להתאים לגודל המוסד ולסוגי המזון המוכנים במטבח
- בשל הזמן הדרוש להשלמת מחזור מלא של שטיפה וייבוש של הכלים מומלץ להשתמש במדיח ביתי רק במוסדות בהם כמות הכלים המצטברת מכל ארוחה אינה עולה על הכמות הדורשת הפעלת מדיח בודדת, במוסדות בהם ילדים רבים מומלץ להשתמש במדיח כלים מסחרי העומד בדרישות הנ"ל
- מדיח כלים ביתי צריך לפעול עם שטיפה בטמפ' של לפחות 65 מעלות לפני המעבר לשלב הבא במחזור. כלים שעברו הדחה יאוחסנו כאשר פניהם כלפי מטה בכדי לעודד את ייבושם וכן למנוע הצטברות של גורמים מיקרוביאליים ואבק ויכוסו בבד/ סדין נקי
- פטמות הבקבוקים לאחר ייבושן באוויר, יאוחסנו בקופסה נקייה ומיועדת למטרה הזו בלבד
- אם אין שימוש במדיח או הסדר תלת-מחלקתי יש להשתמש בכלים חד פעמיים בלבד שיזרקו לאחר השימוש
- שאריות שמן משומש, יש להעביר לכלי המיועד לכך, שיסופק ע"י חברה המבצעת מיחזור! אין לשפוך שמן משומש לביוב!
- אין לבצע השריית כלים
- אם קיימת מערכת לטיפול/ ריכוך מים יש להציבה בחדר נפרד. יש לבצע תחזוקה שוטפת של המערכת בהתאם להוראות היצרן
- אין לתלות וילונות במטבח החלב
- אין לטאטא בקרבת מזון לא מוגן
- יש להקפיד שמיכל האשפה במטבח יהיה נקי ותקין
- יש לרוקן את מיכל האשפה למיכלי אשפה בחצר, מיד עם המילוי ובסיום יום העבודה
- יש להשתמש בשקיות ניילון לאשפה
- על המדפים להיות מסודרים ונקיים והמזון עטוף בניילון, סגור בצנצנת, או מוגן ברשת
- אין להשאיר מזון בחוץ למשך שעות הלילה
- את הסירים והכלים הניידים והנקיים, יש להניח במתקנים ניידים ולא על רצפת המטבח
- יש להימנע מהימצאות מים עומדים במטבח
- יש לסמן את הכלים המיועדים לעבודה במטבח
- יש להפריד ולסמן את כלי הניקוי, המיועדים לניקוי

- כלי ניקיון וחומרי ניקיון, יש לשמור במקום סגור ולמנוע מהם מגע עם מוצרי מזון
- כלי ניקיון של המטבח יש להפריד מכלי ניקוי של המוסד
- כלי הניקוי יאוחסנו במתקן סגור ונעול ובנפרד ממוצרי המזון
- כללים לתחזוקת מחסן מזון
- יש לדאוג לאוורור, צינון ותאורה חזקה. המחסן יהיה יבש ומאוורר, כמפורט בתקנות לבתי אוכל (ראה "נספח ב" של התקנות לבתי האוכל, תחלופת אוויר לשעה מינימום)
- צורת האחסון הנדרשת- רצפה פנויה מקיר אל קיר, גובה מדפי האחסון יעלה על 30 ס"מ
- מדפים קלים לניקוי, רווח בין המוצרים שעל המדפים
- יש לשמור על מעבר אוויר בין הקיר למדפים
- על המחסן להיות בנוי מבניה קשיחה (לבנים, בטון)
- יש לערוך ביקורת שוטפת, על מנת לעמוד על טיב המצרכים
- יש לשטוף את המחסן באופן קבוע
- מוצרי מזון וחומרי גלם, שאינם דורשים קירור, יאוחסנו במחסן באריזות סגורות
- המחסן יהיה מוגן בפני חדירת חרקים, מכרסמים, ציפורים ובעלי חיים אחרים או זיהום אחר
- המזון יאוחסן על גבי משטחים שאינם סופגים רטיבות. המשטחים יהיו מוגבהים, בצורה שתאפשר ניקוי ובדיקת הנעשה מתחתם
- אריזות סיטונאים של חומרי גלם יבשים, שיפתחו במחסן, יועברו למיכלים מיוחדים עם מכסה. מיכלי האחסון יהיו בצבע בהיר ומיועדים למטרה זו בלבד. המיכלים יסומנו בהתאם לצורך
- ניפוי קמח יעשה במחסן חומרי הגלם, באזור נפרד, בצורה שהקמח לא יתפזר על מוצרים אחרים. הקמח המנופה יועבר למיכלים עם מכסה
- אין לאחסן מזון גולמי מחוץ למחסן המיועד לו. חומר גלם ימצא במטבח, רק אם נמצא בתהליך עיבוד כלשהו
- מוצרי חיטוי וניקוי לא יאוחסנו במחסן לחומרי הגלם למזון, אלא עם סימון מתאים ובמקום סגור ונפרד
- אין לאחסן במחסן, חומרי גלם למזון, ציוד, כלים או כלים חד פעמיים - יש לאחסנם במקום נפרד לאחסון ציוד, כשהם מוגנים בפני זיהום
- חומרי ניקיון וחיטוי יש לאחסן במקום נפרד
- יש לשמור על חומרים אלו באריזות מקוריות, שתוכנן מסומן באופן ברור
- יש לשמור על חומרים אלו במקום נעול, כשהמפתח נמצא בידי האחראי על המטבח.

• טיפול בשאריות מזון :

- אין להשתמש בשאריות אוכל, שנותרו בכיתה ובעגלות ההגשה או מזון שעבר טיפול במטבח שעובד בשיטה "בשל/הגש" לא ייעשה שימוש חוזר במזון זה, אלא יש להשמידו
- שאריות אלו כוללות גם מזון ארוז מראש כגון: מוצרי חלב, ריבות, דברי מתיקה וכיו"ב ברגע שחולקו לעגלות חלוקה, הם יחשבו כשאריות מזון ולא יעשה בהם שימוש חוזר
- מזון שנשאר בתחום המטבח, שהוכן בשיטת "בשל/הקפא" ובשיטת "בשל/צנן" ונשאר במטבח הראשי יוכל לשמש להזנה במועד מאוחר, לא יותר מ- 48 שעות בקירור. מזון שהוכן בשיטת "בשל/הקפא" וחמם, לא ייעשה בו שימוש חוזר (אין לקררו ולחממו מחדש להגשה)

• דרישות להגשת מזון :

- המזון החם יוגש מיד לאחר הכנתו או בישולו או יישמר בטמפי של לפחות 65 מעלות עד להגשתו
- מזון חם המבושל או מוכן להגשה יישמר ללא חימום / קירור לא יותר מ-30 דקות עד להגשתו
- מזון קר (מוגש קר) ישמר בטמפרטורה שלא תעלה על פלוס 5 מעלות צלזיוס עד הגשתו
- מזון שהוגש לילדים ולא נצרך צריך להשמיד
- יש לבדוק טמפרטורה של המזון לפני הגשתו. האחראי ירשום תוצאות מדידה ביומן. נתוני מדידת טמפרטורה ישמרו לפחות 3 חודשים
- מזון קר העובר חימום יועבר כמזון קר, במגשים אישיים או צוברים, למטבחון, או מטבח קצה. יעבור טיפול טרמי מתאים, כך שהטמפרטורה, בנקודה הקרה ביותר תהיה לפחות פלוס 70 מעלות צלזיוס ויוגש מיד, לא יאוחר מחצי שעה מסיום החימום
- מזון בטמפרטורת החדר (שאינו דורש קירור או חימום) יועבר לחלוקה, נקי או מוכן לאכילה, בצורה שלא יזדהם בתהליך החלוקה והעברה
- יש למנוע זיהום משני של מזון מוכן לאכילה

• מזון המסופק מהבית:

- אין לספק באופן שגרתי מזון מהבית
- מזון למסיבות ואירועים חד פעמים שסופקו ע"י ההורים יבדקו ע"י האחראי על קבלת המזון בהתאם לדרישות הבאות:

- מוצרי מזון יסופקו באריזה מקורית של היצרן. בזמן קבלת המזון על האחראי על ההזנה במוסד לבדוק תוקף המוצר ובמידה ומדובר על מזון רגיש גם טמפרטורה
- ניתן להכין עוגות במטבח בישולים מלא שבמעון
- מזון לתינוקות יסופק באריזה המקורית של היצרן סגורה הרמטית ובתוקף. בזמן קבלת המזון האחראי יבדוק את המוצר. על האריזה יש לציין את שם הילד ותאריך פתיחת המוצר. המזון ישמר במטבח במקום המיועד למטרה זו בלבד. ההכנה תתבצע בהתאם להוראות היצרן בשטח המטבח במדור המיועד לכך

• בקבוקי שתייה:

- לשתייה רצוי להשתמש בכוסות חד פעמיים. במידה ומשתמשים בבקבוקי השתייה יש צורך בבקבוק אישי, מסומן בהתאם ומופרד אחד מהשני ויש למקמם במתחם הכיתה
- מוצצים יסומנו בהתאם יאוחסנו מופרדים וסגורים
- יש להשתמש בבקבוקים אישיים בלבד, תוך ציון שם הילד על כל בקבוק
- בקבוקי הילדים יהיו שלמים ולא פגומים הניתנים לניקוי וחיטוי בנקל
- יש להקצות שני בקבוקים לכל ילד אחד לשתיית מים ואחד למזון תינוקות
- בקבוק המכיל בתוכו מים לשתייה יש לאחסן במשך היום בכיתה ולשטוף לפני מילוי מחדש, בתום יום הלימודים הבקבוק יועבר למטבח לניקוי יסודי
- מילוי חוזר של הבקבוקים יבוצע ממקור מאושר ע"י רשות הבריאות
- שטיפה ראשונית של הבקבוק המכיל מזון תינוקות יש לבצע מיד לאחר האכילה, בכיור הכיתה ולאחר מכן יש להעביר את הבקבוק למטבח המוסד להמשך טיפול
- במקום האחסון יש להקפיד על הפרדה בין בקבוק לבקבוק ובין מוצץ למוצץ
- יש לשמור את הבקבוקים במצב יבש עם הפיה כלפי מטה עד לשימוש הבא
- יש למנוע מהילדים שתייה מכוסות שלא נרחצו ויש למנוע שימוש של מספר ילדים בכוס אחת

• דוגמאות מזון :

- יש לשמור דגימות מזון (מזון אשר עובר תהליך הכנה במטבח המוסד), בכלים חד פעמיים מכוסים
- דיגום המזון המוכן יעשה במטבח לאחר הכנתו. דיגום נוסף יעשה לפני חלוקת המזון. (אם המזון לא הוגש ביום הכנתו)
- משקל דגימות המזון יהיה לפחות 100 גרם מכל סוג (פרט מתמ"ל) ומכל תאריך הדגימות ישמרו למשך 48 שעות בקירור בטמפרטורה שלא יותר מ-5 מעלות צלזיוס
- דיגום המזון יעשה באמצעות סכום חד פעמי. הדיגום יבוצע ע"י טבח/טבחית לאחר שטיפת ידיים
- יש לציין על האריזה עם הדגימות את תאריך הכנת המזון

• דרישות לצוות המטבח :

- עובד המטבח לא יעסוק בכל פעילות אחרת
- מקום להחלפת בגדי העובדים יהיה צמוד למטבח החלב וכנ"ל שירותי העובדים
- העובדים ילבשו בגדי עבודה נקיים בלבד, שיערם יהיה אסוף ומכוסה בכיסוי ראש ויעבדו ללא עדיים למעט טבעות נישואין

דרגות ליקויים במוסדות לגיל הרך בהתאם לדירוג חומרה

דרגות חומרה

חמור

בינוני

נמוך

כללי

- **תפקוד המוסד ללא אישור משרד הבריאות**
- מספר ילדים גדול מהמאושר :

- **לא מתאים לגודל ויכולת המוסד**
- **יכול להתאים לגודל ויכולת המוסד**

• **מים :**

- **מקור אספקת המים הוא לא מי שתייה**
- **המים לא באיכות מי שתייה**
- מערכת אספקת המים לא עומדת בדרישות הל"ת
- מערכת אספקת המים לא מוגנת מזרימת מים חוזרת
- מיכל אגירת מים לא עבר ניקוי וחיטוי תקופתי

- סילוק שפכים - מערכת לסילוק השפכים :

- **לא שלמה ולא תקינה, נוזלת או דולפת (במטבח, בכיתות, חצר משחקים)**
- **קיימת אפשרות חדירת שפכים אל צינורות מי השתייה**
- **קיימת אפשרות של זרימה חוזרת של שפכים אל תוך הבניין**

- מפריד שומן לא תואם להוראות המנהל
- תחזוקה לקויה של מפריד שומן
- איסוף פסולת מוצקת :
- חוסר במיכלים לסילוק פסולת
- לא מרחיקים את המכלים לאחר שהם מתמלאים
- אין הסדר עם הרשות המקומית או גוף אחר לסילוק פסולת
- מיכלים לסילוק פסולת לא תקינים
- החזקת בעלי חיים בשטח המוסד ללא אישור רופא ווטרינר

מזון

- קבלת מזון :
 - קבלת מזון מעסקים ללא רישיון עסק/ רישיון יצרן
 - אי בדיקות טמפרטורות מזון ומצבו בזמן קבלתו
 - אי רישום נתוני מדידת טמפ' המזון
 - קבלת מזון בטמפרטורה לא תקינה
- שינויים במטבח :
- נערכו שינויים ללא אישור משרד הבריאות
- איכות מזון :
- המזון אינו בעל איכות ראויה לצריכת אדם
- מבנה המטבח :
- קירות, מחיצות ותקרות :

מצב ניקיון ושלמותן

- צינורות :
- במבנה קיימת צנרת גלויה לעין
- רצפה :
- הרצפה לא תקינה ולא נקיה
- תעלת ניקוז ומחסום דלוחים :

סתומות

- יש בהן הצטברויות של פסולת כלשהי

- מצב תברואי :
- גרוע
- בינוני
- סביר
- מים זורמים בכיורים :
- אין מים זורמים חמים וקרים
- אין מים זורמים חמים
- אין חלוקה למדורי עבודה
- תהליך הטיפול במזון לא תקין
- מגע בין מזון גולמי לבין מזון מוכן לאכילה
- אמצעי מגן למזון :
- לא הותקנו בו אמצעי הגנה נאותים בפני חדירת זיהום ומזיקים למזון
- ציוד :
- ציוד הבא במגע עם מזון לא שלם, לא תקין ולא נקי
- ציוד שאינו במגע ישיר עם מזון לא שלם, לא תקין, לא נקי ולא מצופה בחומר שאינו סופג לחות
- איורור ותאורה :
- לא תקין
- אחסון מזון :
- תנאי המטבח אינם מאשורים. החסנת מזון באופן ובצורה המבטיחה שמירת איכותם והגנה בפני מגע של מזיקים או זיהום לתוכם
- אחסון מוצרי מזון פגי תוקף
- אחסון בקירור :
- יחידות קירור לא מצוידות במד חום אינדקטורי
- החזקת מזון גלמי ומזון מוכן במתקני קירור :
- מזון מוכן לאכילה ללא הפרדה ממזון גלמי
- צפיפות באחסון של מזון במיתקן הקירור
- טמפרטורת אחסון מזון רגיש לא תקינה :
- מעל 10 מעלות צלזיוס
- בין 5 לבין 10 מעלות צלזיוס
- החזקת מצרך שאינו מזון במטבח, למעט חמרי ניקוי הדרושים למטבח
- הכנת מאכלים :

- הכנת מזון לא במטבח
- שטיפת פירות וירקות לא בהתאם לדרישות משרד הבריאות
- הכנת מוצרי מזון מפירות וירקות שלא עברו שטיפה
- הכנת מזון על משטחים שמשטחם לא חלק וסופג לחות
- טמפרטורה לא תקינה של מזון בזמן טיפולו במטבח
- הפשרת מצרכי מזון :
- הפשרת מצרכי מזון מוקפאים בניגוד לדרישות משרד הבריאות
- הגשת מאכלים :
- הגשת מאכלים או משקאות בכלים לא נקיים
- הגשת מאכלים בטמפרטורה לא תקינה
- חוסר בבקרה על טמפרטורת מאכלים בזמן הגשתם
- העובדים :
- היגיינה ולבוש עובדי המטבח לא תקין
- עובדי מטבח חולים, או בעלי פצעים מועסקים במטבח
- חצר המוסד**
- חצר המוסד לא מנוקזת, לא מסודרת ולא נקייה מלכלוך ומשלוליות
- גדר מאפשרת חדירת בעלי חיים
- חלוקת שטחים בניגוד לאישור משרד הבריאות
- חצר משחקים לא מוצלת
- לא קיימת תחזוקת חול כנדרש
- מבנה המוסד**
- חדרי שירות :
- הציוד והקבועות הסניטריות לא תקינים, לא שלמים ולא נקיים
- חסר נייר טואלט, סבון נוזלי
- מצב תברואי לא תקין
- שימוש בכלים לניקוי השירותים ולתכליות אחרות
- תחזוקה :
- ניקיון המבנים והציוד :
- הציוד והמבנה לא נקיים
- מתקני האוורור והתאורה :
- מתקני האוורור והתאורה לא נקיים
- כלים וציוד לשימוש חד פעמי :

שימוש חוזר בכלים ובציוד המיועדים לשימוש חד פעמי (במגע עם מזון)

- ריהוט :

הציוד והריהוט המיועדים לילדים לא נקיים מכל זיהום ומשאריות מזון

- מניעת צפיפות :

במטבח, במחסנים, בפרוזדורים, בכיתות קיימת צפיפות העלולה למנוע תנועה נוחה וגישה חופשית לכל חלקי המבנה והציוד

- כיתות :

- החזקה לא סדירה של מזרונים
- אין הפרדה בין מזרונים לציוד אחר
- מצב תברואי לא תקין

יש לכתוב - מיטות, נעלים, אחסון מזרונים

הזרכה

מנהלות מעונות יום - תוכנית לימודים - 44 ש"ל

מס' סד'	נושא	ש"ל
1	כללי: עקרונות החינוך לבריאות וחשיבותו בגיל הרך ; הצגת השרות לבריאות הציבור	2
2	התפתחות הילד: עקרונות ההתפתחות בגיל הרך ; זיהוי ואיתור ילדים עם חשד לבעיות בהתפתחות; ילדים עם צרכים מיוחדים	4
3	מחלות זיהומיות ומניעתן	3
4	תזונה בגיל הרך; הגיינה של המזון; מזון בריא לגיל הרך	6
5	כללי בטיחות והגיינה בגיל הרך	2
6	עקרונות החייאה והגשת ע"ר	8
7	שלבי הטיפול במזון; סוגי המזון השונים והטיפול בהם; טיפול בכלי אוכל	8
8	הגיינה אישית; בריאות העובד במטבח	3
10	מזיקים ומניעתם	2
11	תברואת המבנה; תברואת החצר; הטיפול בפסולת וסילוקה; אחזקה וטיפול במתקנים	6
44	סה"כ	

מטפלות מעונות יום - תוכנית לימודים - 28 ש"ל

מס' סד'	נושא	ש"ל
1	כללי: עקרונות החינוך לבריאות וחשיבותו בגיל הרך; השרות לבריאות הציבור	1
2	התפתחות הילד: עקרונות ההתפתחות בגיל הרך; זיהוי ואיתור ילדים עם חשד לבעיות בהתפתחות; ילדים עם צרכים מיוחדים; בריאות הפה	4
3	מחלות זיהומיות ומניעתן	2
4	תזונה בגיל הרך; המזון כגורם מרכזי בהתפתחות; הגיינה של המזון; הטיפול בכלי אוכל	4
5	תברואת המבנה (איוורור, ניקוי, חיטוי) והסביבה; תברואת החצר; ארגון חול וצעצועים; הטיפול בפסולת וסילוקה; אחזקה וטיפול במתקנים; מניעת מזיקים	9
6	עקרונות החייאה וע"ר	8
28	סה"כ	

מבשלות במעונות יום - תוכנית לימודים - 30 ש"ל

ש"ל	נושא	מס' סד'
2	התפתחות הילד: עקרונות ההתפתחות בגיל הרך; ילדים עם צרכים מיוחדים	1
20	<p>2.1 יסודות של מיקרוביולוגיה של מזון ומים.</p> <p>2.2 העברת מחלות זיהומיות ומניעתן: יסודות במיקרוביולוגיה, העברת מחלות מאדם לאדם, העברה מבעלי חיים לאדם.</p> <p>2.3 ארבעת היסודות של טיפול נכון במזון:</p> <p>רכישה ממקור בטוח</p> <p>מניעת כניסת חיידקים</p> <p>מניעת ריבוי חיידקים</p> <p>השמדת חיידקים.</p> <p>2.4 היגיינה אישית.</p> <p>2.5 הטיפול בכלים.</p> <p>2.6 הדרכה לבקרה עצמית על תברואת מזון.</p> <p>2.7 תכנון מטבחים - תזרים נכון הטיפול במזון.</p> <p>2.8 תחזוקה:</p> <p>אחסון כלים</p> <p>אחסון חומרי ניקוי</p> <p>מוזיקים במטבח</p> <p>תחזוקת מחסני מזון.</p> <p>2.9 דרישות משרד הבריאות להזנה במוסדות.</p>	2
8	התזונה בגיל הרך; עקרונות התזונה הנכונה; הטיפול הנכון במזון, לשמירת ערכו התזונתי.	3
30	סה"כ	

נספח 1. - תדירות ושיטות ניקוי שגרתי לשטחים שונים

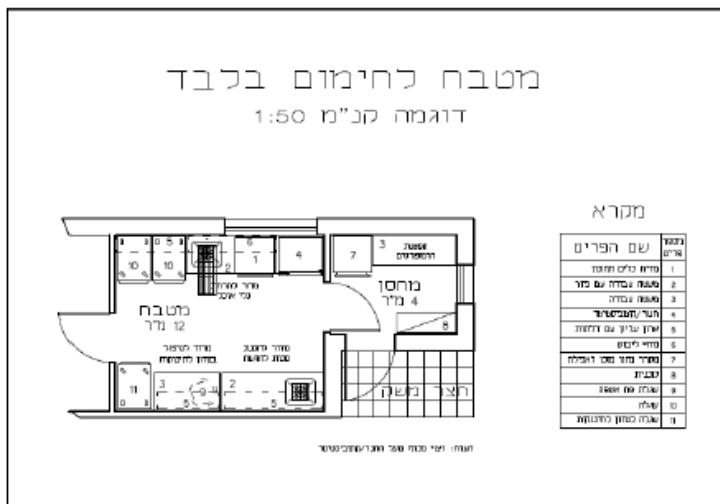
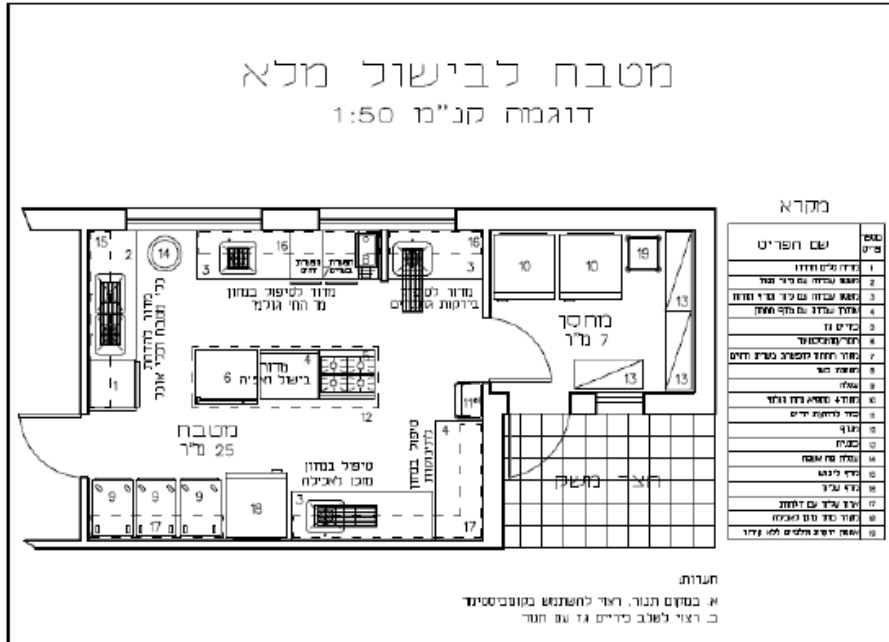
תדירות ניקוי שגרתי שטח	ניקוי	חיטוי	תדירות
כיתות/ ציוד לטיפול בילדים / אזורי הכנת מוון	X		מדי יום ומתי שמלוכלך.
מסטחים במטבח, לחות השולחנות, ריצפה, דלתות וידיית ברלנות	X	X	מדי יום ומתי שמלוכלך.
מסטחים להכנת מוון ולציוד	X	X	למני ואחרי מגע עם מוון בהכנה, בין הכנת מוון מבושל וגלם.
שטיחים	X		שאיבת אבק יומי כאשר הילדים אינם נוכחים. ניקוי שטיחים למחות מעם בחודש במתחם לילדים קטנים, למחות כל 3 חודשים בתחומים אחרים ובתאם לצורך.
שטיחים קטנים	X		ניעור מחוץ למבנה או שאיבת אבק פעם ביום או כביסה מדי שבוע.
צעצועים	X	X	שיטת הרחיצה והחיטוי תותאם לחומר ממנו עשוים הצעצועים. צעצועים שאינם ניתנים לרחיצה ולחיטוי אינם מומלצים. יש להקפיד על רחיצתם וחיטויים של הצעצועים למחות מעם בשבוע. בזמן התפרצות מחלה מדבקת במעון יש לחטא מיד את הצעצועים.
שמיכות	X		מעם בחודשיים ובתאם הצורך.
סדינים	X		רחיצה מעם בשבוע או בתאם לצורך
מיטת תינוק ומזרונים	X		אחת לשבוע
שפופרת טלפון	X		שבועי
שירותים ואזורים להחלפת חיתולים	X	X	אחרי כל ילד
ברז, כיור, המושטח המקיף את הכיור, סבנייה, ידיית הדלת	X	X	מעם ביום ולאחר לכלוכם.
המושבים באסלת, דלת תא, השירותים, ידיית, ריצפה	X	X	מעם ביום או בתאם לצורך.
אסלת	X	X	מעם ביום.
שולחנות להחלפת חיתולים, סירי לילה	X	X	לאחר כל שימוש.
ציוד לניקוי וסמרטוטים	X	X	למני ואחרי יום שימוש, לטווף את הסמרטוטים והציוד עם דטרננט ומים, לטווף במים, לטבול בחומר חיטוי, לאחר מכן ולייבש.
מתקנים לפסולת וחיתולים	X		מעם ביום
כל משטח מזוהם עם נוזלי תנוף: רוק, ריר, קיא, שתן, צואה, או דם	X	X	מיד

נספח 2. - אופן ותדירות ניקוי של פריטים שונים

שם הפריט	אופן הניקוי	תדירות הניקוי
1. קירות חרסינה	תהליך בסיסי	פעם ביום
2. חלונות	שטיפה במים ודטרגנט, ניגוב וייבוש	פעם בחודש
2.1 אדן החלון	ניגוב במטלית לחה	פעם ביום
2.2 רשתות	שפשוף במים ודטרגנט ושטיפה במים נקיים	פעם בחודש
2.3 מסילות	שטיפה במים, ניגוב וייבוש	פעם בחודש
3. תעלות	שפשוף רשתות בדטרגנט, התות מים בכמות דרושה	פעם בחודש
4. מרצפות	בתוספת חומר חיטוי	בגמר העבודה לאחר כל הכנה ו/או ארוחה
5. משטחי עבודה וכיורים	תהליך בסיסי	הצד התחתון של המשטחים פעם בשבוע
6. אמצעי אוורור	הניקוי יתבצע על ידי צוות התחזוקה בהדרכת מנהל המטבח ובשימוש חומר מסיר שומן	פעמיים בשנה
7. מפרידי שומן	הניקוי יתבצע על ידי צוות התחזוקה	בהתאם לנסיון והוראות מנהל התחזוקה
8. מנדף(קולט אדים)	הניקוי יתבצע על ידי צוות תחזוקה	בהתאם לנסיון והוראות מנהל התחזוקה
9. דלתות	תהליך בסיסי	פעם ביום
10. כלי בישול וטיגון	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
11. כיריים	תהליך בסיסי	פעם ביום
12. תנורים	חיצוני – תהליך בסיסי פנימי ללא ציפוי במברשת בלבד עם ציפוי תהליך בסיסי	פעם ביום פעם ביום
13. קומביסטימרים	התות/מריחת חומר מסיר שומן, חימום בהתאם לתוכנית ניקוי, שטיפה במים זורמים	פעם ביום

14. מיקסר קבוע	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
15. מקררים ומקפאים	חיצוני – תהליך בסיסי פנימי – תהליך בסיסי	פעם ביום בדיקה פעם ביום
16. מיכלי אשפה	התזה במים בלחץ, או קרצוף ידני עם עם מים ושטיפה עם חומר חיטוי 1 נפח אקונומיקה ל- 100 נפחי מים	בהחלפת שקית פסולת לאחר כל ריקון
17. מתקן להדחת כלים	א. במדיח תעשייתי – התזת מים (בלחץ) עם דטרגנט ב. במדיח ביתי – הוצאת הרשתות וניקוי בסיסי	אחרי כל ארוחה
18. תבניות	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
19. עגלות להובלת מזון	ניתוק ממערכת החשמל, ניקוי עם מטלית ובהתאם לצורך עם חומר מסיר שומן. אין להשתמש במים זורמים	לאחר כל ארוחה
20. גסטרונומים	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
21. מיקסרים ניידים	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
22. עגלות שירות	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
23. לוחות חיתוך	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש
24. כלים למיניחים	תהליך בסיסי	לאחר כל שימוש

נספח 3. סכמות מטבחים

נספח 14

תשריט

